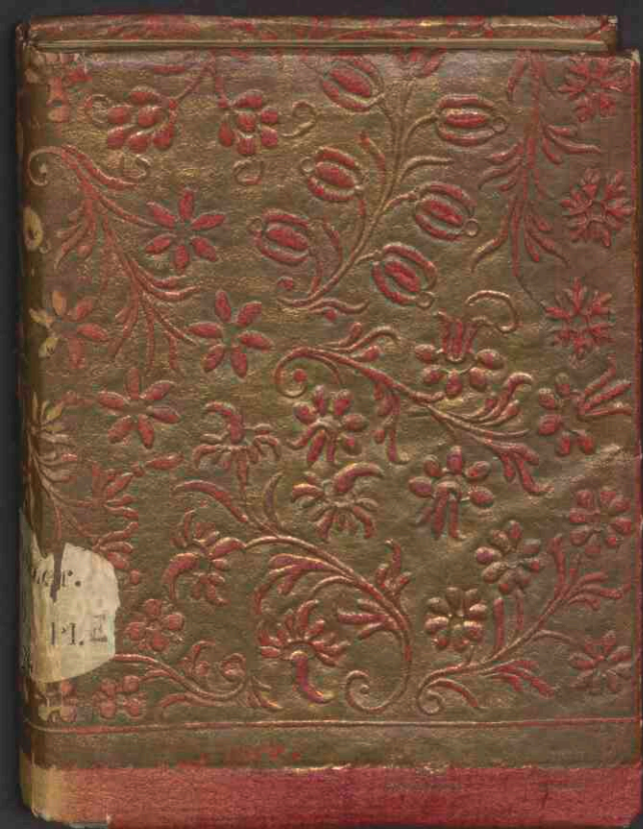

Almanak voor vrouwen door vrouwen. Het jaar MDCCXCVIII.

<https://hdl.handle.net/1874/433873>

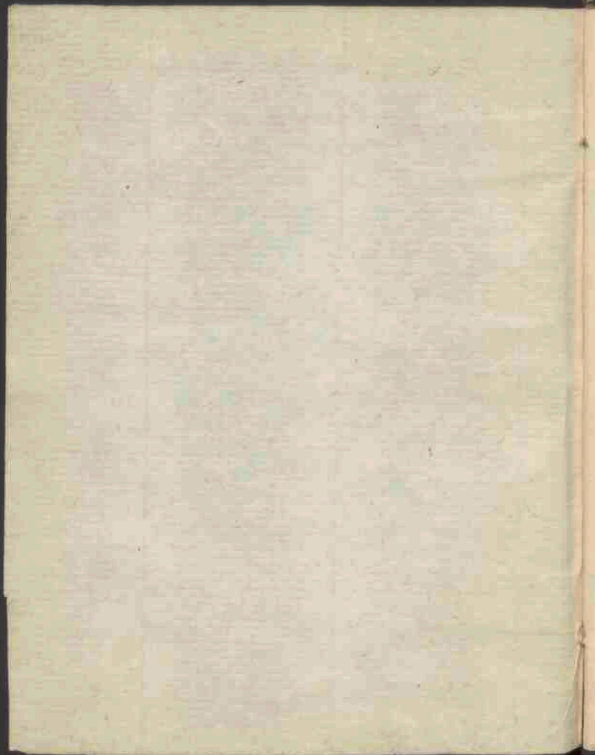
11.
E

H. E.
MOLTZER
Ex libris.

B M

6. 2. 29

ALMANAK

VOOR HET JAAR

1798.

Met dit Jaar telc men :

Van de Juliaanfche Periode	6511	Jaaren.
— de Schepping der Waereld	5747	—
— de Zondvloed	4991	—
— de Geboorte onzes Heeren	1798	—
— de Joodfche Jaartelling	5558	—
— de Hegira of Turkfche Jaartelling	1212	—

QUATERTEMPERS.

De Zonnencirkel is 15	} De I. 28 Febr. 2 en 3 Maart.
Het Guldengetal 13	
De Epacta 12	
— Zondagletter G.	
	— II. 30 Majj. 1 en 2 Junij.
	— III. 19. 21 en 22 Sept.
	— IV. 19. 21 en 22 Dec.

Septuagesima	den 4 Febr.
Vasten-avond	20 —
Afch-dag	21 —
Paasfchen	3 April.
Kruis-dag	14 Majj.
Hemelvaarts-dag	17 —
Pinkfter	27 —
H. Drievuldigheid	3 Junij.
H. Sacrament.	7 —
Advent	2 Dec.
De Lente begint	20 Maart.
— Zomer	21 Junij.
— Herfst	22 Sept.
— Winter	21 Dec.

ALMANAK
VOOR
VROUWEN
DOOR
VROUWEN.
HET JAAR
MDCCXCVIII.

TE AMSTERDAM bij DE WED. J. DOLL.

JANUARIJ, *Louwmaand*, heeft XXXI Dagen.

1	Maandag	N. JAARS-DAG.	
2	Dingsdag	Macar. Leipf. j.	<i>Volle Maan,</i>
3	Woensdag	Genov. ouden. j.	Dingsdag den 2.
4	Donderdag	Pharaildus. j.	Namiddag ten 4.
5	Vrydag	Thelephorus.	uur. 53 min.
6	Saturdag	<i>Drie Koningen.</i>	
7	ZONDAG	<i>Opentyd.</i> Kassel j.	
8	Maandag	<i>Koppermaandag,</i>	
9	Dingsdag	Julianus.	<i>Laatste Quart.</i>
10	Woensdag	Boudewyn. Par. j.	Dingsd. den 9.
11	Donderdag	Hyginius.	's morg. ten
12	Vrydag	Archadius.	7 uur. 44 min.
13	Saturdag	Juletta.	
14	ZONDAG	<i>s. Pontiaan.</i>	
15	Maandag	s. Paulus.	<i>Nieuwe Maan,</i>
16	Dingsdag	Marcell. Westz. B.	woend. den 17.
17	Woensdag	s. Anthonius.)	's morg. ten,
18	Donderdag	<i>s. Pieterfoel.</i>	1 uur. 2 min.
19	Vrydag	Maria & Martha.	
20	Saturdag	Fabiaan & Sebast.	<i>Eerste Quart.</i>
21	ZONDAG	<i>H. Naam Jesus.</i>	Dond. den 25.
22	Maandag	s. Vincent.	's morg. ten 5.
23	Dingsdag	Emerentia.	uur. 42 min.
24	Woensdag	Timotheus.	
25	Donderdag	<i>s. Paulus Bek.</i>	De ZON treed
26	Vrydag	Policarp. Kortr. j.	den 20 in <i>Aqua-</i>
27	Saturdag	Chrysoftomus.	<i>rius</i> of de Wa-
28	ZONDAG	Carolus Cirillis.	terman, op ten
29	Maandag	Franc. de Salis.	8, onder ten
30	Dingsdag	Aldegonda.	4 uur.
31	Woensdag	Petr. Nolasfus.	

FEBRUARIJ, *Sprokkelmaand*, heeft XXVIII Dagen.

1	Donderdag	Ignatius. Geld. j.	<i>Volle Maan,</i>
2	Vrydag	<i>Maria Lichtmis.</i>	Dond. den 1,
3	Saturdag	Blasius.	's morg. ten
4	ZONDAG	<i>Septuagesima.</i>	4 uur. 40 min.
5	Maandag	<i>s. Agatha,</i>	
6	Dingsdag	<i>s. Dorothea.</i>	
7	Woensdag	Richardus.	<i>Laatste Quart.</i>
8	Donderdag	Gadula.	Woensdag den
9	Vrydag	<i>s. Apolonia.</i>	7. 's morg. ten
10	Saturdag	Scholast. Brem. j.	7 uur. 35. min.
11	ZONDAG	<i>Sexagesima.</i>	
12	Maandag	Eulalia.	
13	Dingsdag	Gregorius.	
14	Woensdag	Valentya.	<i>Nieuwe Maan</i>
15	Donderdag	Faustinus. Iper. j.	Dond. den 15.
16	Vrydag	Juliana.	's avonds ten
17	Saturdag	Constantin.	8 uur. 4 min.
18	ZONDAG	<i>Quinquagesima.</i>	
19	Maandag	<i>s. Bonifacius.</i>	
20	Dingsdag	<i>Vasten-avond.</i>	<i>Eerste Quart.</i>
21	Woensdag	<i>Aschdag.</i>	Vrydag den 23,
22	Donderdag	<i>s. Pieterstoel.</i>	's avonds ten 9
23	Vrydag	Milburga.	uur. 3 min.
24	Saturdag	<i>s. Matthys.</i>	
25	ZONDAG	<i>Quadrag. Goud. j.</i>	De zon treed
26	Maandag	Nestor.	den 19, in
27	Dingsdag	Leand. Bos. H. Va	<i>Pisces</i> , of de
28	Woensdag	<i>Quatertemper.</i>	Vischen, op
			ten 7 onder
			ten 5 uur.

MAART, *Lentemaand*, heeft XXXI Dagen.

1	Donderdag	Albinus. Bourd. j.	
2	Vrydag	<i>Quatertemper.</i>	<i>Volle Maan,</i>
3	Saturdag	<i>Quatertemper.</i>	Vrydag den 2,
4	ZONDA G	<i>Reminiscere.</i>	nam. ten 1 uur.
5	Maandag	Frederik.	37 min.
6	Dingsdag	Coleta M.	
7	Woensdag	s. Thomas.	<i>Laatste Quart.</i>
8	Donderdag	Philemon.	Vrydag den 9,
9	Vrydag	Francisca.	's morg. ten 10
10	Saturdag	40 Mart.	uur. 12 min.
11	ZONDA G	<i>Oculi.</i> Heusd. k.	
12	Maandag	s. Gregorius.	<i>Nieuwe Maan,</i>
13	Dingsdag	Christina.	Saturd. den 17.
14	Woensdag	Mathildus.	nam. ten 2 uur.
15	Donderdag	Isabella.	19 min.
16	Vrydag	Herebertus.	<i>Eerste Quart.</i>
17	Saturdag	s. Geertruy.	Zond. den 25
18	ZONDA G	<i>Letare.</i>	's morg. ten 2
19	Maandag	s. Joseph.	uur. 34 min.
20	Dingsdag	Joachim.	<i>Volle Maan,</i>
21	Woensdag	s. Bened. A. Mir.	Saturd. den 31.
22	Donderdag	Catharina v. Zw.	's avonds ten
23	Vrydag	Theodosia.	11 uren.
24	Saturdag	Gabriel.	De ZON treed
25	ZONDA G	<i>Jud. Mar. Boodsf.</i>	den 19, in
26	Maandag	Lutgerus.	<i>Aries,</i> of de
27	Dingsdag	Rubertus.	Ram, maken-
28	Woensdag	Sixtus.	de dag en nacht
29	Donderdag	Eustatius.	even lang, op
30	Vrydag	Quirinus.	en onder ten
31	Saturdag	Guido.	6 uren.

APRIL, *Grasmaand*, heeft XXX Dagen.

1	ZONDAG	<i>Palm-Z. Hoorn. j.</i>	
2	Maandag	s. Francisc.	<i>Laatste Quart.</i>
3	Dingsdag	Nicetus.	Zondag den 8,
4	Woensdag	Ambrosius.	's morg. ten 2
5	Donderdag	<i>Witte Donierdag.</i>	uur. 50 min.
6	Vrydag	<i>Goede Vrydag.</i>	
7	Saturdag	Epiphanius.	
8	ZONDAG	PAASSCHEN.	<i>Nieuwe Maan,</i>
9	Maandag	<i>2de Paaschdag.</i>	Maand. den 16,
10	Dingsdag	Macarius.	's morg. ten 6
11	Woensdag	Leo.	uur. 39 min.
12	Donderdag	Julius.	
13	Vrydag	Justinus.	
14	Saturdag	Tibartius, Wyk. j.	<i>Eerste Quart.</i>
15	ZONDAG	<i>Quasima. Open t.</i>	Maand. den 23,
16	Maandag	Calixtus.	nam. ten 4 uur.
17	Dingsdag	Quintilianus.	27 min.
18	woensdag	Anicetus.	
19	Donderdag	Marcelinus.	
20	Vrydag	Sulpitius.	<i>Volle Maan,</i>
21	Saturdag	Anselmus.	Maand. den 30,
22	ZONDAG	<i>Misericordia.</i>	's morg. ten 8
23	Maandag	Joris. Alkm. j.	uur. 27 min.
24	Dingsdag	Melitus,	
25	Woensdag	s. Marcus.	De ZON treed
26	Donderdag	Cletus.	den 15 in <i>Tau-</i>
27	Vrydag	Conrardus.	<i>rus,</i> of de
28	Saturdag	Vitalis.	Stier, op ten
29	ZONDAG	<i>Jubilate.</i>	5 onder ten 7
30	Maandag	Eutrophius.	uur.

MAIJ, *Bloeiemaand*, heeft XXXI. Dagen.

1	Dingsdag	<i>s Phil. en Jac.</i>	
2	Woensdag	Athanasius.	<i>Laatste Quart.</i>
3	Donderdag	† <i>Vindling.</i>	Maand. den 7,
4	Vrydag	Monica.	's avonds ten 8
5	Saturdag	Pius P.	uur. 24 min.
6	ZONDAG	<i>Cantate. Zwam. k.</i>	
7	Maandag	Stanislaus.	
8	Dingsdag	sMichiels Openb.	<i>Nieuwe Maan,</i>
9	Woensdag	Job.	Dingsd. den 15,
10	Donderdag	Gordiaan.	's avonds ten 8
11	Vrydag	Mamertus.	uur. 23 min.
12	Saturdag	Nereus M.	ZON - ECLIPS.
13	ZONDAG	<i>Vocem.</i>	
14	Maandag	† <i>Dag.</i>	<i>Eerste Quart.</i>
15	Dingsdag	Ubaldu.	Dingsd. den 22,
16	Woensdag	Simon.	's avonds ten 9
17	Donderdag	<i>Hem. Chr. Leyd. k.</i>	uur. 47 min.
18	Vrydag	Venautius.	
19	Saturdag	Prudentia.	
20	ZONDAG	<i>Exaudi. Haag k.</i>	<i>Volle Maan,</i>
21	Maandag	Timotheus.	Dingsd. den 29,
22	Dingsdag	Julia.	namid. ten 6
23	Woensdag	Desiderius.	uur. 34 min.
24	Donderdag	Donatus.	MAAN-ECLIPS.
25	Vrydag	Urbanus.	De ZON treed
26	Saturdag	<i>Vastendag.</i>	den 20, in <i>Ge-</i>
27	ZONDAG	PINKSTER.	<i>mini.</i> of de
28	Maandag	<i>2de Pinksterdag.</i>	Tweelingen,
29	Dingsdag	Maximus.	op ten 4 onder
30	Woensdag	<i>Quatertemper.</i>	ten 8 uur.
31	Donderdag	Petronella M.	

JUNIJ, Zomermand, heeft XXX Dagen.

1	Vrydag	Quat. Enkh. j.	
2	Saturdag	Quatertemper.	Laatste Quart.
3	ZONDAG	H. Driey. Dort. j.	Woensd. den
4	Maandag	Optatus B.	6, nam. ten 1
5	Dingsdag	s. Bonifacius.	uur. 57 min.
6	Woensdag	Norbertus.	
7	Donderdag	H. Sacramentsd.	Nieuwe Maan,
8	Vrydag	Medardus.	Dond. den 14,
9	Saturdag	Pelagia.	's morg. ten 7
10	ZONDAG	Getulius. Delft k.	uur. 42. min.
11	Maandag	s. Barnabas.	
12	Dingsdag	Odolphus.	Eerste Quart.
13	Woensdag	s. Anthonius.	Dond. den 21,
14	Donderdag	Bafilus.	's morg. ten 2
15	Vrydag	Modestus.	uur. 6 min.
16	Saturdag	Lutgerus.	
17	ZONDAG	Adolphus.	Volle Maan,
18	Maandag	Arnolphus.	Dond. den 28,
19	Dingsdag	Servas. & Prot.	's morg. ten 5
20	Woensdag	Silverius.	uur. 54. min.
21	Donderdag	Al ofius.	
22	Vrydag	Paulinus.	De ZON treed
23	Saturdag	Vast. Heemst. k.	den 20 in Can-
24	ZONDAG	s. J. Bap. Haarl. k.	cer, of de
25	Maandag	Elogius. Schied. k.	Kreeft, heb-
26	Dingsdag	Johannes en Paul.	bende haar
27	Woensdag	Ladislaus.	grootste N. De-
28	Donderdag	Vastendag.	clinatie, ma-
29	Vrydag	s. Pieter en Paul.	kende alhier de
30	Saturdag	s. Pauli Gedenk.	langstendag.

JULIJ, *Hooijmaand*, heeft XXXI Dagen.

1	ZONDAG	Theob. Woerd. k.	
2	Maandag	<i>Maria Visitatie.</i>	
3	Dingsdag	Hyacinthus.	<i>Laatste Quirt.</i>
4	Woensdag	<i>Mart. transl.</i>	Vrydag den 6,
5	Donderdag	Anselmus. Ed. lo.	's morg. ten
6	Vrydag	Jesaias.	6 uur. 49 min.
7	Saturdag	Demetr. Edam. k.	
8	ZONDAG	Procopius. Utr. k.	<i>Nieuwe Maan,</i>
9	Maandag	Senon.	Vryd. den 13,
10	Dingsdag	7 Broed. M.	namidd. ten 4
11	Woensdag	Pius P. en M.	uur. 11 min.
12	Donderdag	Nabor en Felix.	
13	Vrydag	Anacleus.	<i>Eerste Quart.</i>
14	Saturdag	Bonaventura.	Vryd. den 20,
15	ZONDAG	Apost. Sch. Yff. k.	's morg. ten 7
16	Maandag	Reinildus.	uur. 7 min.
17	Dingsdag	Alexis.	
18	Woensdag	Arnoldus.	<i>Volle Maan,</i>
19	Donderdag	Bernulphus.	Vryd. den 27,
20	Vrydag	<i>s. Margaretha.</i>	's avonds ten 6
21	Saturdag	Daniel.	uur. 54 min.
22	ZONDAG	<i>s. M. Magd. Midd. j.</i>	
23	Maandag	Appollin. Dev. j.	
24	Dingsdag	<i>Vastendag.</i>	De ZON treed
25	Woensdag	<i>Honds. beg. s. Ja.</i>	den 20 in Leo
26	Donderdag	<i>s. Anna.</i>	of de Leeuw,
27	Vrydag	Panthaleon.	op ten 4, on-
28	Saturdag	Nafarius.	der ten 8 uur.
29	ZONDAG	M. en Felix. Cou. k.	
30	Maandag	Abdon.	
31	Dingsdag	<i>s. Ign. Beemst. k.</i>	

AUGUSTUS, Oogstmaand, heeft XXXI. Dagen.

1	Woensdag	<i>s. Pieters band.</i>	
2	Donderdag	<i>Portiuncula.</i>	
3	Vrydag	<i>s. Stev. vind.</i>	<i>Laatste Quart.</i>
4	Saturdag	<i>s. Dominicus.</i>	Saturd. den 4,
5	ZONDAG	Mar. ter Sneeuw.	's avonds ten
6	Maandag	<i>Transf. Christi.</i>	10 uur. 35 min.
7	Dingsdag	Albertus.	
8	Woensdag	Cyriacus,	<i>Nieuwe Maan,</i>
9	Donderdag	<i>Vastendag.</i>	Saturd. den 11,
10	Vrydag	<i>s. Laur. Hoorn. k.</i>	's avonds ten
11	Saturdag	Tiburtius.	11 uur. 47 min.
12	ZONDAG	Clara. Wyk k.	
13	Maandag	Hypolitus.	<i>Eerste Quart.</i>
14	Dingsdag	<i>Vastendag.</i>	Saturd. den 18,
15	Woensdag	<i>Maria Hemely.</i>	namidd. ten 2
16	Donderdag	Rochus.	uur. 26 min.
17	Vrydag	Jeroen.	
18	Saturdag	Helena Monn. k.	<i>Volle Maan,</i>
19	ZONDAG	Ludov. Zard. k.	Zond. den 26,
20	Maandag	s. Bernard.	's morg. ten 9
21	Dingsdag	Privatus.	uur. 47 min.
22	Woensdag	<i>Timotheus.</i>	
23	Donderdag	<i>Vastendag.</i>	
24	Vrydag	<i>s. Bartholomeus.</i>	De ZON treed
25	Saturdag	s. Ludovicus.	den 22, in <i>Vir-</i>
26	ZONDAG	Sever. Muyd. k.	<i>go</i> , of de
27	Maandag	<i>Hartjesd. Rot. k.</i>	Maagd, op ten
28	Dingsdag	<i>s. August. Bom. k.</i>	5 onder ten
29	Woensdag	<i>s. Jan Onth.</i>	7 uur.
30	Donderdag	Felix M.	
31	Vrydag	<i>Paulinus.</i>	

SEPTEMBER, *Herfstmaand*, heeft XXX Dagen.

1	Saturdag	<i>s. Gillis.</i>	
2	ZONDAG	Justus. Weesp k.	<i>Lautste Quart.</i>
3	Maandag	Seraphin. Nijm. k.	Maand. den 3,
4	Dingsdag	<i>Hondsday. einde.</i>	'r morg. ten 3
5	woensdag	Victorianus.	uur. 44 min.
6	Donderdag	Eleutherus.	
7	Vrydag	Cloudoa.	<i>Nieuwe Maan,</i>
8	Saturdag	<i>Maria Geboorte.</i>	Maand. den 10,
9	ZONDAG	Gorgon. Loen. k.	's morg. ten 7
10	Maandag	Nicolaas Tol.	uur. 22 min.
11	Dingsdag	Theodosius.	
12	Woensdag	Guido.	<i>Eerste Quart.</i>
13	Donderdag	Amatus.	Maand. den 17,
14	Vrydag	+ Verheffing.	's morg. ten 1
15	Saturdag	Nicodemus.	uur. 6 min.
16	ZONDAG	Cornelius.	
17	Maandag	<i>s. Lamb. Amst. lo.</i>	<i>Volle Maan,</i>
18	Dingsdag	Sophia Amst. lo.	Dingsd. den 25,
19	Woensdag	<i>Quatertemper.</i>	's morg. ten
20	Donderdag	<i>Vastendag.</i>	2 uur. 23 min.
21	Vrydag	<i>Quat. s. Matth.</i>	
22	Saturdag	<i>Quatertemper.</i>	De ZON treed
23	ZONDAG	Tecla. Amst. k.	den 22 in Li-
24	Maandag	Gerardus.	bra of de
25	Dingsdag	Firmian.	Schaal, maa-
26	Woensdag	Supr. en Justus.	kende d'Herst-
27	Donderdag	Cosm. en Daw.	finede, dag en
28	Vrydag	Wenceslaus.	nacht even lang
29	Saturdag	<i>s. Michiel.</i>	op en onder
30	ZONDAG	<i>s. Hieron.</i>	ten 6 uur.

OCTOBER, *Wijmaand*, heeft XXXI Dagen.

1	Maandag	<i>s. Bayo.</i>	
2	Dingsdag	Engelb. B.	<i>Laatste Quart.</i>
3	Woensdag	<i>Leyden Ontzet.</i>	Woensd. den 3,
4	Donderdag	<i>s. Franciscus.</i>	's morg. ten 0
5	Vrydag	Placidus.	uur. 50 min.
6	Saturdag	Bruno.	
7	ZONDA G	Marc. Lis. Blar.k.	<i>Nieuwe Maan,</i>
8	Maandag	<i>Alkmaar Ontzet.</i>	Dingsd. den 9,
9	Dingsdag	<i>Diouifius.</i>	namidd. ten 3
10	Woensdag	<i>s. Victor.</i>	uur. 56 min.
11	Donderdag	Gommarus.	
12	Vrydag	<i>Maximiliaan.</i>	<i>Eerste Quart.</i>
13	Saturdag	Eduard.	Dingsd. den 16,
14	ZONDA G	Donatiaan.	namidd. ten 3
15	Maandag	Theresia.	uur. 36 min.
16	Dingsdag	Deodatus.	
17	Woensdag	Florus.	<i>Volle Maan,</i>
18	Donderdag	<i>s. Lucas.</i>	Woensdag den
19	Vrydag	Irena.	24, 's avonds
20	Saturdag	Wendela.	ten 7 uur. 53
21	ZONDA G	<i>s Urf. Heemsk. k.</i>	min.
22	Maandag	Mauritius.	
23	Dingsdag	Severinus.	
24	Woensdag	Evergistus.	De ZON treed
25	Donderdag	Crispinus.	den 22, in
26	Vrydag	Evaristus.	<i>Scorpio</i> , of den
27	Saturdag	<i>Vastendag.</i>	Scorpioen, op
28	ZONDA G	<i>s Simon en Juda.</i>	ten 7, onder
29	Maandag	Narcisus.	ten 5 uur.
30	Dingsdag	Simeon.	
31	Woensdag	<i>Vastendag.</i>	

NOVEMBER, *Slagtmaand*, heeft XXX Dagen.

1	Donderdag	<i>Allerheiligen.</i>	<i>Laatste Quart.</i>
2	Vrydag	<i>Altenzielen.</i>	Dond. den 1,
3	Saturdag	Hubertus.	's morg. ten 10
4	ZONDAG	Carol. Borom.	uur. 51 min.
5	Maandag	<i>Blandina.</i>	
6	Dingsdag	Leonardus.	<i>Nieuwe Maan,</i>
7	Woensdag	<i>s. Willebrord.</i>	Dond. den 8,
8	Donderdag	Godfried.	's morg. ten 2
9	Vrydag	<i>Salyator.</i>	11 min.
10	Saturdag	Justus.	ZON-ECLIPS.
11	ZONDAG	<i>s. Maart. Spar. k.</i>	<i>Eerste Quart.</i>
12	Maandag	Jonas. Uitg. k.	Dond. den 15,
13	Dingsdag	Bricius.	's morg. ten 9
14	Woensdag	Bertram.	uur. 41 min.
15	Donderdag	Machutus.	
16	Vrydag	Silvester.	<i>Volle Maan,</i>
17	Saturdag	Gregorius.	Vryd. den 23,
18	ZONDAG	Eugenius.	nam. ten 1 uur.
19	Maandag	<i>s. Elisabeth.</i>	4 min.
20	Dingsdag	<i>Raphael.</i>	MAAN-ECLIPS.
21	Woensdag	<i>Maria present.</i>	<i>Laatste Quart.</i>
22	Donderdag	<i>s. Cecilia.</i>	Vryd. den 30,
23	Vrydag	Clemens.	's avonds ten 7
24	Saturdag	Chryfogont.	uur. 14 min.
25	ZONDAG	<i>s. Catharina.</i>	
26	Maandag	Conradus.	De ZON treed
27	Dingsdag	Pieter Alex.	den 21, in <i>Sa-</i>
28	Woensdag	Oda Maagd.	<i>gittarius</i> of de
29	Donderdag	<i>Vastenlag.</i>	Schatler, op
30	Vrydag	<i>s. Andries.</i>	ten 8 onder
			ten 4 uur.

DECEMBER, *Wintermaand*, heeft XXXI Dagen.

1	Saturdag	<i>s. Eloy.</i>	
2	ZON DAG	1 <i>Adv.</i> Bosch j.	<i>Nieuwe Maan;</i>
3	Maandag	s Francisca.	Vryd. den 7,
4	Dingsdag	s Barbara.	nam. ten 2 uur.
5	Woensdag	Sabbas.	23 min.
6	Donderdag	<i>s Nicolaas.</i>	
7	Vrydag	<i>s Ambrosius.</i>	<i>Eerste Quar.</i>
8	Saturdag	<i>Maria Onsfang.</i>	Saturd. den 15,
9	ZON DAG	2 <i>Advent.</i>	's morg. ten 6
10	Maandag	Melchiades.	uur. 26 min.
11	Dingsdag	Damastus. Rod. j.	
12	Woensdag	Alexis. Joachim. j.	<i>Volle Maan,</i>
13	Donderdag	<i>s. Lucia.</i>	Zond. den 23.
14	Vrydag	Nicasius. Rysf. j.	's morg. ten 4
15	Saturdag	Euseb. Tongel. j.	uur. 37 min.
16	ZON DAG	3 <i>Advent.</i> Helm. j.	
17	Maandag	Lafarus. Berg. j.	<i>Laatste Quart.</i>
18	Dingsdag	Wumbaldus.	Zondag den 30
19	Woensdag	<i>Quatersemper.</i>	's morg. ten 21
20	Donderdag	<i>Vastendag.</i>	uur. 57 min.
21	Vrydag	<i>Quatert. s. Thom.</i>	
22	Saturdag	<i>Quat. Halle bev.</i>	De Zon treed
23	ZON DAG	4 <i>Advent.</i>	den 20 in Ca-
24	Maandag	<i>Vastendag.</i>	pricornus, of
25	Dingsdag	KERSDAG.	den Steenbok,
26	Woensdag	2de <i>Kersd. s. Stey.</i>	hebbende haar
27	Donderdag	<i>s. Jan Eyang.</i>	grootste Zui-
28	Vrydag	<i>Onnozele Kinder.</i>	der Declinatie,
29	Saturdag	Thomas Cantelb.	maakt alhier
30	ZON DAG	Sabinus.	den kortsten
31	Maandag	<i>s. Silvester.</i>	dag.

ECLIPSEN

Voor Het Jaar 1798.

VIER ECLIPSEN zullen in dit Jaar zich op het Aardrijk vertoonen, als twee aan de ZON en twee aan de MAAN, doch welke alle BUITEN ONS GEZICHT vallen.

DE EERSTE zal zijn aan DE ZON den 15 Maj, zullende de Conjunctie voorvallen 's Avonds ten 8 uren 24 min. en zal in de *stille Zuidzee* tuschen *Nieuw Zeeland* en *Zuid Amerika*, als meede in de STRAAT VAN MAGGELLAAN Zichtbaar zijn; deeze ZONECLIPS zal *middelpuntig* en *ringvormig* op den middag verduisteren als het bij ons ('s Avonds) 8 uren is, op de *Zuiderbreedts* van 48 graden en op de lengte van 260°; voorts is de *Eerste* plaats, daar de ZON bij deszelfs *opgang*, *centraal* en *annulair* verduisteren zal geleyen in de *stille Zuidzee* op 58° *Zuider* breedte en 24° lengte; en de *laatste* plaats daar zulks by *Zons ondergang* geschieden zal, is gelegen ten *Zujden* van *Lima* in de *stille Zuidzee* op 27° Z. B. en 300° lengte.

DE TWEDE zal zijn aan de MAAN, den 29 Maj, 't Avonds ten 6 uren 34 minuten, zullende *geheel* verduisteren in *ASIA*, en het Oostelijk gedeelte van *Europa* en *Afrika* over al daar de MAAN boven den gezigteinder is. Te *BATAVIA*, bij voorbeeld, zal dezelye *naar hunnen tijd* te zien zijn.

Het

Het begin 's Avonds ten 11 uren 35 minuten
geheel verduisterd den 30 Maj 's Morgens ten 0
uur : 53 min.

Het midden — 's Morgens ten 1 uur : 17
min. het begin der verlichting — ten 1 uur :
41 minuten.

Het einde — 's Morgens ten 3 uren.

DE DERDE zal zijn aan DE ZON, den 8 No-
vember; zullende de Conjunctie voorvallen 's Mor-
gens ten 2 uren 11 minuten, en zichtbaar zijn in
het Noord Oostelijk gedeelte van ASIA, alwaar
dezelve op eenige plaatzen *totaal* zal verduisteren.

DE VIERDE zal zijn aan DE MAAN, den 23
November Namiddag ten 1 uur : 4 min: zullen-
de $7\frac{1}{4}$ duim aan de Zuid-zijde verduisteren, en
in ASIA zichtbaar zyn: By voorbeeld ook weder-
om te BATAVIA naar hunnen tijd.

Het begin 's Avonds ten 6 uren 17 min:

Het midden — ten 7 uur : 45 min:

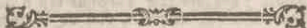
Het einde — ten 9 uur : 13 min:

De PLANEET, die van den 22. Maart 1798.
tot 21. Maart 1799. regeert, is JUPITER.

HET AFVAAREN

DER

VOLK-MARKT-SCHUITEN, SCHEEPEN, ENZ.

VAN AMSTERDAM op

Arnhem, gaat Woensd. avonds een Schip van de Colveniers-burgwal, bij het Oude Manhuis, doch in Dec., Jan. en Febr. om de 14 dagen.

Alkmaar, alle morg. ten 9 uur en Maandags midd. ten 2 uur nog een Schip van het Water.

Amersvoort, 's morg. ten 8 uur een Schip, van 't Water bij de Vrouwest. uitgenomen 's Maand, 's Wint. alleen Zond. Dingsd. Dond. en Saturd.

den Bosch, alle Saturd. avond, een Schip, van de Cingel, bij de Toren.

Broek in Waterland, Maand., Woensd. en Vrijd. nam. ten 2 uur een Schuit van de Texelsche Kaaj, of over Buikflood met de Schuit op Edam.

Buikflood, alle uur een Schuit, behalven 's wint. 's midd. ten 12 uur, van de Nieuwe Stads Herberg.

Crommenie, Maand., Woensd. en Vrijd. nam. ten 2 uur een Schuit van de Haringpakkers Toren.

Deventer, Dingsd., Dond., en Saturd. een Schip, van 't Water aan de Oude Brug.

de Diemermeer, Maand., Woensd. en Vryd., ten 12 uur een Schuit, van 't Rokkin bij de Vissteeg

Diemen en Diemerbrug, Maand. en Vrydag ten 1 uur een Schuit, van 't Rokkin, bij de Doelensluis

Durgerdam, Zom. ten 8, 10, 2 en 4 uur, 's Wint. ten 8, 10, 1 en 3 uur, ook Zond. ten 1 uur een Schuit.

Edam, Monnikendam en Purmerent, dagelijks een Marktschuit ten 1 uur de eerste van de Texell. Kaaij en de tweede van 't Water, (zie verder op *Hoorn*.)

Gouda, in Maart, April, Sept. en Oct. 's morg. ten 8 en in Majj, Junij, Julij en Aug. ten 7 uur een Schuit. De Nachtschuit 't geheele Jaar 's avonds ten 8 uur van de Beerebijt, ook alle dag de *Tker*, van de Pijpenmarkt.

's *Graveland*, alle dagen een Schuit, nam. ten 2 uur, behalven Zondags.

Groningen, Dond. en Zond. met het openen der Boom.

Haarlem, alle uren een Schuit met het openen der Haarl. Poort tot 's avonds ten 8 uur, dagelijks de Marktsch. van 't Water bij de Papenbrug.

den Haag en Delft, alle midd. ten 1 uur een Schuit van 't Rokkin ten 3 uur van de Beerebijt, of over *Leijden*.

Harderwijk, alle avond. een uur voor Boomsluiten een Schip van de Slijpft Op *Elburg*, Dingsd., Dond en Saturd.

Harlingen, alle avond. doch 's wint. Maand., Woensd. en Vrijd. een uur voor Boomsl. een Schip van de Tex. Kaaij bij de N. Brug. Van waar dagelijks gelegenheid is om na alle de *Friesche* plaatsen te reizen.

Husfelt, Zond. Maand. Woensd. en Vrijd. doch 's wint. Maand. en Vrijd. een uur voor Boomsl. een Schip van de Oude Brug, of alle avond. met de *Zwolsche Beurtsman*.

Hinlopen, Maand. Woensd. en Vrijd. een Kaag van de Teertuinen.

Hoorn, over *Monnik*. en *Edam* gaat van den 1 October tot 31 Maart dagelijks ten 7, 11. en 2 uur een schuit. Ten 3 en 5 uur tot *Edam* toe. Van 1 April tot 30 Sept. ten 6, 9, en 2 uur. Ten 4 en 6 tot *Edam* toe.

Hoorn over *Purmerent* gaat van 1 Oct. tot 31 Maart dagelijks ten 8 uur een Schuit tot *Purm.* toe. Ten 9, 1 en 4 uur over *Purm.* Van 1 Apr. tot 30 Sept. ten 6 uur tot *Purm.* toe. Ten 8 uur over *Purm.* Ten 11 uur tot *Purm.* Ten 1 en 4 uur over *Purm.* Ten 6 uur tot *Purm.* toe. en Maand. en Vrijd. 's midd. ten 3 uur ook een Schuit

tot *Purm.* toe. Verders het g-heele jaar door de *Nachtsch.* met *Boomfl.* over *Purmer.* Ook een Schip alle avonden voor *Boomfluid.* van de *N. Brug.*

Kampen, Zomers, Maand Woensd. en Vrydag een Schip, 's Winters Dingsd. en Vryd. (zie verder *Zwol.*)

Leeuwaarden, Zond. en Dond. 's morg. met het openen der Boom een Schip van het Water voor de *Valkesteeg,* of over *Harlingen.*

Leijden, alle morg. (behalve Nov. Dec. Jan. en Febr.) een Kaag van de *O. v. toom.* De *Marktsch.* Zom. ten 5 en 's Winters ten 4 uur van 't Cing. bij 't *Latynf. School.*
de Lenner in Friesl., alle dagen een Schip met *Boomfl.* van de *Papendrug.*

Loenen en Maarsen en terug, alle dagen behalven Zond. 's midd. ten 12 uur van 't Cing. bij de *Munt* of 3 maal daags met de *Utr. Schuit.*

Medenblik, Maand. en Woensd. 's midd. ten 2 uur een Schuit van den *N. Brug* en Saturd. 's midd. ten 3 uur een Schip van de *Slijpsteen.*

Middelburg, alle Saturd. morg. een Schip van de *H. re-gragt,* bij de *Rom. steeg,* of over *Rotterdam.*

Muiden en Naarden, Zomers Zond. ten 5, 7, 10, 2 en 4 en half 6 uur; in de Week ten 6, 8, 10, 2, 4 en half 6 uur, 's Wint. ten 7, 9, 11, 1, 3, en 5 uur een Schuit, van de *Princegragt* bij den *Amstel,* van waar bij toewater een *Postwagen* rydt.

Nieuwendam, 's morg. ten 10 en 12 uur, namidd. ten 2 en 4 uur, en in de Zomer ook 's av. ten 6 uur een Sch. van de *O. Teertuin.* bij de *Schreijers Tooren.*

Nieuwkerk, Dingsd. Dond. en Saturd. een Schip voor *Boomfl.* van 't Water bij de *Raamskooij.*

Nijmegen, alle Woensd. een Schip van 't Cingel bij de *Luth. N. Keik.*

Oostzaanen, in de Zomer 's morg. ten 7, en 10, namidd. ten 2, 4 en 6 uur, 's Wint. ten 8, 10, 2 en 5 uur. Be-nevens alle *Marktsch.* ook 's midd. ten 1 uur een Schuit van de *Oude Stads Herberg.*

Rotterdam, alle midd. ten 12 uur een Schuit van 't Rokkin, ten 2 uur van buiten aan de Beerebijs, ook over *Delft* of *Gouda*. Verders Woensd. en Saturd. nam. ten 4 uur een Beurtsch. van 't Water bij de Pap. Brug.

Schiedam, Dingsd. en Dond. een Marktsch. ten 12 uur van 't Rokkin ten 3 uur van buiten.

Sneek, van den 1 Maart tot 6 Dec. Maand. Dond. en Saturd. s'av. een Schip van 't Water bij de Valkeft.

Stavoren, alle avond. met Boomsf. van 't Water voor de Kapelsteeg.

Steenwijk, *Blokzijl*, *Meppelt* en *Vollenhoven*, Dingsd. en Saturd. voor 't luiden der Boonk. van de Meppeler Stijger op 't Water, of alle avond. net de Beurtman op *Zwol*.

Texel, Dingsd. Dond. en Saturd. s'avonds een Kaag van de *Texelsche Kaaij*.

Utrecht, alle dag 's morg. ten 7, 's namidd. ten 1 een Schuit, van de Achtergragt bij de *Utrechtsche Poort*, en de Nachtschuit ten 8 uur van de Beereb' doch 's Wint. 's morg. ten 8 uur. De *Marktsch.* ten half 4 uur van 't Cing.

Weesp, van half Maart tot half Octob. Zond. ten 6, 8, 10, half 3 en half 6 uur, in de Week ten 6, 9, half 2, half 4 en half 6 uur. Half Octob. tot half Maart Zond. ten 8, 10, half 3 en half 5 uur; in de Week ten 8, 10, half 2, half 4 en half 5 uur een Schuit, van de *Princegragt* by den *Amstel*.

Woerden, Zom Maand en Dond. 's Wint. alleen Maand. ten 12 uur een Schuit, van de *Colv. Burgwal*, en ten 3 uur van de *Beerebijs*.

Wormer, *Wormerveer*, *Zaandijk* en de *Koog*, een Schuit Maand. Woensd. en Vrijd. ten 2 uur. van de *Haringpakkers Tooren*.

Zaandam, van 1 Apr. tot 1 Octob. alle uur. een Schuit van het opengaan der *Boon* tot s'avonds ten 6 uur, en van 1 Octob. tot 1 April tot 4 uur.

Zwol, alle avonden een uur voor Boomsf. een Schip van de *O. Brug*, doch in Dec. en Jan. alleen Dingsd. Donderd. en Saturd.

Verders gaan alle Maandagen, wanneer het te *Amsterdam* groote Marktdag is, verscheiden *Dorpschuiten*, meest alle ten 12 uur van het Water, het Rokkin, den Amstel, het Ginkel, enz.

van ALKMAAR op

Amsterdam, alle morgen ten half 10, en Zond. de Nachtsch. s'av. ten 8, en s'Wint. ten 9 uur.

Enkhuizen, Vrijd. nam. ten 2 uur een Schip.

den Haag, Saturd. nam. een Schip.

Haarlem, Saturd. s'morg. ten 9 uur een Schip.

Hoorn, dagelijks s'morg. ten 8, nam. ten 4 uur, doch in de Winter nam. ten 3 uur.

Medenblik, Woensd. en Saturd. s'm. ten half 10 een Sch.

Schagen, Dingsd. Vrijd. en Saturd. een Schuit nam. ten 2 u.

de Zijp, dagelijks een Schuit, s'morg. ten 7 en nam. ten 3 uur, doch van 1 Octob. tot 1 Apr. s'morg. een uur later.

van den BOSCH op

Amsterdam, Zondags een Schip

Breda, 4 maal per week s'morg. een Postw. en 2 maal een Tourkar.

Delft een Schip alle Dingsd.

Dordrecht, Woensd. Dond. Vrijd. en Saturd. een Schip.

Gorinchem, alle dagen behalven Dingsd. een Schip.

Gouda en *Haarlem*, alle Vrijd. een Schip.

den Haag, Maand. en Vrijd. een Schip.

Rotterdam, Zond. Dingsd. en Dond. doch in Jan. en Febr. alleen Zond. en Dond.

van DELFT op

Amsterdam, alle midd. ten 3 uur een Marktschuit.

Bergen op Zoom, *Tertoolen* en *Bommel*, Vrijd. s'av. een Schip.

den Bosch, 4 maal per week een Schip s'av. ten 6 uur.

den Briel, Dond. en Saturd. s'morg. ten 8 uur een Schip.

Delfshaven, alle namid. Zomers ten 4, en s'Winters ten 3 uur een Schuit.

Gouda, alle Maand. s'midd. ten 12 uur een Schip.

den Haag, alle dagen een Schuit van s'morgens ten 7, half 8, half 9, 9 uur, half 10, half 11, half 12.

namidd. ten half 1, half 2, half 3, half 4, half 5, half 6, half 7 en half 8, doch van 1 Apr. tot 30 Sept. de laatste Schuit ten half 9. De Marktsch. Maand. s'morg. ten 6 en Vrijd. s'morg. ten 7 en namidd. ten half 4 uur.

Haarlem, Dond. midd. ten 2 uur een Schip.

Leijden, s'morgens ten 5, 7, 9 en half 11. De Marktschuit ten 11 uur, nam. ten half 1, half 3, half 5 en half 7 uur een Schuit.

Maasluit, alle dagen een Schuit s'morg. ten half 8, half 10, half 12, namid. van den 1 April tot den 1 Oct. ten 2 en 4 uur, van den 1 Oct. tot 31 Maart ten 1 en 3, de laatste schuit s'avonds ten 6 uur.

Rotterdam, gaat alle uuren een Jaagschuit van den 1 April tot half Sept. van s'morg. 5 tot s'av. half 9 uur. Van half Sept. tot half Oct. s'morg. ten 6, en van half Oct. tot ultimo Maart van s'morg. 7 tot s'avonds 7 uur.

Schiedam, van 1 Maart tot 30 Sept. namid. ten 4 en van 1 Oct. tot ultimo Febr. nam. ten 3 uur, benevens alle Donderd. nam. ten 2 uur nog een Schuit.

Vlaardingen, in den Zomer nam. ten 3, en s'Winters ten 2 uur een Schuit.

van DORDRECHT op

Amsterd. Middelh. en Antwerp. alle 8 dagen een Schip.

Bergen op Zoom, Dingsd. en Saturd. een Schip.

Gouda, alle morgen. een Veerschuit en s'Woensd. een Marktschuit met vallend water.

Rotterdam, alle morgen ten 5, 6, 7, 8 of ten 9 uur, gaande dagelijks een uur later een Marktschuit.

van EDAM op

Amsterdam, alle morgen een Marktschuit ten 5 uur. Zie verder van Hoorn op Amsterd.

Purmerent, in den Zomer Dond. nam. ten 3 en s'Wint. ten 4 uur een Schuit.

van GOUDA op

Alphen, Dond. s'midd. ten 12 uur.

Amsterdam, gaat alle avond. ten 8 uur een Nachtschuit.

en van pmo. Maart tot ult. Octob. ook s'mo , ten 11 uur een Dagschuit.

Bodegraven, alle dagen s'morg. ten 9, namiddags ten 1, en s'ay. ten 9 uur. Doch van half Octob. tot half April de midd. Schuit ten half 12 uur.

Dort, alle dagen een Zeilschuit met vallend water, of N. of V. Maan, s'morg. ten 6 uur.

Leijden, Woensd. Dond. Vrijd. en Saturd. s'morg. ten 11 uur een Schuit.

Middelburg en Vlisfingen, Maandag een Schip.

Rotterdam, alle dag behalv. Zond. een Sch. ten half 12 u.

Schoonhoven, Dingsd. en Saturd. s'morg. ten 10 en Dond. s'morg. ten 11 uur. een Schuit.

van den HAAG op

Amsterdam, alle dagen nam. ten half 4 uur de Marktschuit. *den Bosch en Geertruid*. Maand. en Dond. ten 1 uur een Sch.

Delft, alle dagen en uren op het half uur.

Heusden, Dingsd. en Vrijd. ten half 1 uur een Schip.

Leijden, s'morg. ten 5, 7, 9 en half 11, namidd. ten half 1, half 3, half 5 en half 7 uur. De Marktschuit ten half 2 en Saturd. in den Zomer s'morg. ten 4 en s'Winters ten half 5 uur.

Rotterdam, dagelijks ten half 2 een Marktschuit en bij beslooten water s'morg. ten 10 uur een Wagen.

van HAARLEM op

Alkmaar, Dingsd. s'morg. ten 9 uur een Schip.

Amsterdam, gaaz alle uren tot s'avonds half 7 uren Jaagchuiten, en Zom. 3 maal daags en s'Wint. 2 maal daags voorin. een Schip.

Leijden, alle dag. van 14 Maart tot 3 Oct. s'morg. ten 6, 8, 10 en 12 uur. nam. ten 1, 2, 4 en 6 uur. De Pakischuit Maand Woensd. en Vrijd. s'morg. ten 11 u. Van 4 Oct. tot 13 Maart s'morg. ten 6, 10 en 12, nam. 2, 4 en 6 uur. de Pakl. s'morg. ten 11. De Nachtsf. t'geh. Jaar door ten 11 u.

Rotterdam, Woensd. en Saturd. s'morg. ten 11 uur.

van HARLINGEN op

Amsterdam, alle morg. ten 9 uur een Schip, doch van
 12 Nov. tot 12 Febr. Zond. Woend. en Vrijd.
Dokkum en Sneek, s'morg. ten 9 uur een Schip.
Enkhuizen, Saturd. s'morg. ten 11 een dito.
Francker, s'morg. ten 9 en 11, namid. ten 1, 3 en
 5 uur, en Dond. s'morg. ten 7 uur een Schuit.
Leeuwarden, s'morg. ten 4 en 9 en namid. ten 1 en
 4 uur een Schuit.

van HOORN op

Alkmaar, alle morg. ten 8 uur en van 1 April tot 30
 Sept. nam. ten 4 uur, doch van 1 Oct. tot 30 Maart ten
 3 uur een Schuit.

Amsterdam, over *Purmerent*, gaat van 1 October tot
 31 Maart dagelijks ten 5 (doch Maand. en Vrijd. ten
 4 uur) ten 9 en 1 uur. Ten 4 uur tot *Purmerent*. Van
 den 1 April tot 30 Sept. ten 4, 9, 1, half 4 en de Nachts.
 het geheele Jaar door, ten 10 uur over *Purmerent*.

Amst. over *Monnik.* en *Edam*, gaat 't geheele jaar door
 ten 6, 11 en half 3 uur een Schuit. Ten 5 uur tot *Monn.*
 toe. De Beurtschepen alle avonden met Boomschuit.

van LEIJDEN op

Amsterdam, alle avonden ten 9 uur een Nachtschuit en
 dagelijks, except van pmo. Nov. tot ult. Febr. s'morgens
 ten 11 uur een Kaag. De Marktschuit in den Zom. nam.
 ten 5 en s' Winters ten 4 uur.

Delft en den *Haag*, dagelijks s'morg. ten half 4, 6, 8
 en half 11, nam. ten half 1, half 3, 5 en half 7 uur een schuit.
 Den Marktschuit op *Delft* ten 11 en op den *Haag* ten 2 uur.

Gouda, Woensd. Dond. Vrijd. en Sat. ten half 11 uur.

Haarlem, van 14 Maart tot 2 Octob. s'morg. ten half
 4, half 7, 9 en 11 uur, nam. ten half 1, 2, 4 en 6
 uur. De Paksch. Dingsd. Dond. en Saturd. ten 10 uur.
 Van 3 Octob. tot 14 Maart s'morg. ten half 5, 9 en
 11, nam. ten half 1, 2, 4 en 6 uur. De Nachtschuit
 het geheele jaar door ten 11 uur.

Rotterdam, alle morg. ten half 10 uur een Marktschuit.

Woerden en Utrecht, van half April tot half Oct. voorm.
ten 9, en 1 uur. en van half Oct. tot half April voorm.
ten 11 uur, en 't geheele jaar 's avonds ten 9 uur een
Schuit; verders Saturd. Marktdag zijnde, gaan en komen
verscheide Marktschuiten.

van MEDEMBLIK op

Alkmaar, Dingsd en Vrijd. s'morg. ten 4 uur een Schuit.
Amsterdam, Zond. en Dingsd. s'morg. een Schuit en
Woensd. een Schip.

Hoorn, alle morg. ten half 7 en s'Wint. ten half 8 een Wag.

van MIDDELBURG op

Amsterdam, alle weeken een Beurtschip en Woensd. en
Saturd. een Bode, doch bij besloten water over land.

Breda, Heusden en ter Goois, Dingsd. met 't Y een Schip.

Bergen op den Zoom, om den anderen dag een Schip.

Dord en Rotterdam, dagelijks een Schip.

Gouda, Woensd. en Saturd. een Schip.

den Haag en Haarlem, alle weeken een Schip.

Sluis, alle weeken 2 Schepen.

Vlissingen en ter Veere, alle uren Wagens; ook op
Vlissingen Dingsd. een Schip.

Zierikzee, alle weeken drie Scheep, en tweemaal een Bod.

van ROTTERDAM op

Amsterdam, alle midd. ten 12 uur een Schuit en 2 maal
's weeks een Sch. Bij besl. wat. rijdt s'mor. ten 8 uur een Wag.

Antwerpen, Dingsd. en Vrijd. een Schip.

Bergen op den Zoons, Woensd. en Vrijd. een Schip.

den Bosch, Zond. Woensd. en Vrijd. doch in Jan. en
Febr. alleen Zond. en Woensd. een Schip.

den Briel, dagel. een Sch. en Zond. en Woensd. een Schip.

Delft, van 1 April tot 30 Sept. s'morg. ten 6 uur, en
vervolgens alle uur tot s'av. ten 8 uur een Jaagfch. Doch
van 1 Oct. tot 31 Maart de eerste Schuit s'morg. en de
laatste s'av. ten 7 uur.

Dord, gaat alle dagen een Marktsch. met 't begin der
eerste en laatste quartier der Maan s'morg. ten half 6.

gaande dagel. één uur later tot 't begin van de volgende eerste en laatste quartier.

Gouda, alle morg. ten half 12 uur een Schuit,
den Haag, alle dag. Zom. ten half 2 en s'Wint. ten
 1 uur een Sch. en bij best. water s'morg. ten 9 uur een Wag.
Leijden, alle morg. ten half 10 uur een Marktschuit.
Londen, alle 3 dagen een Beurtman.
Middelburg en Nijmegen, gaat dagelijks een Beurtschip.
Schiedam, alle morg. behalv. Zond. ten half 10 uur,
 en van daar terug Zom. ten 3 en s'Wint. ten half 3.
Schoonhoven, Dingsd. Dond. en Saturd. een Schip.
Sluis in Vlaanderen, Dingsd. Dond. en Saturd. doch van
 pmo. Nov. tot ult. Febr. alleen Woensd. en Saturd. een
 Schip met 't eerste getij.

van UTRECHT op

Amst. even eens als van *Amst.* op *Utrecht* (zie bladz. 4.)
den Haag, Dond. en Saturd. nam. ten 4 uur een Schip.
 NB. bij best. water s'morg. ten half 8 een Wagen van
 buiten de Cath. Poort.

Maarssen, alle nam. zom. ten 3 en s'wint. ten 2 uur.
Leijden door Woerden en Bodegraven, van 15 April tot
 15 Oct. s'morg. ten 7, 12 en s'av. ten 8 uur, doch van
 15 Oct. tot 15 Apr. geen schuit ten 12 uur. NB. bij
 helloot. water s'morg. ten 9 uur een Wagen op *Leijden*.
de Vaart, s'morg. ten 6, 7, 8, 9, 10, 11 en 12 uur,
 nam. ten 1, 2, 4, 5 en 6 uur een Schuit.

Tsifstein, in den zom. nam. ten 3 en in de winter
 ten 2 uur een schuit.

van ZAANDAM op

Amsterdam, gaat alle uren een schuit van s'morg. ten
 5 tot s'avonds 7 uur, doch van 1 Oct. tot 31 Maart de
 eerste schuit s'morg. ten 6, en de laatste nam. ten 4 uur.

HET AFRIJDEN DER POSTWAGENS. van AMSTERDAM op

Arnhem, en terug zom. s'morg. ten 6 uur. en s'wint. met het open. der Poort, rijdt af van 't Cing. bij de Beul. straat. *Alkmaar*, bij befl. water, s'morg. ten 10 uur. van 't H. Pl. *den Haag* en terug, Van Pmo. April tot Ult. Oct. des Midd. ten een uur, en van Pmo. Nov. tot Ult. Maart, des morgens te 9 uur van 't Nieuwe Zijds Heeten Logement een Wagen, namentlijk Maand. Woensd. en Vrijd. van Amsterdam na den Haag; en Dingsd. Dond. en Saturd. van den Haag na Amsterdam; doch bij besloten water alle dagen een Wagen. De vragt is binnen in f 4 : 18; en voor in f 4 : 16; als mede voor een Kind dat op de schoot zit de helft van de vragt, buiten het pastagiegeld. Het Compt. wordgehoud. te Amst. in de Beursstr. in No. 19. Ten huize van C. Guiz, alwaar ook besteld worden de Afgeh. Postwagens voor vier en zes persoonen en Postchaisen na den Haag en andere plaatzen; en 't Compt. in den Haag ten Huize van J. Custers, in de hooge Nieuwstraat.

Rotterd. bij befl. wat. een W. ten 8 uur van de Reg. Brest.

Utrecht, rijdt bij befl. water dagelijks s'morg. ten 9 uur een Postw. van de Reg. Brest. En een dito van 't Utr. Veer op de Achtergragt bij de Utr. Poort. Alsm. de Maand. Dingsd. Vrijd. en Saturd. een Pakwagen ten half 10 van 't Cingel aan het Muft of Schietich. Veer.
van ALKMAAR op

Haarlem en te rug, alle morgen ten 9 uur.

van AMERSVOORT op

Utrecht en te rug, Zond. Woensd. Vrijd. en Sar. s'morg. ten 7 en s'mid. ten 4 uur en dagelijks ten 8 uur een Kar. *Zwol* en te rug, Dingsd. s'morg. ten 7 uur.

van den BOSCH op

Antwerpen, alle Woensd. s'morg. ten 8 uur een Toutkar en Zond. te rug.

Maasbree, van 14 April tot 11 Sept. s'morg. ten 3 uur. Van 16 Sept. tot 13 April met Poort openen.

Breda en de Graaf, dagel. behalv. Zond. een Tourkar.
Nijmegen en te rug, Dingsd. en Vrijd. s'morg. ten 7 uur.
Utrecht, van 1 April tot 30 Sept. Maand, Woensd. en
 Saturd. s'morg. ten 6 uur.

van **GOUDA** op

Rotterdam en te rug, van half Maart tot ult. Sept. s'morg.
 ten 6, 8, 10 en 12 uur, namid ten half 3, 4, 5 en 6
 uur. Van pmo. Oct. tot half Maart s'morg. ten 7, 9,
 en 12 uur, nam. ten half 3, 4, en 5 uur. Ook Dingsd.
 nam. ten 4 of 5 uur nog een Wag. rijdt af aan de Poort.
Schoonhoven en te rug. Van half Maart tot half Octob.
 s'morg. ten 6 en nam. ten 4 uur. Van half Oct. tot half
 Maart s'morg. ten 7 en nam. ten 3 uur. Rijdt af aan de
 Stads Doelen.

van **HOORN** op

Enkhuizen en Medenblik en te rug, dagelijks.

van **LEEUWAARDEN** op

Groningen en te rug, alle morgen ten 5 uur.

van **ROTTERDAM** op

Maasfluis, in den zomer s'morg. ten 7 uur een *Phaz-*
ton-wagen, en 't geheele Jaar Dingsd. en Vrijd. nam.
 ten half 4 een Postw.

Nijmegen en te rug, s'morg. vroeg een Postwagen rijdt
 over *Cuijlenburg*, en is in de zomer in één en in de
 winter in twee dagen over.

van **UTRECHT** op

Arnhem en Nijmegen, alle morgen ten 7 of 8 uur van
 buiten de witte Vrouwe Poort.

den Bosch, zomers Maand. Woensd. Vrijd. en Saturd.
 s'morg. ten 6 uur buiten de Tolsteeg Poort.

Breda en Gorkum, zom. alle dagen buiten dito Poort.
Deventer, Dingsd. en Vrijd. s'morg. ten 6 uur.

Wageningen, Saturd. s'morg. ten 10 uur.

AANKOMST DER POSTEN

te Amsterdam.

ALLEDAGEN van Haarlem, Leyden, den Haag, Rotterdam en verdere Zuid- en Noordhollandsche Steden, Dorpen en omleggende Plaatzten, als mede van Texel en de Helder.

Zondag, van Duitschland, Keulen, Luik, Gelderland, Kleefsland, Emmerik, Munster en Westphalen.

Maandag, van Hamburg, Zweeden, Denebarr, Poolen, 't geheele Noorden, Breemen, Luik, Aken en Maastricht. Ook geheel Oostvriesl, Groning. en Overijsel.

Dingsdag, van Frankrijk, Spanje, Portugal, Brandenburg, Vlaanderen en Zeeland

Woensdag, van Ital. Duitschl. Luik, Aken en Maastricht.

Donderdag even als *Zondag*, als mede van geheel Vriesland, Groningen en Overysel.

Vrijdag, van Frankrijk, Spanje, Portugal, Hamb. Zweeden, Denemarken, Poolen, 't geheele Noorden, Breemen, Luik, Aken, Maastricht en geheel Oostvriesland.

VERTREK DER POSTEN

Van Amsterdam,

Van het Generaale POST COMPTOIR, op de Voorsburgwal, achter het *Stadbuis*.

Alle avonden, op de Helder, Texel en 't Vlie ten half 8 uur. Op Zuidholland, Utrecht en de Generaliteits Steden ten 8 uur, doch op 's Hage, Haarlem en geheel Noordholland ten half 9 uur.

Zondag, Dingsdag en Vrijdag, op Maastricht, Luik en Aken, 's avonds ten 8 uur.

Maandag en Vrijdag, op Zeel. met de Landpost, 'sav. ten 8 u.

Dingsdag en Saturdag, op Groningen, Campen en Deventer, 's avonds ten half 8 uur.

Dingsdag en Vrijdag. Op Italien, Duitschland, Keulen, Bergsland, Gelderland, Cleefsland, Emmerik, de Oostzee, Rusland, Poolen, Pruisen en Silefiën, s middags ten 1 uur.

Dingsdag en Saturdag. Op Hamburg, Zweeden, Denemarken, 't geheel Noorden, de Oostzee, Pruissen, Poolen, Sileziën, Hanover, Bronswijk, Nieuburg, Oostvriesland en Overijsfel, 's avonds ten half 7 uur.

Maandag en Donderdag. Op Portugal en Spanje, 's avonds ten 8 uur.

Maandag en Donderdag. Op Vrankrijk, 's av. ten half 9 uur.

Maandag, Donderdag en Vrijdag. Op Brabant, Rijsfel en Fransch Vlaanderen, 's avonds ten half 9 uur.

Dingsdag en Vrijdag. Op Groot-Brittanniën, 's avonds ten half 9 uur.

Op America, over Vrankrijk, de eerste Donderdag in de maand, 's avonds ten half 9 uur.

VERTREK DER POSTEN

van Leyden.

ALLE AVONDEN op alle Zuid- en Noordhollandsche Steeden, 't sticht van Utrecht, Breda, 's Bosch, Geertruidenberg en Zeeland ten 8 uur.

Dingsdag en Vrijdag, naar Gelderland, Venlo, Kleef, Breslau, Gulik, Mafijk, Keulen, Munster en Westphalen 's morg ten 11 uur. - Op Lotteringen, Zwitserland, Geneve, Piemont, Hessen, Lunenburg, Saxen, Markbrandenburg, Pomeran, Pruissen, Dantzig, Poolen, Rusland, Sileziën, Bohemen, Hongariën en alle Oostenrijksche Landen, als ook op Zwol, Bentheim, Embden, Oostvriesland, Lingen, Oldenburg, Bremen, Hamburg, Lubek, Holstein, Zweeden, Denemarken enz, 's midd, ten 12 uur. - Op Brabant, Vlaanderen, Henegouwen en verdere Oostenrijksche Nederlanden, Bergen op Zoom, Steenbergen en Vrankrijk, namiddag ten half 2 uur. - Op Engeland, Schotland en Ierland, 's Bosch, Maastricht, Luik, Aken, Luxemburg, Limburg, Namen. Sedan en verdere Steeden in Champagne; als mede op Overijsfel, Vriesland, Groningen, Drenthe en Twenthe, 's avonds ten half 10 uur.

Donderdag, op Vrankrijk, Spanje, nam. ten half 1 uur.

Saturdag, op Zwol, Bentheim, Embden, Oostvriesland, Lingen, Oldenburg, Bremen, Hamburg, Lubek, Holstein, Denemarken, Zweden en verdere Noordsche gewesten, 's midd. ten 12 uur. - Naar Overijsf., Vriesland, Gronjag, Drenthe en Twenthe, 's avonds ten half 10 uur.

VERTREK DER POSTEN.

Van 's Gravenhage.

ALLE AVONDEN op alle Steden van Zuidholl. Zeeland, 's Bosch, Breda, Geertruidenb. en de Prov. van Utrecht s'av. ten 8 uur. Op Amst. en geheel Noordholland ten 9 uur.

Dingsd. en *Vrijdag.* op Gelderl. Duitschl. Pool, Hongarijen, Boheemen, Zwitserl. Ital. en Turkijen, s'midd. ten 12 uur. Op Grootbritt. s'av. ten 10 uur.

Dingsd. en *Saturdag.* op Vriegl. Groning, Overijsfel en Embden s'av. ten 8 uur. Op Denemarken en Hamburg, s'midd' ten 12 uur.

Zond. *Dingsd.* en *Vrijd.* op sBosch, Maastr. Eindhov. en Tilburg, s'av. ten 8 uur.

Dingsd. op Vrankr. Brab. Vlaand. Bergen op Zoom, Steenberg, de Willemstad, enz.

Donderd. op Spanje en Portugal.

AANKOMST DER POSTEN

in s'Gravenhage

Zond. en *Donderd.* uit Duitschl. Denemark, Zweeden Pool, Hongarijen Zwitserl. en Gelderland.

Maandag. *Vrijd.* uit Hamburg, enz.

Dingsd. en *Vrijd.* uit Brabant en Vrankrijk.

Woensdag uit Deutschland, Italiën en Zwitserland.

Vrijdag. uit Spanje en Portugal.

Uit Engeland naar de wind is

VERTREK DER POSTEN

van Rotterdam.

ALLE AVONDEN op Breda, s'Bosch enz. ten 7 uur. Op Amsterd. Leijde, s'Hage, Dord. en verdere Zuidholl. Steeden en de Prov. Utrecht ten half 9 uur, na klokkeslag moet bij ieder brief een stuiv. gegeven worden.

Maand, en Vrijd. s'av. op Hamb. mits franco| Amsterd.

Maand, en Donderd. savonds op Vrankrijk.

Maand, Dingsd. Dond. en Vrijd s'av. op Braband en Vlaand.

Dingsd. en Vrijd. s'av. op Grootbritannien.

Dingsd. en Vrijd. op geh. Duitschl. Pruisf. Pommeren. Pool, Rusl. Zweed. Denem. Ital. en Zwitserl. 8 morg. ten half 11 uur.

Dingsd. Donderd. en Vrijd. op Portugal en Spanje enz. doch Franco tot Antwerpen.

⊗ AANKOMST DER POSTEN

te Rotterdam.

ALLE MORGEN, uit Amsterdam, Haarl. sHage, Dord. en verdere Zuidholl: Steden.

Zond, en Donderd, uit geh. Duitschl. Pruisf. Pommeren Pool Rusland, Zweed. Denem. Ital. en Zwitserl.

Dingsd. en Vrijd uit Vrankrijk, Brab. en Vlaanderen.

Dingsd. en Saturd. uit Hamburg.

Uit Engeland naar de Wind is.

PRIJZEN DER ZEGELS.

Z. v. 3 ft. kost f	:- 5-:	Z. v. 4 gl. kost f	5- 2-:
— 6 —	:- 9-:	— 4-10ft. —	5- 14-:
— 12 —	:- 16-:	— 6 gl. —	7 12-:
— 15 —	1- :-:	— 8 —	10- 1-:
— 18 —	1- 4-:	— 9 —	11- 6-:
— 24 —	1- 11-:	— 10 —	12- 11-:
— 30 —	1- 19-:	— 12 —	15- 1-:
— 36 —	2- 6-:	— 16 —	20 1-:
— 42 —	2 14-:	— 18 —	22- 11-:
— 48 —	3- 2-:	— 20 —	25- :-:
— 3 gl. —	3 17-:	— 24 —	30- :-:

GEBRUIK DER ZEGELS,

Volgens de Ordonnantie van 11 Sept. 1794.

REKENINGEN,

van Voogden, Erec. Curat, of Administrateurs, enz.

wanneer ontv. en uitg. te samen bedragen:

f 35 en daarb. op een 6^{ft} Z.

100	-	-	-	12 ft.
300	-	-	-	24 ft.
600	-	-	-	48 ft.
1000	-	-	-	f 3 :
3000	-	-	-	6 :
6000	-	-	-	9 :
10000	-	-	-	12 :
14000	-	-	-	18 :
20000	-	-	-	24 :

Alle andere REKENINGEN, van Particulieren moeten worden geschreven van f 50 tot f 100 op een Zegel van 3 ft. en daar bov. op een Zeg. van 6 ft. ten lasten van den Debit. hierv. zijn uitgezonderd Rek. van verkochte Effecten, tot welke Transp. 't recht van 't Zegel vold. is, alsmede Rek. of Notis, van Prof. en Doct. in de Med. en Chir. wegens gedaene vullies,

REKENINGEN,

aan 's gemeene Land, Steeden of anderen Colleg. (de Zeg. ten laste van de Crediteur.)

van f 10 tot f 100 op een 3 ft. Z

-	100	-	200	-	6 ft.
-	200	-	400	-	12 ft.
-	400	-	1000	-	24 ft.
-	1000	-	2000	-	48 ft.

en van ieder 1000 daarboven het laatstg. zegel te verhog. met een zegel van 24 ft.

HUURCEDULLEN,

alle Jaaren Huur bij elkander gerekent:

bened. de 50 op een 3 ft. Z
van f 50 tot bened 100 6 ft. -

-	100	-	200	12 ft. -
-	200	-	600	24 ft. -
-	600	-	1000	f 3 : -
-	1000	-	2000	6 : -
-	2000	-	3000	8 : -
-	3000	-	4000	12 : -
-	4000	-	6000	16 : -
-	6000	-	12000	18 : -
-	12000	-	en daarbov.	24 : -

De Huurders moeten Copijen hebben op een Zegel van 6 ft. Doch van 3 ft. in dien de Huureddul zelvo van 1 ft. is.

HET LUIDEN DER POORTKLOKKEN.

Van Amsterdam.

2e verlangen.

	's mo.	's av.
Den 22 Jan.	half 7	half 5
3 Febr.	6	5
24 ———	half 6	half 6
14 Maart.	5	6
28 ———	5	half 7
10 April.	half 5	7
22 ———	half 5	half 8
7 Majj.	4	8

3e verkorten.

	's mo.	's av.
Den 8 Aug.	half 5	half 8
25 ———	5	7
9 Sept.	half 6	half 7
21 ———	half 6	6
13 Oct.	6	half 6
21 ———	half 7	5
6 Nov.	7	half 5

Van 7 Majj tot 8 Aug. blijv. de *Poorten*, tot 's av. half 11 uren open.

Van HAARLEM EN ENKHUIZEN.

2e verlangen.

	's mo.	's av.
Den 8 Jan.	half 7	half 5
1 Feb.	6	5
18 ———	6	half 6
22 ———	half 6	half 6
4 Maart.	half 6	6
13 ———	5	6
18 ———	5	half 7
1 April.	half 5	7
16 ———	half 5	half 8
20 ———	4	half 8
1 Majj.	4	8
20 ———	half 4	half 9

3e verkorten.

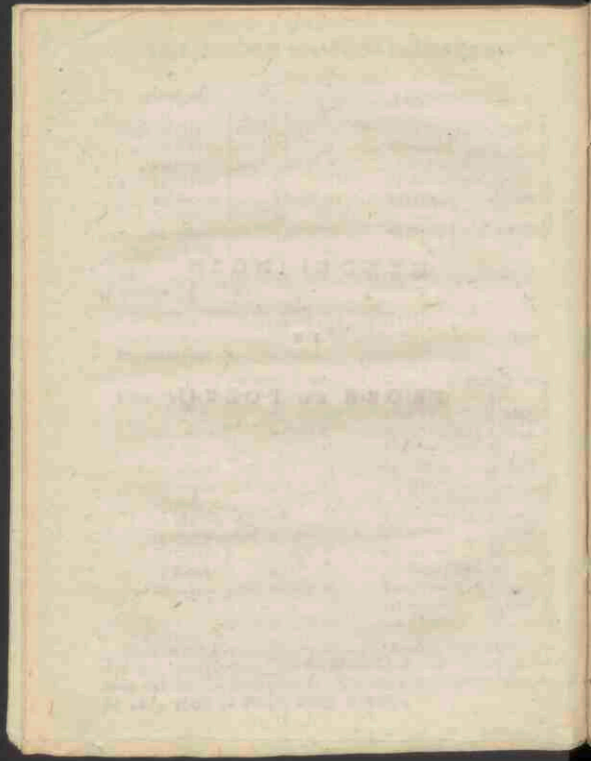
	's mo.	's av.
Den 26 Julij.	4	8
14 Aug.	4	half 8
22 ———	half 5	half 8
29 ———	half 5	7
12 Sept.	5	half 7
26 ———	5	6
1 Oct.	half 6	6
10 ———	half 6	half 6
18 ———	6	half 6
25 ———	6	5
10 Nov.	half 7	5
12 ———	half 7	half 5
30 ———	7	half 5
4 Dec.	7	4

De Groote *Hout*, *Zijl* en *Kennemer Poorten* zijn alle avonden tot 11 uur open: en de *Spaarwouder* tot het aankomen der laatste *Trekschuit*. Elk der *Poorten* kan men na 11 uur, voor 30 *Stuiv*, doen openen.

MENGELINGEN

IN

PROZA EN POEZIJ.

Wij hebben het genoeg en onze geëerden Lezeresfen, bij den aanvang van dit jaar, weder een kleine verzameling van Proza- en Dichtstukken in dit Jaarboekje aan te bieden 't welk wij ons vleijen durven, dat over 't geheel even behagen zal als het voorige. Wij be-ruigen tevens onzen hartelijken dank aan die kundige en weldenkende *Vrouwen*, die ons met de vernuftige voortbrengfels van haaren geest, tot voortzetting van dit Werkje, met zo veel gulheid en ijver bij aanhoudendheid blijven ondersteunen, terwijl het ons bijzonder aangenaam zal zijn, wanneer zij, dit loflijk voetspoor steeds achtervolgende, ons meer en meer met zodanige stukjes gelieven te vereeren, die rechtstreeks ingericht zijn op de beoefening der Vrouwelijke plichten in alle die gewigtige betrekkingen, waarin wij door de Voorzienig-

heid gesteld zijn; om dus dit ons Werkje, van tijd tot
tijd, meer en meer te doen beantwoorden aan het oog-
merk, dat wij ons, bij den aanvang van hetzelfde, had-
den voorgesteld. Zeer veele fraaije stukjes wierden ons
dit najaar ter hand gesteld, die wij niet meer in de mo-
gelijkheid waren om te plaatsen, doch in een volgen-
de mede hopen te beginnen. Wij verzoeken bij her-
haaling de stukjes voor den laatsten Julij 1798, te mo-
gen ontvangen.

Amsterdam,

Den 02. 1797.

DE WED. J. DOLL,

EMILIA AAN LEONORE,

OVER HET HUWLIJSGELUK.

Ten Vervolge (a).

Ja mijne vriendin! het huwlijk is een weldadige instelling des Scheppers, wanneer het, gelijk ik u in mijn laatste schreef, uit zuivere beginzelen geschied. Welk eene zachte harmonie klustert hier twee deugdzaame zielen aan elkander; geen bange tegenspoed -- geen wisseling van het lot, is in staat dezen band te verscheuren. Wanneer 'er een rots van tegenspoed te bestijgen is, beurt de sterkere den zwakkeren op, en geen uiterlijke omstandigheden kunnen hen die weltevredenheid en kalmte ontnemen, die uit de deugd haaren oorsprong

(a) Zie ALMANAK voor VROUWEN voor 't jaer 1796, pag. 61.

neemt. Hunne uitzichten, geenzins bepaald binnen den engen tijdkring des vergangelijken levens, doen hun onvermoeid arbeiden aan hunne volmaking; -- hier voorkomt de een des anders wenschen, en de blijdschap is nimmer op het gelaat des eenen zichtbaar, als dat des anderen door de droefheid beneveld is.

Hoe vergenoegd keert de man, door den last zijner vermoeijende bezigheden afgemat, naar zijne vreedzame woning, daar hij in de armen eener tederminnende gade, zich zelve en de rust wedervindt. Bloos hier, gij dartele zoonen der wellust, die waant dat de huwlijks band een harde boei is voor vrije zielen, en door deszelfs durzaamheid ondraaglijk wordt. Zeg eens, smaakte gij in den schoot der wellust immer die genoegens, die den egt aan den geringsten sterveling aanbied? o Neen! wroeging, verveeling en naberouw, waren de wrange vrugten van uwe zinnelijke vermaakken, -- verstempten de vermogens van uwen edelen geest, en maakten u gelijk aan het redclooze vee dat geene tengels kent.

Trees met mij, gij vuige slaaf van uwe zinnelijke driften, in de schamele hut der deugdzame armoede. Zie hier, hoe de zalige tevredenheid den drukkenden

Ist der behoefte verzagt, hoe zorgvuldig de deugdzaame huismocder het teder kroost verzorgt, en minzaam hunne onschuldige wenschen vervult, hoe haare spaarzaamheid den ijver des huisvaders verdubbelt, en hem geen genoegen deed vinden, dan in het bijzijn zijner huisgenoten; hij ziet zig zelven in gezonde en deugdzaame kinderen, wier gehoorzaamheid en leezugt zijne wenschen en vlijt bekroonen, en van wien hij zig dagelijks nog meerder goeds belooft. --

Hoe eenstemmig arbeiden deze egtgenoren aan den welvaart des huisgezins! zij roepen elk onverlaat met luider stemme toe: hier in onze schamele wooning huisvest egter de grootste schat der aarde, het huisfelijc geluk! --

Kan dan, o mijne Vriendin! het huwelijc zoo veel genoegen opleveren in de lagere standen des menschdoms; hoe gelukkig is het dan niet voor den genen die zig in den zaligen middenstand, (met regt zoo benijdenswaardig) geplaatst vinden? En waarom zou het huwelijc der rijken minder gelukkig zijn? -- indien toch de rijkdom vorderde naar den heerschenden smaak te leven, de schoone orde der natuur te verminken, en dus doende een verstoorder te worden van zijn eigen wel-

vaart, rust en geluk, dan was zulks niet mogelijk; maar, erkennen wij dat de rijkdom ons gegeven is niet fligts voor ons zelve, maar ook om in de behoefte onzer medemenschen te voorzien, en ons dus het edel-genoegen te doen smaaken dat het weldoen verschafft; dan, mijne vriendin! is het huwelijk der rijken zóóveel gelukkiger, naar maate hunne welvereenigde poogingen krachtiger kunnen arbeiden aan hun eigen geluk en dat hunner natuurgeloten.

Gij ziet dus, mijne waarde! dat de gevolgen der ongelukkige huwelijken geenzins aan die weldadige instelling, maar, veel eer aan de Egtelingen zelve, te wijten zijn! Mogt de sterk aanbreekende verlichting hier ook eens verandering te weeg brengen, en de egt niet dan uit zuivre grondbeginzelen worden aangegaan; gewis, dan zou deze aarde een aangenaam verblijf zijn, en dit leven een vrolijke reis naar 'de zalige gewesten der eenwige ontferfelijkheid.

Zo, zo boeit de band des huwlijks

Mijn beminde hartvriendin!

Hier de zielen aan elkander --

Door de teérste vriendschapsmin.

't Englenchoer ziet juichend neder,
 Op het paar door haar beziel.
 Daar geen twistbarpij de welvaart
 Van het huisgezin vernielt,
 Dagelijks strooit de zachte vrede
 Blijde roozen voor hun voet.
 Hoe verdubben zij hun zorgen,
 Wen de bange tegenspoed
 Hunne veege sponde nadert.
 Hoe gelukkig is hun lot,
 Daar zij vol van waar vertrouwen
 De oogen vestigen op Godt!
 Zo, zo vloeijen hunne dagen
 Als een murmlend beekje voort,
 Daar de deugd en huwlijksliefde
 Hunne wankle schreden schoort.
 Nadert dan in 't eind het tijdstip
 Dat de huwlijksband verscheurt,
 Ja, gewis, dan word de gade
 Hartelijk door zijn gaê betreurd;
 Maar dit treuren is niet hogeloos,
 Neen 't betraande oog beschouwt

De Egtgenoot volkómen zalig,
 Daar 't op goeden grond vertrouwt,
 Eenmaal weder te hereenen
 Waar een veel volmaskter band
 Hun voor eeuwig zal verbinden,
 In het hemelsch Vaderland!

Zie daar, mijne Vriendin! mijne gedachten over dit onderwerp, nog wat nader uitgebreid. Mogten mijne gebrekkige poogingen daar toe strekken, dat gij overtuigd wierd van de waarheid mijner stelling, en uw hart en hand schonk aan den deugdzamen AMINTAS gij beiden zoud dan, zo als ik op goede gronden vertrouwe, het aantal vergrooten van die kuwelijken, wier aanzijn de maatschappij zo veel goeds, en het menschedom de grootste zaligheid aanbrengt.

EMILIA.

Dit's myn pronk.

Sieraad der Moeders.

Vrouwen Moeders! wilt gij leeren,
 Wat uw grootste sieraad zij,
 Wat u 't meeste kan vereeren?
 Komt en leert het hier met mij!
 Ziet eenvoudigheid van zeden,
 Ziet de ware grootheid aan,
 Ziet hoe dat bevalligheden
 Ijle pronk en praal versmaan.
 Vrouwen Moeders! die de plichten
 Van uw stand getrouw betracht;
 Zie hoe dat uw stille deugden
 Klimmen bij het nageslacht.
 't Is niet altijd voor heldinnen,
 Dat de blijde *Cithar* klinkt;
 Noch voor hun die wijsheid minnen,
 Dat de straal der glorie blinkt;
 Neen, versierd met zachter trekken
 Van het moederlijk gevoel,

Moet dit beeld uw achtig wekken,
 Wijzen u naar 't edelst doel.
 Toen door deugd en heldendaden
 Romens grootheid was gegrond,
 Daar 't met roem en eer beladen,
 Zig elks achting waardig vond,
 Was eenvoudigheid van zeden
 't Sieraad van de vrouwenstoet,
 't Zuivre der bevalligheden
 Wierd daar koestrend opgevoed.
 Maar toen zachtkens bij de weelde
 Pronk en praalzucht binnensloop,
 Wenschen en begeerten teelde,
 Daar ze in 't hart der vrouwen kroop;
 Zag men voor de linnen-kleedren,
 Door hun eigen hand bereid,
 't Kakelbont als pauwen veedren,
 Om hun leden uitgespreid.
 Elk der volken, die verlagen
 Bukte voor Romeinsche magt,
 Zag Romeinsche vrouwen 't wagen,
 Zig te sieren met hun dragt.

Schittrend blonken edle staenen
 Op het Sijrisch purper af;
 Konst en pracht moest glanzen leenen,
 Waar de welvaart rijkdom gaf.
 Juichend lachten nu de schoonen,
 Als zij bij elkaar vergaard,
 Zig hun sieraad konden toonen;
 Dus was 't moedigst volk ontaard.
 Dan CORNELIA! gesprooten
 Uit een wijdberoemd geslacht,
 Telg van SCIPIO den grooten,
 Vrijheid minnend opgebracht.
 Voelde nog haar tedre zinnen
 Aan de Moedren-deugd gehecht,
 Bleef getrouw haar plicht beminnen,
 Was het sieraad van den echt.
 Eenmaal in een kring van vrouwen,
 Haar gelijk, in rang en staat,
 Had men vriendlijk in vertrouwen,
 Van elks feest-sieraadn gepraat,
 Eindlijk toonde een haar kleinodes,
 Veel gewaden rijk van stof

Wierden aan 't gezicht gebeden,
 En bewonderd met veel lof,
 Maar CORNELIA vertoonde
 Geen kleynoden noch gewaad;
 't Zwijgen dat hier de andre boonde,
 Bragt deeze eindelyk tot de daad.
 „ Kom, sprak zij, toon me ook uw kleden;
 „ Zien wij of zij fraiër zijn,
 10 Hals en armsnoer kocht ik heden,
 „ 't Kost mij veel, maar 't is ook fijn.
 'k Zal dan hier mijn pronktuig halen,
 Wis het schoonste, dat ge ooit zag;
 Welker waarde nooit kan dalen,
 Hoe de smaak veranderen mag:
 't Siert mijn hals -- mijn arm -- en leden,
 Somsjds plaats ik 't aan de borst;
 * Maakt mij schoon en aargebeden,
 Ja veel rijker dan een Vorst. --
 GRACIA was opgetogen,
 Dacht, ach! welk een kostbre schat!
 Dan hoe vond zij zig bedrogen,
 Toen de Moeder binnen trad.

Zij geleid haar beide zoonen,
 Heeft haar dochter bij de hand;
 „ Kunt gij, vroeg zij, sieraad toonen,
 „ Fraijer voor den echtenstand?
 „ Dit 's mijn pronk, het zijn kleynoden,
 „ Nimmer hoog genoeg geacht;
 „ 'k Heb in hun u aangeboden,
 „ Al mijn luister, praal en pracht: ”
 Zo doet liefde een Moeder spreken,
 Zo sprak grootheid door haar mond;
 Glans en pracht zijn weg geweken,
 Waar men zulk een Moeder vond.
 Moeders, o gevoelt uw waarde!
 Even als CORNELIA;
 Die bij fierheid deugden paarde,
 Volg haar edel voorbeeld na;
 Telgen u door God gegeven,
 Zijn meer dan uw sieraên waard,
 Leer hun moedig, dengdzaam leven,
 Zo verhoogt ge uw rang op aard!

N.

HUWLIJKSMIN EN VROUWENTROUW.

Ten vervolge (a)

De treurige CAMMA sloot hare smart in haren boezem op. De schoone dagen van vreugd en huwlijksheil waren voor haar in een nacht van rampspoed veranderd, en de schriklijke dag waarop men het zielloos lijk van SINNATUS met statelijk lijkgebaar tot asche zou doen verteeren, was voor haar tederminnende ziel de duisterste de smartelijkste aller dagen die immer aanbak. Hare droefheid had zig gedurig gevoed met het aanschouwen van dit dierbaar overſchot, dan eens vatte zij de ijskoude hand harer geliefde, drukte die aan hare borst; als wilde zij die nog doen gevoelen hoe haar hart met snelle slagen van smart en weemoed klopte, dan weder zeeg zij roerloos neder, vestigde de oogen op het weleer zo bloeiënd gelaat, of kuschte het en bevochtigde het met hare tranen. Te vergeefs wilde hare bloedverwanten en maagden haar hier van wederhouden laat mij (zo sprak die deugdzame vrouw), de za-

(a) Zie ALMANAK voor VROUWEN voor 't jaar 1797.

„ ligheid der weemoed zo lang genieten als ik kan, wel-
 „ haast zal dit schoone ligchaam , 't welk door een zo
 „ schoone ziel bewoond wierd , door de vlam verteerd
 „ worden , en 'er voor mijn zoekend oog niet meer te
 „ vinden zijn dan een blinkende *Urns* die het stof om-
 „ vat. Ach mijne Vriendinnen! gij kent de smart niet
 „ die mij verteert , smaak nimmer zo veel heil in den
 „ echt als ik daar in genoot , en gij zult dan ook nooit
 „ zo veel te lijden hebben!” Ga , en laat mij de dier-
 bare oogenblikken , dat ik dit overschot nog kan aan-
 schouwen geheel alleen , dat geen sterveling het wagt
 mijn eenzaamheid te stooren! Men eerbiedigde de be-
 velen der treurende weduw en vertrok.

Nauwlijks bevond *CAMMA* zich alleen , of hare op-
 gekropte smartelijke woede barstte in deze woorden
 uit. -- „ Gij zijt mij ontrukt , eeuwig dierbare gade , door
 een helschen verrader! onafzienlijk lijden heeft hij voor
 mij bereid , gij , de vreugd mijn's levens , die schoon
 waart als de morgen , wiens moed en deugd uwe schoon-
 heid evenaarden , gij , die weldadig waart als de koeste-
 rende zonnegloed , gij , die uwe *CAMMA* meer beminde
 dan uw eigen leven , zijt om haar aan het leven ontrukt.
 Wraak , hemelsche goden , wraak over den sluikmoorder

van mijn *SINNATUS*." Hier boog zij zig over het lijk, sloot het weenend in haar bevende armen, snikte en zweeg een poos, liet het teen los, beschouwde het nog eens, en gilde toen als door woede en wanhoop verbijsterd uit. „ Ja ik zal u wreken, geliefde schim! „ ook een vrouw bezit moed! Van het bloed uw's moorders, nog rookend zal ik u in *Elifum* de hand toe- „ reiken, en u omhelzend voor eeuwig met u vereend „ blijven." Nog eens zond zij, na dit afscheid, hare beden opwaards, en smeekte om moed en bedaardheid ten einde haar voornemen te volbrengen. Met geduld en bedaardheid wachtte zij den grijzen *SEMMA* af, die zij door een vertrouwde bedienden had doen halen; deeze grijsaard was een kruidkundige, en gens somnige toevallen door gif veroorzaakt. Zijn dengzamen wandel, zijne door navorsching verkregen kunde, waar van hij alleen ten dienste zijner natuurgeloven gebruik maakten, hadden hem de liefde des volks doen verkrijgen; het was alleen aan hem, dat *CAMMA* hare vermoedens vertrouwlijk openbaarde, aangaande de oorzaak van den dood harer gade; zweer mij, zeide zij, eerwaardig man, dat gij mij in allen geval de waarheid zult zeggen, en mij het zoet der wraak niet zult ont-

nemen, wanneer gij ontdekt dat mijn gedachten waarheid zijn. De grijsaard aarfelde bij deeze woorden om hare bede gehoor te geven, doch hare tranen en de kennis van hare deugd en liefde voor haren echtgenoot deden hem eindelijk beloven aan haren eisch te voldoen; nu werd hij door den vertronwden bedienden tot het lijk gebragt, en door hem geholpen, deed hij onderzoek naar de oorzaak des doods bij *SINNATUS*. Weinige proeven waren meer dan genoeg, om hem te doen zien dat het vermoeden van *CAMMA* al te wel gegrond was. Hij berichtede aan *CAMMA* dat hare gade door een zeer sijn snel en zeker werkend vergif was gestorven, troostte haar zo veel als zijn gevoelig hart hem toeliet, vermaande haar tot bedaardheid, beloofde haar nog eens geheimhouding, en vertrok. -- Afgemat van de ijselijkste onzekerheid, zonk *CAMMA* in een schijnbare bedaardheid, hare droefheid zweeg, en een treurig zwijgen vervong hare luide klachten. Zij begaf zich na hare maagden, deeze kleeden haar met de plechtgewaden als Opperpriesteres van *Diana*, en hingen over dien luisterrijken tooi de statelijken sluier van wedawlijken rouw -- intusfchen stemden de speelers luane luiten, en de beurtzangers en zangeressen schaar-

den zig in reifen, om den treurgalm aan te heffen, -- de doffe stille droefheid wierd door een treurig, en in zachte toonen harmoniërend beurtmuzijk afgewisseld; dit stemde de ziel van CAMMA tot dien zachten weemoed, welke altoes de plaats der bruischende hartstochten vervangt, hare levendige gevoelens waren als afgestormd, gelijk een bloeiënde rozensteng, die zich in licht en schaduw verheugend, op eens door een fellen storm geknakt vind, wjl een regenvlang zijne bladen doet verslenssen, en men hem niet meer bloeiënd en geurig, maar met bloem en knop ter aarde geneigd vind. Zo was nu de toestand waarin CAMMA zich bevond, zij was het beeld der edele der zwijgende droefheid gelijk geworden!

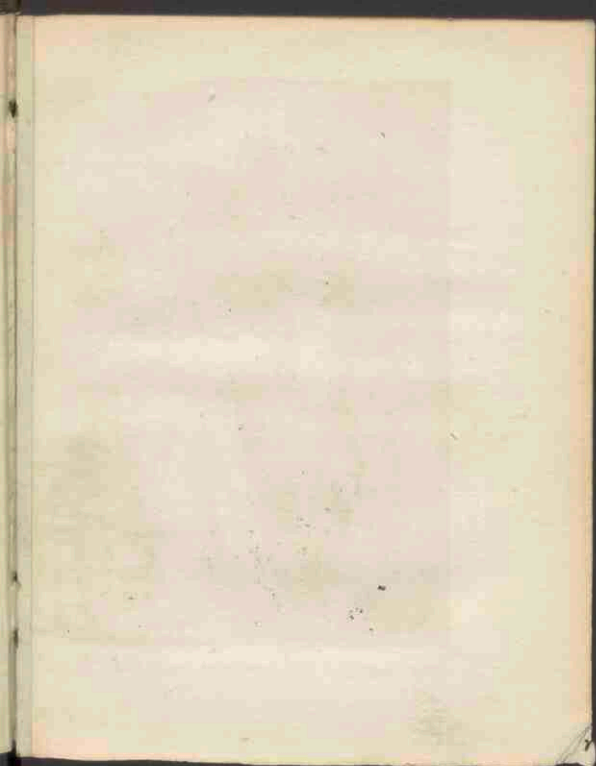
Het uur der plechtigheid was genaderd, de priestresses en tempelmaagden, waren met de kostbare offersvaten, en het beeld der godin (‘t welk alleen bij buitengewoone plechtigheden ten dienste des volks en der opperpriesteres, aan de muren van het heiligdom mogt onttoogen worden,) de woning van CAMMA genaderd. -- De speellieden en zangeressen traden vooruit met statelijke treden, en zongen en speelden wrenzagen ter eere van SINFATUS, nu volgden de
 krijgs-

krijgslieden, die het lijk op eene van krijgstuig saamgestelde baar droegen, daar op volgden twee priesters in witte plechtgewaden, met eikenkroonen in de hand; de van droefheid overbeerde CAMMA volgde hun, zij sleepte zig voort tuschen twee priesteresen, haar machteloze hand had nauwlijks kracht om het gouden wierookvat met een zachte beweging te svingen, daar het beeld der godin achter haar wierd gedragen, omringd van tempelmaagden, waarvan 'er eenigen korven met offergaven droegen, en anderen de schalen en kruiken met wijn tot het plengoffer. -- Zo naderde men den houtstapel, men lag het lijk op de houtmijt, die reeds omringd was van de bloedverwanten van CAMMA en SINNERUS, de priesters lagen hun eikenkroonen bij het lijk, de priesteresen plengden den offerwijn, strooiden bloemen en welriekende kruiden, togen in statig gezang, en het reukwerk in kostbare vaten zwaaiende, rondom den houtstapel. CAMMA's hand bewoog zig werktuiglijk, zij zag, zij gevoelde niets dan het gemis harer gade; nog eens heft zij de oogen opwaards en ontdekt de vlam, denkt aan den bewerker van haar ramp, slaat woedend de oogen rond, ontmoet die van SINNERUS, zijn noodheid vertoont zig

in al haar uitgestrektheid, deezen schok kan zij niet wederstaan. Hare ziel is afgemat, en hare krachten overspannen. Het gouden wierookvat ontzinkt haar hand, zij zijgt gevoelloos in de armen van de haar hulpbedende priesteres neder. Dit toeval vervulde het hart van elken aanschouwer met droevige deelneming, de mannen zuchtten, de vrouwen weenden. SINORIX stond daar als van den donder getroffen, beweegloos zag hij C A N M A wegdragen, hij vreesde voor haar leven. De stem van zijn geweten deed zig hooren in 't binnenste zijner ziel, hij bleef roerloos staan, wyl men het overige der plechtigheid volvoerde. --

O N G.

(Het vervolg en slot hier na)

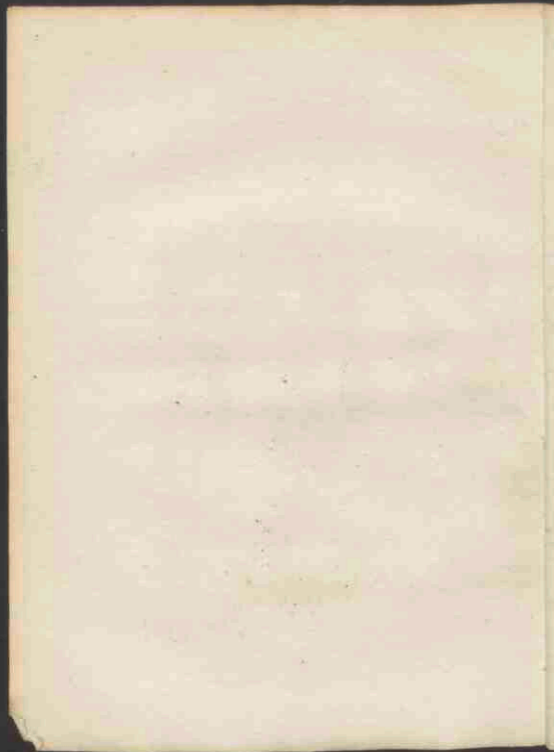

Het gouden mirookvat ontzinkt haar hand,

Het gouden mirookvat ontzinkt haar hand,

W I N T E R L I E D.

Dan, wanneer de felle koude
 ons aan huis en haardste boeit;
 En de wind, verzeld van regen,
 huiltende om ons henen loeit;
 Als de zon heur schuinsche stralen
 nauw door dikke nevels schiet,
 En men op den vollen middag
 dikwijls bleeke scheinring ziet;
 Als den langen duistren avond
 ons verrascht eer men 't verwacht,
 En den avond dra gevolgd word
 door een nog veel langer nagt;
 Als men op de dorre velden
 nauw een enkel grasje ziet;
 En niet een gevlengeld zanger
 ons zijn blijde toontjes bied;
 Als de sneeuw met witte vlokken
 dansende om ons neder rolt;
 Als de vorst het vloeijend water
 tot een gangbaar voetpad stolt,

Of als guure hagelbuijen

ons van koude trillen doen,

En de bulderende winden

over land en akkers woën:

Dan, dan, klaagt het morrend menschedom,

zelden vergenoegd en blij

Met des Scheppers wijze schikking,

over 't winterjaargetij.

Ach! dus kermt het: wat is 't weder

ongestadig, koud en guur!

't Is om ongezond te worden,

wat valt ons dien winter zuur!

Alles heeft een somber aanzien,

en hoe warm men is gekleed,

Echter word men slijf van koude,

't minst dat me eens buiten treedt!

Dan, zal ik dien klagtoon volgen,

schenkt gij niet dan klaagenstof

Grijzen winter? neen! veel liever

zinge ik dankbaar tot uw' lof!

't Is thans, dat den nijveren landman

zijaen slaaffchen arbeid staakt,

En zig met zijn huisgenooten

aan den warmen haart vermaakt.

Zal ik hem niet gaarne gunnen,
 dat de rust zijn ligchaam sterkt,
 Heeft hij niet den ganschen zomer
 onvermoeid voor ons gewerkt?
 Zal ik morren, daar de koude
 voor ons goed en heilzaam is,
 Schoon ik 't lachgend groen der lente
 of de zomer-warmte mis?
 Daar de vorst nit veld en hoven
 't schaadlijk ongediert verjaagt,
 En de vaak onzuivre dampen
 van het luchtruim henen vaagt.
 Daar de vorst het ligchaam sterkte
 en de spieren veêrkragt schenkt,
 En dus meer gezondheid aanbrengt,
 dan men menigmaal bedenkt.
 Daar den rijm weldaadig neervalt,
 plant en veldgewas bedekt,
 't Geen het voor de scherpe koude
 tot een nuttig schild verstrekt.
 Zelfs wanneer de sneeuw de velden
 overdekt voor ons gezigt,
 Zie ik 't winterkleed, waar onder
 heel natuur te slapen ligt.

*k Zie haar rusten van heur arbeid,
 om met nieuw gesterkte vlijs,
 Ons met weldaan te verrukken
 in d' aanstaanden lentetijd.
 Ja wanneer het gulle voorjaar
 ons door duizend schoonheên treft,
 Is 't d' erinring aan den winter,
 die de ziel zo hoog verheft.
 Smaakte ik 't schoon der zagte lente
 wel met zulk een blij gemoed?
 Was de zegenrijke zomer
 wel zo aangenaam zo zoet?
 Zou ik 't milde en vrugtrijk najaar,
 waar ik nu met vreugde op staar,
 Op zijn rechten prijs wel schatten
 zo het nimmer winter waar?
 *k Wil dus altijd vrolijk zingen,
 zelfs wanneer den winter woed,
 Dankbaar juichen Godlijk Almagt,
 gij zijt immer groot en goed.
 *k Zal u altijd eeren, prijzen,
 *k wijde u mijn' erkentenis.
 Eens zinge ik op eedler klanken
 daar waar 't nimmer winter is.

D A M O N.

Enrelied.

L A U R A ! in uw lieflijk bosje
 Gloort het bloeiend heil der deugd,
 Komt vriendin! dit elzenbosje
 Nodigt ons tot reine vreugd.

Zien wij hier de gouden stralen
 Van de heldre middagzon,
 Buigend langs de telgjes dwaalen,
 En zich spieglen in de bron.

L A U R A ! zie -- de golfjes vloeiën
 Langs hun schoon bebloemden boord,
 Gins -- waar die fiooltjes bloeiën,
 Heeft mij vaak uw zang bekoord.

Toen voorheen de lente groende ,
 Zongen wij, elk uchtenduur,
 Hoe zich 't leeven weer verzoende
 Met d' ontluisterde natuur.

LAURA! zie ons weer, bij 't beekje,
 Op dien zelfden grond geplaatst;
 Lente kuscht op nieuw dit strekje,
 't Licht word schildrend weêrgekaatst.

Heel natuur bied gulle lachjes,
 't Lisplend loof spreid jonge schaw ,
 't Rozenknopje hult zich zachtjes,
 Hier met zilvren lentedauw.

Ja 't is lente, en onze harten
 Slaan weer op den zelfden toon,
 Liefde en trouw, die wisling tarten,
 Vlechten blijde huwlijkskroon.

Onze hoop, zoo vaak bezweeken,
 Word met Lent gebloemt omkrant,
 Eer de zomer, in deez' streken,
 Op verwelkte bloesems danst,

Kom mijn LAURA! zet u neder,
 Zing nog eenmaal 't lentelied,
 Dat natuur ons hart verteeder,
 Hoor, het koeltje ritzelt niet!

't Minziek duifje kirt niet langer,
 't Luistert naar mijn zielvriendin,
 Maar de schoonste liefdezanger
 Stemt met al uw toontjes in.

Filomeel! ja -- huuw uw klanken
 Aan den lentezang der deugd,
 Juichend onschuld! help ons danken
 Voor 't genot van liefde en vreugd.

LAURA,

Natuur! Natuur! ik voel uw schoon,
 Gij spreid, gij spreid een zwier ten toon,
 Een zwier, zoo streelend voor hant en zinnen,
 Gij voed mijn schuldloos minnen
 Mjn vriend! uw deugd is de eerkroon voormijn deugd,
 Mijn schuldloos hart slaat onbekommerd,
 O DAMON! hier door 't groen belommerd,

Jucht heel natuur, met ons, dit uur,
 Mijn schuldloos hart staat onbekommerd,
 Mijn vriend! mijn vriend! waar d' onschuld waakt,
 Word liefdes rein genot gesmaakt.

Natuur! natuur! uw zaligheên
 Geniet, geniet ik wel te vreên
 'k Rust in dit bosch, bij 't zacht geklater
 Van 't vreedzaam kabblend water,
 Welks paerelnat op witte zwaanen spat,
 Ik adem vrij, daar duizend bloemen
 Op jonge lentegeuren roemen,
 Mijn DAMON schoon zijn zielvriendin.
 Deez' versgeplukte lentebloemen,
 Dit tuiltje dat juweelen tart,
 Proakt lieflijk op mijn minneard hart.

P. M.

A A N M I J N E

V R I E N D I N .

Hier in dit eenzaam bosch, in stilte neêrgezeten,
 Herdenk ik, mijn Vriendin! de dagen onzer jeugd,
 Den tijd in 't zoetst genot aan uwe zij' gesleten
 En heên gevloogen in eene ongestoorde vreugd.

Een ieder jaargetij kon nieuw genoeg schenken,
 De Zomer, 't Lentegroen, de Herfst, de Wintertijd,
 O Aaklig nagevoel! o al te wreed herdenken!
 Nu gij voor eeuwig aan mijn hart ontweldigd zijt!

't Is waar, 't gebloemte prijkt zo schoon als ooit voorheenen,
 De kabbelende beek vloeit even stil voorbij,
 Natuur word door de Maan nog even zacht omscheenen,
 En Filomeele zingt, dan, ach! niet meer voor mij.

Thans zie ik 't groote licht in 't Westen nederzinken;
 't Rooft aan Natuur haar glans, en wijkt uit mijn gezicht;
 Ik zie de heldre Maan aan d' Ooster-kimmen blinken,
 Daar zij dit eenzaam plekje op 't aller teêrst verlicht;

Dan dit aandoenlijk schoon heeft voor mijn hart geen waarde,
 Natuur is mij een wijd, een naar, een aklig graf!
 Ach God! wat derf ik niet! mijn hoogste vreugd op aarde,
 De teedre Hart-Vriendin, die mij uw goedheid gaf.

Ja, dierbre CAROLINE! in 't bloeiëndst uwer dagen
 Zag ik u van dit hart, dit bloedend hart, gescheurd!
 Gij leeft bij uwen God, maar ik blijf hooploos klagen,
 Daar mijn bedroefde ziel uw afzija staég betreurt.

(schouwen,
 Ach! waar het mij vergund, slechts eens de plaats te aan-
 Alwaar uw sluimrende asch de zachtste rust geniet;
 Te weenen op het graf der deugdzaamste aller vrouwen,
 Dan'ach! het wreede lot gunt zelfs dien troost mij niet.

So gij zomtjids, uit het ruim der Hemelzaalen,
 Waar gij thans 't loon geniet, voor uwe deugd bereid;
 Op dit benedenrond uw' oogen neêr laat daalen,
 En medelijdend ziet, hoe uw SOPHIA schreit!

Herinnert ge u dan soms ons vorig heil, mijn waarde?
 Herinnert ge u den band, die ons aan één verbond?
 Die vriendschap, die u eens zo zalig maakte op aarde?
 Waar in ons beider hart den hoogsten wellust vond.

Mijn CAROLINE! ... God! .. durf ik mijn oog betrouwen?
 Hoe angstig klopt mijn hart, schoon 't reeds van vreugde
 (heeft,
 Neen, 'k twijfel niet, zij is 't! ik mag haar weer aanschouwen,
 Gerust, dat ook haar hart mij niet vergeeten heeft.

Ja 'k vlieg in uwen arm! ... dan stil! .. ik hoor haar spreken;
 „ Geliefde zielsvriendin! draag met geduld uw lot!
 „ Mor, morniet mijn SOPHIE! doe eer dees stille streken
 „ Weergalmen van uw lied, uw danklied tot uw' God!

„ Hij was uw vader steeds! hij blijft u nog bewaaken;
 „ Ontnam hij CAROLINE aan uw beminnend hart,
 „ Hij wil ook u als mij eens eenwig zalig maaken,
 „ Daar waar ik 't einde vond van alle ramp en smart;

(scheiden
 „ Hoe wierd mijn hart verscheurd, toen ik van u moest
 „ De hoogste Hemelvreugd scheen, zonder u, mij rouw;
 „ Jehovah's wijsheid bleek me! ik mogt zijn lof verbreiden,
 „ En 'k prijs zijn goedheid, zelfs, waar ik uw smart aan
 (schouw;

„ Vaarwel, mijn hartvriendin! op aard moet gij mij derven,
 „ Maar 't zalig uur gensakt dat ons op nieuw vereent!
 „ Dan vlieg ik in uw arm! wij vreezen daar geen sterven,
 „ Daar waar ons dankbaar oog niet dan van vreugde
 (weent!)

Zij wijkt!.. verdwijnt!.. mijn oog kan haar niet meer aan-
 (schouwen
 Dan stil, ... ik klaag niet meer, zij leerde mij mijn pligt,
 Schoon ik haar derven moet, ik zal op God betrouwen!
 Gerust, dat ook deez' slag was tot mijn heil gericht.

Ik dank u, mijn Vriendin! dat gij mij wildet leeren,
 Te juichen in mijn lot, ook waar 't mij weenen doet,
 'k Zal uwer waardig zijn, en schoon 'k u moet ontbeeren,
 Steeds vrolijk zingen: God was altijd wijs en goed!

H. A. H.

GESCHIEDENIS

van

M E L I S S A:

Door haar zelve beschreeven.

Bij mijne geboorte wierd ik bezitster van een aanmerkelijk fortuin, en opgeleid tot de kennis dier kunsten, welke men vooronderstelt het verstand van een vrouw te volmaaken en haar persoon te versieren. Bij deeze kundigheden, welker bezitting ik grootendeels aan de gewoonte en opvoeding verschuldigd was, voegde ik vrijwillig eenige andere, verkreegen door het leezen van boeken en de verkeering van die soort van menschen, waarvan de vrouwen van aanzien slechts met afkeer gewag maaken, bekend onder den naam van *Schoolgeleerden*, maar die ik meestal gevonden heb een onschuldige en onschadelijke order van wezens te zijn, niet zo zeer wijzer dan wij, maar geschikt zo wel om

kennisfe te verkrijgen als om ze aan anderen mede te deelen, en meer geneigd om door lafhartige onderwerpingen hun eigen karakter te vernederen, dan om ons door hun vernuft te overvliegen of door hunse geleerdheid te overladen.

Met deeze menfchen evenwel, wanneer men hen door vriendelijke behandelinge tot fpreken aanmoedigt, is 'er *lets* te winnen, het welk met bevalligheid verfiert, en door zedigheit verzacht, der vrouwen verkering een zekere deftigheit en waarde bijzet; daarbij had ik uit mijne omgang met de boeken een aantal oordeelkundige regels en hoofdkundigheden afgeleid, waar door ik in ftaat was om boven alle mijne mededingfters uit te munten, en in alle gezelfchappen of plaiffier-partijen, de oogen van 't algemeen op mij te vestigen. Mijne mening was de groote regel van goedkeuring geworden, mijne aanmerkingen wierden onthouden van die geen en die na den tweeden rang in de reputatie dongen, mijne gelaatftrekken, mijne gebaarden wierden beftudeert, mine kleeding nagebootst, mijne brieven wierden van familie tot familie overhandigd, en voorgelezen door menfchen die ze nagefchreeven hadden om ze voor aan hun toegezonden brieven te doen door-

doorgaan, mijne bezoeken werden als eene groote eer aangezoekt, en veele menschen, die mij slechts eens en bij toeval gezien hadden, of wier omgang met mij zich nooit verder had uitgebreid, dan tot de afwisseling van plichtplegingen of tot wederkeerige belaefteden, roemden op hunne gemeenzaame verkering met MELISSA.

Ik zal niet schroomen te bekennen, dat ik in deezen algemeenen eerbied vermaak schepte, omdat ik deezen altijd beschouwde als de hulde aan mijne innerlijke hoedanigheden en onafscheidelijke verdiensten verschuldigd, en mij zelf zeer ligt overtuigde, dat het fortuin geen 't minste deel in mijne meerderheid bij de wereld had of behoefde te hebben: Wanneer ik mij in mijn spiegel bezag, vond ik daar jeugd en schoonheid, daarbij gezondheid, die mij de voortduuring derzelver beloofde: Wanneer ik mijn' geest beschouwde, vond ik 'er denkskracht en rijkheid van verbeelding in; wanneer ik aan anderen 't oor leende, hoorde ik van mij zeggen, dat ieder mijner beweging de bevalligheid, en ieder klank mijner woorden de overtuigingse zelve was.

Aldus ging mijn leeven door als een geduurige zegpraal, tusfchen toejuichingen, nijd, vleijerijen en liefkoozingen: aan MELISSA te behaagen, was het

algemeen verlangen; en alle kunstenaarijen van de listige vleikunst wierden op mij uirgeöefend. Het is toch aangenaam zich te hooren prijzen, zelfs wanneer wij weeten, dat de ons toegezwaide lofspraak zelfs niet geloofd wordt van de geenen die dezelve uitba-
 zuinen, en dat hierom omdat ze ten minsten ons gezag over het algemeen bewijzen, en toonen, dat onze gunst gewaardeerd wordt, wijl die gekocht wordt ten kosten van waarheid en oprechtheid zelve; ook word de vleijer zelden bij ons gehaat, daar een eerlijk ge-
 moed dat niet tot verdoeking geneigd is, de krachten van zijn doorzicht met weinig klem gebruikt, wanneer eigenliefde het bedrog begunstigt.

Het groot getal mijner aanbiddersen, en de geduurige afleiding van mijne gedachten telkens door nieuwe ontwerpen van vermaak veroorzaakt, belette mij het oor te leenen aan die soort van menschen, die zich als raadgeevers van de meisjes in de gezelschappen drin-
 gen, zo dat ik ongetrouwd en zonder verbindtenisfe bleef, tot mijn zeven- en twintigste jaar. Middelerwijl ik dus steeds voortzweefde in alle de gevoegens en er hovaardij gevestigd op onbetwiste voortreffelijkheid, met maar weinig verandering in mijne schoonheid, en

dat mijne zielsvermogens steeds aangroeiden, was het dat het verval van een fonds, waar in mijn geld geplaatst was, mijn bezitting tot zulk een geringheid bepaalde, welke mij niet meer overliet dan mij zelve netheid en onafhankelijkheid te kunnen bezorgen.

Ik droeg de vermindering van mijn vermogen zonder de pijnigingen van droefheid, of de neerslagtigheid van een kleinmoedige ziel. Ik wist ook in de daad niet wat ik verlooren had; want, om dat ik altijd meer van mijn verstand en schoonheid gehoord en zelve gedacht had, daarom kon het zo schielijk niet in mij opkomen, dat MELISSA door eenige andere oorzaak beneden naar eens gestelden rang kon daalen, zo lang haar figuur en geest dezelve bleeven; en dat zij kon ophouden verwondering te verwekken anders dan door opteonden dezelve te verdienen, of eenigen slag ontvangen dan door de hand des tijd.

Het had wel in mijn vermogen geweest om dat verlies te bedekken, en, door hetzelfde uiterlijke te behouden, met al het crediet van mijn vorig fortuin te kunnen trouwen; maar ik waardeerde mij zelve steeds loch te veel, dan om mij tot de laagheid van 't bedrog e willen vernederen, of eenige andere aanbeveling

te willen verlangen dan die van verstand en deugd. Ik dankte derhalve mijn equipage af, verkocht alle die overtollige sieraden die thans mijnen staat niet meer voegden, en verscheen onder zulke menschen, met wien ik wel met meer glans, maar met niet minder geest plagt te verkeerem.

Ik zag mij nu bij ieder bezoek ontvangen met zulke blijken van droefheid, welken het geen men natuurlijk gevoelt voor ongelukken waarin men geen deel heeft, ver overtroffen; de medoogende en troostende redenen, waar mede men mij onderhield, wierden zo lang uitgerokt en zo dikwijls herhaald, dat mijne vrienden ongetwijfeld meer hun eigen vermaak dan mijne verligting zochten. Van dien tijd af, weigerden sommigen met mij om te gaan, en verzuimden zonder reden bezoeken bij mij afteleggen; sommigen kwamen nog wel, maar 't was met grootere tuschenpoozingen dan naar gewoonte, en ieder nieuw bezoek was weder langer uitgesteld; nog bleeven mijne vriendinnen niet in gebreke met mijn ongeval aanstonds te berde te brengen, vergelijkende dan mijn tegewoordigen met mijn' voorigen staat, en vertelden mij hoe zeer het mij kwellen moest, die pracht, die mij zo wel paste,

te moeten missen, die vermaaken die ik te vooren genooten had te moeten ontbeeren, en mij gelijk te zien gesteld aan menschen, bij wien ik altijd was beschouwd geweest als in een hooger sphaere zweevende, en die mij in dien tijd met een ontzag en onderwerpinge naderden, die ik, nu (zo als zij mij te kennen gaaven) niet meer te verwachten had.

Dergelijke aanmerkingen zijn gewoonlijk niet anders dan bedekte beledigingen, en dienen om der opgeblazene hoovsardij en opgekropte wangunst een weinig lucht te geeven; evenwel worden zij ook nu en dan door beleefdheid en welwillendheid gebezigd, en verwekken zelfs dan nog ongenoegen, schoon men niets dan goed in den zin gehad heeft, daarom zal ik ook hier mijn aloude aanspraak op wellevendheid doen gelden, en het waagen deezen regel voor te schrijven: namelijk dat niemand een ander eenig geleeden ongeval behoort te herinneren, waar over de lijder zelf niet klaagt, en waartoe geene middelen van verbetering voor handen zijn. Niemand heeft het recht om zulke gedachten bij anderen te doen opkomen, die hun noodzaakelijk moeite moeten aandoen, en die mogelijk niet zouden verlevendigd worden zonder die overborden en ontijdige vertroosting.

Mijn tallooze trein van minnaars verdween aanstonds zonder het minste naberouw bij mij te verwekken. Het grootste gedeelte derzelven had in de daad altijd getoond op mijn goederen verliefd te zijn, had naar mijn fortuin vernomen, en mij verbindtenissen voorgeslagen; en deezen hadden ongetwijffeld het recht om zonder berispingen hun afscheid te neemen, dewijl zij openlijk om geld gehandeld hadden, als iets dat tot hun geluk vereischt wierd; en wie kan zeggen hoe weinig zij om iets anders verleegeen waren? Ik heb altijd de klagten der vrouwen als onredelijk beschouwd, als zij onder vinden dat zij, die haar volgden op de vooronderstelling van een grooter fortuin, haar verlaaten, zo ras het blijkt dat zij minder bezitten. Nooit heb ik eene vrouw gekend, die niet dacht dat haar fortuin een titel was om zich aan haar te verbinden; en zeker wordt dat geen, waarop men door de bezittinge van rijkdommen aanspraak heeft, bij 't verlies derzelver gemist. Zij die eens een etablissement (*huwelyks-contract*) gevraagd heeft, heeft ook het belang van een groot fortuin erkend; en wanneer zij dan op geen verdiensten door geld aangebragt meer kan roemen, waarom zou zij dan denken dat die naar haar gedongen heeft, verplicht is om den koop te sluiten?

Mijne aanbidders waren niet allen met een stilzwijgende verlaating te vreden. Sommigen wreekten zich over de minachting die ik hun betoond en den smaad dien ik hun uit ligzinnigheid aangedaan had, en trachtten mij daar door te vernederen, om in mijn tegenwoordigheid aan andere vrouwen die beleefdheid te doen, die mij te vooren alleen toegewijd waren. Maar, daar ik mij eenen regel gemaakt had van de menschen naar den graad van hun verstand te beoordeelen, zo had ik nooit geduld dat iemand, die zijn leeven beter kon besteedden, hetzelfde voor mij in onzekerheid zonde slijten; en daarom had ik geen andere vijanden dan verwaande gekken, wier minachting of hoogachting beneden mij waren.

Het eenigste verdriet dat ik in mijne vernederinge ondervond, was het verlies van dien invloed, dien ik omtrent de deugd steeds uitgeoefend had; in het verdedigen van onschuld, en het bevestigen van waarheid. Ik zag nu mijne meningen versmaad, mijne gevoelens verworpen en mijne redeneeringen tegengesproken door menschen die gewoon waren, zonder tegenspreken naar mij te luisteren en elkanderen den voorrang te betwisten om mij hunne overreding te betuigen.

Wat de vrouwen betreft, deeze hebben mijn gezag in het redentwisten geheel verworpen; en wanneer ik mijne redenen zoek te staaven, door mij op de geleerden die dan tegenwoordig zijn te beroepen, dan zijn deeze ellendigen zeker hun hof aan menschen van hooger rang te zullen maaken, door mij en mijne denkwijze op te offeren; en ik zie mij alle oogenblikken gehoord door lafhartigen, die vóór mijn ongeluk het eene onmogelijkheid dachten dat MELISSA ongelijk kon hebben.

Daar zijn slechts twee menschen, die ik niet beschuldigen kan hun gedrag met mijn veranderinge van fortuin ook veranderd te hebben. De eene is een oud pastoor, die zijn leeven met groote roem van kennis en godsvrucht in de plichten van zijnen staat doorgebracht heeft; de andere is een lieutenant van de dragons. De pastoor maakte geen zwaarigheid, in den hoogsten graad van mijn verhevenen staat, mij te berispen wanneer ik eenen stap te ver deed, en mij te waarschouwen wanneer ik bleesde; en als 'er eenige verandering in hem is, 't is alleen dat hij nu met meer schroom handelt, sederd zijne vrijmoedigheid de schijn van hardheid zou kunnen hebben. De krijgsman heeft mij nooit geen

bijzondere genegenheid laten blijken, maar altoos alle de regelen van wellevendheid stiptelijk omtrent mij gevolgd; en wel verre van deeze nu te verwaarloozen, gebeurt het, dat zo dikwijls hij de thee presenteert, hij mij opzettelijk het eerste kopje aanbied, in spijt van alle de stuursche gezichten en het gemompel van de geheele theetafel.

Dit heet nu eigenlijk de waereld zien. 't Is onmogelijk voor de geenen die slechts overvloed en voorspoed gekend hebben, om recht van zich zelven en anderen te oordeelen. De rijke en de magtige leeven in een geduurige vermomming, waarin allen rondom hen afgeleende karakters speelen; neen, dan alleen zijn wij in staat om te ontdekken in welke achtinge wij zijn, wanneer wij geen hoop of vrees meer kunnen inboezemen.

Ong.

*

HUW LIJKSTROUW.

MILADI NIHISDALE verlof bekoomen hebbende, haaren Echtgenoot Lord NILHISDALEN, den avond voor zijne bepaalde terechtstelling, het laatst vaarwel te mogen zeggen, treedt met hangende hairen, de neusdoek voor de oogen en door twee vrouwen ondersteund in zijne gevangenis, overreed haar gemaal van kleederen te verwisfelen, en in denzelfden toestand, waarin zij bij hem gekomen was, den kerker te ontvlugten. MILORD NILHISDALEN laat zig overreeden door de smeekinge zijner Gade, vlugt, en land gelukkig te *Calais*, MILADIE word ontdekt, doch bekomt haare vrijheid en vervoegt zig bij haaren Man in *Frankrijk*.

O.

DE ROMEINSCHE GADE

OF

Het afscheid van PORTIA van haar Echtgenoot

CECINNA POETUS,

Toen dezelve ter dood was veroordeeld.

Zo blijft het dan vergeefs! mijn zuchten en mijn smeken,
 Vergeefs heeft mijne trouw mij herwaard's aangevoerd.
 'k Ben eenzaam in een boot, *Slavoniën* ontweken;
 Maar 'k heb in *Rome* 't hart uw's rechters niet geroerd.
 Hoe *POETUS*! (ijslijk lot) in ketenen geklonken!
 Gij! gij, wier vuist weder den troon heeft onderschraagd,
 Zijt, door een enklen stap, zo deerlijk laag gezonken:
 Dat ik in 't stof gebukt, uw leven heb gevraagd.
 Wat heeft mijn woedig hart, met liefde moeten strijden,
 Sints gij mijn oog ontrukte, op 't naauwst geketend wierd,
 Het denkbeeld van uw lot vermeerderde mijn lijden;
 De liefde heeft in 't eind, alleen mijn daën bestierd;

Zij leidde uwe Gae langs barre en dorre stranden,
 Zij keerde den storm, en temde 't bruischend nat,
 Zij deed mij veilig aan den trotschen *Tiber* landen,
 En effende voor mij, tot hier 't gevaarlijk pad.
 Dan ach! haar invloed weex, een rechter eischt uw leven,
 Gevoelt gij wat dit zij? -- men laat u keur van dood,
 Zal ik mijn *POKTRUS*, door een huurling's dolk zien sneven? -
 Neen! red u zelf met moed, uit deezen jongsten nood!
 'k Zie aan uw zijde, al 't geen ge in ketenen kunt begeeren
 't Weldadig werktuig, dat u rasch van schand bevrijd,
 Sterf! zo gij hebt geleefd -- geen dood moet u verneeren
 Uw laatste daad zij nog der glorie toegewijd.
 Of zou een korten tijd, die haast voorbij zal snellen,
 Uw hoop nog voeden met het denkbeeld van gena?
 Het smartelijkst gevoel moet altijd u verzellen;
 Wanneer verneedring u van deezen boei ontsla.
 't Is aan mijn kunne alleen vergund bedroefd te smeken,
 Wanneer het doodsgevaar een lieve weêrhelst dreigt;
 Maar 't voegt aan een *Romein!* mer roem zijn boei te breken,
 Zo dra de schande zig tot zijnen schedel neigt.
 Dan ach! waar voert de smart, waar voert de drift mij heenen?
 Geen *POKTRUS* beefde ooit voor het nadrend stervens-uur,

Gij kunt om *mijn* verlies, maar om *uw* dood niet weenen;
 De moed strijd in uw ziel met de inspraak der natuur:
 Vrees niet, dat 'k nauw dood, ooit hulploos om zal zwerven,
 Of dat tweemaal voor mij de huwlijksfakkel gloort,
 Neen eer zal FORTIA gewillig 't leven derven
 Eer dat uw rust in 't graf door ontrouw word gestoord.
 Welaan! zink eenmaal nog aan dit mijn kloppend harte;
 Kus nu voor 't laatst den mond, dien gij vaak hebt gekust;
 Meng nog uw leed met vreugd; vergal uw vreugd door smarte,
 Den dood vereenige ons, zijn hand alleen schenkt rust.

Zij omarmt hem, met de linkhand om den hals, en wijl hij haar weemoedig en teder kust, trekt zij onmerkbaar zijn dolk met de rechthand ter zijde uit zijn gordel en verbergt dien, zij kust FORTUS met aandoening van liefde en droefheid; ziet hem met een wanhopende lach aan, gaat, langzaam haar arm van zijn hals latende nederzinken, eenige treden zijdelings af; nu brengt zij den dolk te voorschijn, heft dien met de rechthand op, en wijl zij zig daar mede dodelijk in het hart wond, zegt zij: --

Des zo, mijn FORTUS, dan vind gij de grens van 't lijden,

Wijl zij den dolk uit de wond trekt en hem die ster-
vende toereikt, vervolgt zij:

Aanvaard deez' dolk mijn vriend! *Zijn wond doet mij geen pijn,*
Kom dierbre, volg mij -- laat zij u van schand bevrijden
Zijn sekerpsse kwesst niet -- Neen, sterf! sterf! als een Romein.

C. A. N.

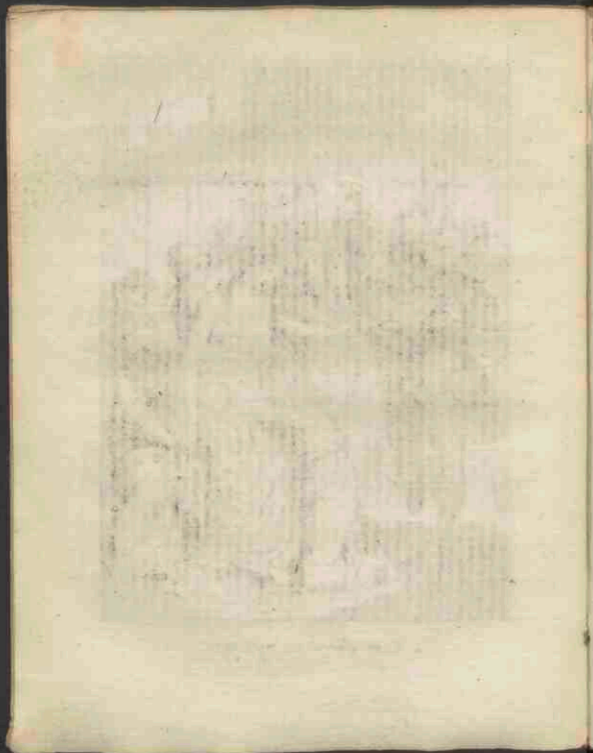
TREK VAN MOEDERLIEFDE.

De Vrouw eener Edlan van *Venetiën* haar afgestorven
kind bitter, wanhopend betreurende, zo zocht een gees-
telijke haar te troosten, met haar voor te draagen, hoe
God aan *Abraham* geboden had zijn eigen Zoon te slagten,
en hoe hij zonder morren, daar aan gehoorzaamd had; ant-
woordde de troosteloze vrouw, *ach mijn Eerwaarde*
Vader, God zoude dit nooit, neen, nooit aan eene moeder
geboden hebben.

O.

Kom dierbre, volg my.

HET AFSCHEID.

Mijn lieve Broeder! moet dan ook deez' dag mij weder doen ondervinden, dat hier geen bestendig genoeg op het tooneel der waereld gefinaakt wordt? Is dan *alles* kortstondig, en eindigt de waare harmonie en genieting van het geen men gelukkig noemen kan, eer men 'er de waarde van recht kent, bezest en waardeert.

Gij zijt dan vertrokken; -- reeds ziet mijn oog u niet meer -- kort, maar niet minder aandoenlijk, waren de laatste oogenblikken; gij zijt uit mijn oog -- nog staar ik u na, maar zie zelf geen schaaduw meer van u -- dan alleen het enkel denkbeeld van uw *zijn* -- en het voor mij aller genoeglijkst herdenken van de uren, die wij in nuttige gesprekken doorbragten. -- Uw zacht, beminlijk karakter zweeft en speelt nog voor mijn oog dat u zo gretig naarstaart, en mijn ziel, vol aandoening, perst uit dat oog nog *een* gevoelvolle traan. Dan waarom zoude ik hierin al weder ondervinden, dat alles in dit ondermaansche kortstondig is, en waare genoeg-

gens ras verdwijnen -- waarom zou ons geluk, van altoos bij elkaar te zijn, bestendig blijven? -- Neen! hierin moeten wij ook zien het spoedig voorbij gaande deezer waereld -- alles is voor een tijd -- gij word tot uw plicht geroepen, een enkle weuk van 't vaderland is gewoeg; gij volgt uw bestemming -- gij scheidt u van het bijzijn uwer vrienden, ook dit is de plicht van hem die wel denkt, om daar te zijn waar zijn post en plicht hem wenkten.

Gij scheidt dan zoo van ons, en staamerde ons het laatste *vaarwel* toe, en moogelijk wel het voor eeuwig! Aandoenlijk denkbeeld! mij voor altoos beroofd te zien van den besten Broeder, vriend, raadsman, trooster in alles, wat mij hier gebeurde, die ook van mij meer dan eens mijn raad innam; mij daar zijn dankbaarheid voor betoonde, wanneer ik hem ook in veele, zeer veele ongevallen, die in een kort tijdbestek voorvielen, eenvoudig mijne gedachten schetste, die zoo aan mijn hart gehegt waren, als of zij voor mij zelf dienen moesten, daar gij dan ook meer dan eens mijn raad volgde, dezelve nuttig vond, en mij uw erkentelijk hart daarvoor betoonde in uw gedrag en in al uwe daaden. Maar wie zal nu u zoo getrouw vergezellen, in alle uwe betrekkingen; wie mijn plaats van zusterlijk u te bemin-

nen

nen bekleeden? Zeer mogelijk wel meer dan een maar nimmer een met een weezenlijker opregter hart; - dit weet ik, dit herdenk ik met veel blijdschap.

Maar zou ik die blijdschap, dat waar genoeg van in uw bijzijn te verkeeren, dan nimmer weer, zelf nog niet eenmaal, mogen genieten? Zouden wij voor eeuwig gescheiden zijn? o Denkbeeld, gij foltert mijne ziel, en doet mijn gevoelig hart vol aandoening sidderen! -- Zou ik nimmer dien braaven jongeling weer omhelzen, hem nimmer weer aan het zusterlijk hart drukken? -- Ach laat mijn lot zo zwaar niet zijn van hem, die mij zo veel waardig is, te moeten missen! Maar neen, ik heb beter hoop van mijn lot; 'er zal na een somberen avond immers wel eens een blijde dag verrijzen. Hij, die ons zo veel goeds doet wedervaaren, die zo veel zegen verspreidt over alles wat 'er is, wat wij om ons zien gebeuren, zal ons lot immers nog eens verzagten! - Koom dan spoedig, blijde dag, en doe mij eens de tijding hooren van het wederkoomen van den besten vriend, en hoe kortstondig die dagen van genoeg en ook weezen mogen, ik sterf dan in zijne armen en wacht hem in den Hemel.

DE BEKOMMERDE MOEDER,

BIJ HET ZIEKBEED

VAN HAAR KIND.

Mijn coosje! ik voel u smart,
 Ach! die betraande lachjes
 Verscheuren -- 't Moederhart,
 Niet minder dan uw klachtjes,
 God! gij die kleinen miat,
 Bescherm mijn lijdend kind!

Gij hijgt door koorts, en dorst,
 Mijn spraakloos kuwlijkspandje!
 Komt -- drink uit Moeders borst,
 Hoe -- brand u streelend handje
 Zuigt jeugdige engelín!
 Zuigt kracht en welvaart in.

God weet hoe veel ik lij,
 Mijn lief! door 't spraakloos klagen.
 Ach! als die oogjes, mij
 Betraand om bijstand vragen,
 Dan word mijn zwoegend hart
 Doorboord met smart op smart,

Elk traantje dat gij schreit,
 Mijne vriendlijk, schuldloos coosje!
 Voed mijn rampzaligheid,
 o! Pas ontlooken roosje.
 Nog onlangs, bloeide nu jeugd
 Bedauwd met Englenvreugd.

Geen dartlend, gul gevele
 Mag nu mijn ziel bekooren,
 Neen -- 'k moet een bang geschrei
 Uit 't wanklend wiegje hooren,
 Daar pijn die d' onschuld moordt,
 Mijn coosjes rust verstoordt.

Zagt zijt ge in slaap gefust,
 Mijn coosje! ik heb weer schreiënd
 Uw traantjes weggekust,
 Dit handje bood zij vleiënd
 Haar droeven Vader aan,
 Als met zijn smart begaan.

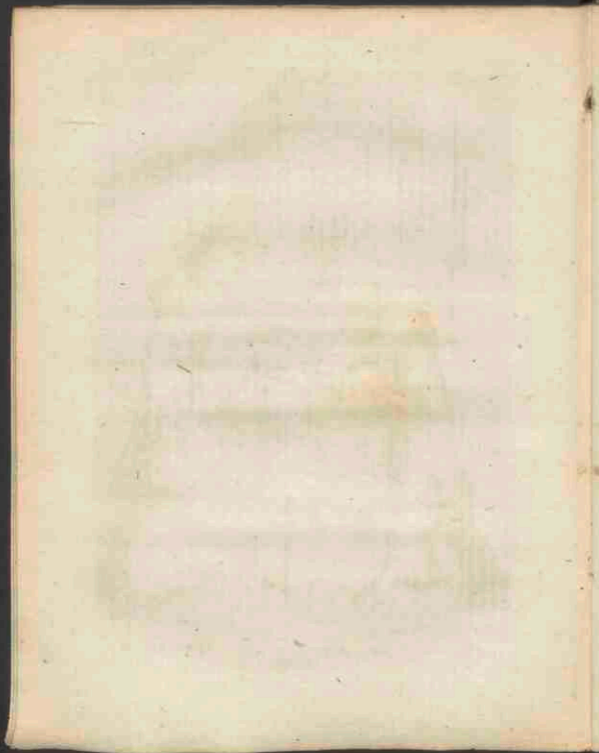
Rust liefing van mijn ziel!
 Ik zeegen d' oogenblikken,
 Nu ik bij 't wiegje kniel,
 Maar ach! dat angstig schrikken
 Die kreetjes grieven mij,
 God! sta mijn kindje bij.

Dekt Serafs! dekt mijn wicht,
 Strijkt zacht bij 't wiegje neder,
 Pleit (waar Gods aanschijn licht)
 Voor spraaklooze onschuld, teeder.
 Slaap coosje! ach! schrei niet meer,
 Haast bloost, en speelt gij weer.

A. Winkelhoef, inv. et del.

De geest van onze moeder rust op u.

CAJUS MARIUS EN JULIA.

EEN DRAMATISCH TAFFREEL (*).

(Het Tooneel verbeeldt een kamer in het huis van Julia.)

JULIA alleen, met een sluifer bedekt,

Mijn hart klopt geweldig! -- Ach, dat wij toch altijd vrouwen zijn! -- Men komt -- ik beeve. Waarom, Natuur, hebt gij deeze beschroomdheid ons geslacht ten erfdeel gegeven? Waarom kunnen zelf die geenen van ons, welke een verhevener ziel hebben, zich daarvan niet geheel ontdoen?

CAJUS MARIUS, ingevoerd door THEANO, de
slavin van JULIA, die tersfond weder heen gaat.

(*) Getrokken uit een nieuw werk, ten titel voerende; Gemabte aus Grickenland und Rom, te Offenbach met Didotsche Letteren gedrukt.

JULIA, (*eenigzins bedeesd.*)

Vergeef mij, Volks tribuun, dat ik mij aan u ver-
voege.

MARIUS.

Wat begeert gij van mij?

JULIA.

Gij zult het geen ik te zeggen heb het minste kwalijk
duiden, wanneer ik zonder omwegen ter zake kome.
Ik hoorde uwen naam voor de eerstemaal met uwe daa-
den noemen.

MARIUS.

Gij verstaat de kunst om mannen inteneemen.

JULIA.

Wie te voorbaarig oordeelt, loopt dikwerf gevsar
onbillijk te oordeelen, en dit betaamt zelf een gering
man niet.

MARIUS.

Ik zal u niet verder stooren.

JULIA.

Vrouwen kunnen niets voor haar vaderland doen,
dan op zijn hoogst de verbanden gereed te maken voor
de wonden der krijgslieden, of de asfche der gefnen-
velden te verzamelen, en bloemen te strooijen op hun-

ne lijksusfchen. -- Ik heb den trots iets meer te willen doen, en bied u daarom mijne hand.

MARIUS.

Ik waak immers, en ben niet door den wijn bevangen?

JULIA.

Gij denkt, even als alle andere mannen, gering van mijn geslacht, om dat het door een onrechtvaardig landgebruik tot den slaavendienst vernederd is. Mocht het mij gelukken, dit vooroordeel, ten minsten bij u, te vernietigen! Ik ben weduwe en rijk, mijn vermogen zij het uwe! Gebruik het, om met meer gemak te kunnen voortwandelen op de loopbaan, die gij zo glorieus betreden hebt.

MARIUS.

Laat mij uw naam hooren!

JULIA.

Voor het tegenswoordige zij u de verzekering genoeg, dat mijne afkomst, even als mijne levenswandel, zonder vlek is.

MARIUS.

En uw gelaat! Wilt gij mij uw gelaat niet toonen?

JULIA, (*lachgende*)

Ik weet niet, of schoonheid iets op u vermag, maar ik wenschte wel, dat zij in het tegenswoordige niets tot uw besluit afdeed.

MARIUS.

Waarlijk, gij zijt geen gemeene vrouw!

JULIA.

Het is mij genoeg een Romein te zijn. - Nog eens, ik ben moeder; mijn echtgenoot moet ook vader van mijn kind worden.

MARIUS.

Gaarne, als het u aan inborst gelijk is.

JULIA, (*zacht.*)

Gij slaat dus mijne hand niet af?

MARIUS.

Wie zou zijn geluk van de hand wijzen? Doch vergeet de voorwaarde niet.

JULIA.

Zijt daaromtrent buiten vrees!

(Zij reikt hem baare rechterhand toe, en slaat met de linker haar snijfer achter uit.)

MARIUS (*getroffen door baare schoonheid.*)

Ik waande tot hiertoe, dat mijn hart alleen sandoen.

lijk was voor den roem, maar nu gevoel ik, dat het ook voor de liefde klopt.

JULIA.

Dan is mijn schoonste wensch vervuld. -- Wacht een oogenblik!

*(Zij gaat in een zijdekamer, en komt met haaren tien-
jaarigen Zoon GRANIVS aan de hand weder terug.)*

JULIA.

Dit is het jongske, wiens vader gij zijn moet.

MARIUS *(hem voor het voorhoofd kuschende)*

Zijn ongefronst gelaat is het beeld zijner ongeveinsde ziel.

GRANIVS.

Ik zou u gaarne Vader willen noemen -- leer mij slechts uw voorbeeld volgen.

MARIUS.

De geest van uwe Moeder rust op u.

JULIA.

Nog eene kleinigheid moet gij verneemen -- mijn naam...

NUMERIUS; *(de vriend van Marius komt lach-
gende binnen)*

MARIUS.

U had ik bijna vergeeten.

NUMERIUS.

Veel geluk, Vriend Marius! gij verbindt u, zonder den naam uwer Heldin te weten?

MARIUS.

Gij hebt geluisterd, en weet dus denkelijk reeds de gantsche zaak. Ik zal u wel belooven.

NUMERIUS.

Ik ben zeer te vreden als uwe vergelding, (*Op Julia wijzende*) dus uitvalt. -- Voor een bruiloftsgeschenk deel ik u den naam uwer bruid mede. -- Het is mijne nicht Julia, de weduwe van den ridder Granus.

MARIUS.

Ik ben onder een zeer gelukkig gesternte geboren.

NUMERIUS.

In de daad dat is zo! Nog zo jong, en reeds zo veel soem, en zulk een schoone Vrouw!

THEANO (*komt binnen.*)

Het avondeten staat gereed.

MARIUS.

Heden is het wel der moeite waardig, een beker Lesbischen wijn te plengen.

NUMERIUS.

Ik houde het raadzaamer hem te drinken.

MIJNE GEDACHTEN

BIJ HET ZIEN EENER

BOUWVALLIGE KERK.

*k Zie u, o Nachtvorstin
 Gij treedt uw loopbaan in,
 En spoort mij tot gezangen:
 Uw stille majesteit,
 Den glans die g' om u spreidt,
 Zal 't zonnlicht vervangen.

Wie drijft, o heldre Maan,
 U op uw grootsche baan?
 Wie gaf u het vermogen?
 Zo dat uw aanschijs licht,
 Waar voor het duister zwicht,
 Dat d' aarde had ontoogen.

Geen statig eikenloof,
 Geen akkerwerk noch scheid
 Zal hier mijn oog beblunren:
 Slechts ziet mijn oog van ver,
 Bij 't licht van maan en ster,
 Op waggelende muren. --

*k Zie een vervallen kerk,
 Der vroeger eenwen werk,
 Ontbloot van welf en daken;
 Met gras en mosch begroeid;
 Met netels dicht omschoeid; --
 Vaa raaf en uil bewaken.

Eerwaardig is 't gevaart',
 Dat nu ontzetting baart,
 Het draagt der eeuwen stempel; --
 Hoe schoon klonk hier voor lang
 Het vrolijk psalm-gezang!
 Hier was gods huis en tempel! --

Een felle bliksemstraal
 Ontnam u eens de praal,
 Die u weleer verzelde,

Toen hier des 's Hemels tolk
 Aan 't uitverkooren' volk
 De leer des heils vermeldde.

Daar na in laater tijd
 Wierd gij 't verderf gewijd,
 Door woeste orkaan en winden;
 Uw dakwerk stortte neêr,
 Sints was in u niet meer
 De stem der deugd te vinden.

'k Ging laatst in 't middag-uur,
 Door deez' gebrooken muur,
 En kwam de doodswijk naader: --
 Een trilling greep mij aan: --
 'k Zag haar vol distels staan,
 En gras en dor geblader.

Geen grafzerk lag hier neêr,
 Men las geen opschrift meer
 Op 't graf van welverëende;
 Bij deeze plaats der smart
 Kwam schaars een teder hart,
 Dat hunnen dood beweende.

Een huivring trok door 't bloed, --
 Iets akeligs, dat mijn voet
 Als weêr terug deed wijken; --
 'k Zag hier en daar een been
 In 't stof en gruis vertreên
 Van zo veel duizend lijken.

'k Zag voorts tot in den grond,
 Alom 't gewelf in 't rond,
 Veel ijzren schraagen roesten;
 In 't hol dier graffpelonk
 Was 't of de wand weêrklonk,
 „ De tijd kan 't al verwoesten !

Hier slaapt men eeuwen voort; --
 Hier rusten ongestoord,
 En vijanden en vrienden;
 Hier ziet, hier weet men niet
 Van kwelling noch verdriet,
 „ Hier is geen smart te vinden ! ”

O Zij, die hier op aard,
 Elkander lief en waard, -
 Elkander alles waren :
 Nu voelt hun hart niets meer. -
 Of daalt een geestheir neêr
 Om nog op 't stof te staaren ?

O Neen, -- in 's aardrijks schoot,
 Die hun een rustplaats boodt, -
 In 't graf, werwaards wij daalen,
 Bij 't sluimerend gezin
 Heerscht wijsheid ziel noch zin,
 Om Scheppers lof te maalen. --

Zij rusten stil en zacht;
 Zij kennen leed noch klacht,
 En mogen stoorloos slaapen;
 Niets wekt die vaste rust;
 Zij kennen wensch noch lust,
 En vreezen krijg noch waapen.

Tot dat voor 's waereldrond
 Naakt d' allerjongste stond,
 En de Almacht zich doet hooren:
 „Staat op!” is 't wekkend woord; --
 Dees roepstem wordt gehoord; --
 Wat leefde word herbooren.

Daar daagt de jongste dag, --
 Wel hem, die eeuwig mag
 Zich om dien dag verblijden;
 Voor wien het offerbloed
 Des Midlaars gansch voldoet;
 Die deel heeft aan zijn lijden.

Die zal in 't hemelhof,
 Des Scheppers eer en lof,
 Met Jezus liefde zingen;
 Daar smaakt men reine vreugd,
 Die 't Eng'len-choor verheugt,
 Met duizend' Hemellingen, --

A. W. J. H.

VOORZICHTIGHEID IN DEN OMGANG

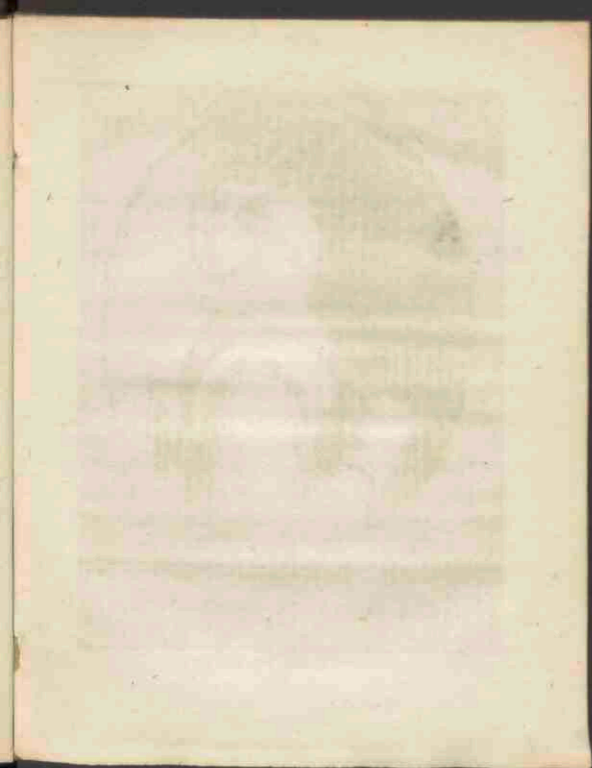
VAN HET

MENSCHLIJK LEVEN;

LUCIA en EMILIA zagen met verwondering naar het weeffel eener spinne, dat deeze tusfchen de takken van een boschje in den tuin gesponnen had; toen EUPHRONIUS, die van zijn morgenwandeling terug kwam, staan bleef om te vraagen, welk een voorwerp haare aandacht zo zeer tot zich trok? De daauwdroppelen hingen nog aan de tedere draaden, waaruit het weeffel bestond, en verfraaiden ieder deel op eene uitneemende wijze. Op hetzelfde oogenblik vloog bij toeval een klein vliegje in deeze webbe; en de spin, die voorheen onzichtbaar geweest was, schoot langs de draaden uit hare verborgene woning te voorschijn, maakte zich meester van zijn roof, en doodde hem door het giftig zap dat zij in deszelfs wond invloeijen liet. Toen de roofgierige dwingeland zijnen prooi grootendeels verteerd had, verwarde zich een andere doch veel grooter vlieg in het net. Nu wachte zij zeer bedaard tot dat het Insect door zijne poogingen, om zich in vrij-

heid te stellen, zich vermocid had; toen wikkelde zij hetzelve in de webbe, en liet de arme vlieg in een toestand van schrik en onvermogen, als een kostelijken maaltijd voor haaren volgenden eetlust.

Gij betaamt, zeide EURYPRONTUS, dit ongelukkig Insect, welks ondergang het natuurlijke gevolg zijner onwetendheid en van zijn gebrek aan voorzichtigheid is. Doch herinner u daarbij, dat ook gij zelve in den omgang van het dagelijksche leven, aan menigerlei strikken, die voor uw deugd gevaarlijk zijn, en de rust uwer ziele schaden kunnen, zult blootgesteld zijn. De *oleijerij* is de gewoone valstrik, die uw geslacht 't eerst gelegd wordt; en wanneer gij u daarin laat vangen, dan maaken verwaardheid, gemaaktheid, onkuischheid en zucht om boven anderen te schitteren, het gift uit, dat in uwen verwonden boezem zachtelijk insluipt. De wellust spreidt hare glansrijke netten uit, die reeds voor duizenden verderflijk geweest zijn. De eersuchte verrascht den onvoorzichtigen door macht, titels en waardigheden, terwijl een valsche godsdienst-ijver onder een schitterend blanketsel van geheimzinnige heiligheid en prachtige plegtigheden, een net van huichelarij en bijgeloof verbergt, waaruit het nog veel moeilijker valt zich te ontkwamen.

ANNA TESSELSCHADE ROEMER VISSCHER

A A N D E

N A G E D A C H T E N I S

V A N

ANNA TESSELSCHADE ROEMER VISSCHER.

Hieven eertijds groote dichters
 Voor uw naam een loflied aan;
 TESSELSCHADE! zaagt ge uw schedel
 Somts gekroond met lauwerblaau:
 Heeft een HOOFD, versend met HUIGENS,
 Op uw schranderheid geroemd,
 Strengelde ze u vaak een kransje
 Van het eelst het schoonst gebloemt,
 Gij hebt door bevalligheden,
 Door vernuft en konstbeleid,
 Door de vlugheid uwer vingren,
 U een eerezuil bereid,
 Voor uw hand was 't brooze schefsel
 Duurzaam als het marmersteen;

’t Glas voert keur van dicht- en schrijfkunst (*)

Met uw naam door d’ eeuwen heen,

Opende ge uw lieve lippen,

Roerde gij uw vlugge tong,

Liet ge u keur van taal ontglippen;

Als gij bij uw speeltuig zong

Goden en Godinnen dachten,

Dat hun kroost herleefde op aard,

Venus keurde u dan haar rozen,

En Apol zijn speeltuig waard;

Dan bood u Mercurur zijn goudschat,

Opgegaard door koopbeleid,

Dan had Hymme, bij uw trouwfeest,

Zelf ’t bestier der plechtigheid.

Preuk dan vrouw zo vol begaafdheên,

Waardig uw verheven stand,

(*) Deze Vrouw muntte in ’t bijzonder uit in de kunst om fraaij op glas te schrijven, waar van nog beden onder eenige familien overblijfsels zijn. — Bij haar geëffenden geest bezat zij zeer veel schoone talenten, zij sprak verscheiden talen, was een goede dichteres, en zong zeer wel.

En vermeer 't getal dier vrouwen,
 Sierfels van hun vaderland!
 Mogt, o lieve TESSELSCHADE!
 't Bloempje groenen op uw graf,
 't Bloempje, dat de liefde en achting
 Aan uw nagedachtenis gaf!
 't Kan, 't is waar, uw zerk niet sieren
 Naar verdiensten of waardij,
 Maar wie streeft in kunst en oordeel,
 Of vernuft u ooit voorbij?
 Leef dan zangster! die zo vrolijk
 Kunst voegt bij bevalligheid,
 Die, zo zedig als uitmuntend,
 U der deugd hebt toegewijd.
 Wekt der vrouwen zucht tot kunde,
 Kweek der maagden zachten zeën,
 Zo straal 't licht van 't vrouwlijk oordeel
 Over dood en grafzerk heen;
 Zo hangt nog het late nakroost
 Voor uw beeld een lofkrans op,
 En voert, door u na te streeven,
 Néerland's vrouwen roem ten top.

S O P H I A

O F D E

ONGELUKKIGE ECHTGENOOTE.

[*Vervolg.*]

SANDOR, tot zijne wooning te rug gekeerd zijnde, bevlijtigde zich ten sterksten om toch elk zijner buuren veel schoons van het huwelijk zijner dochter te vertellen. Hoewel anders niet zeer gemeenzaam zijnde, kwam hem nu de armste landman niet te gering voor, zo die slechts, met eenige verwondering, zijn grootspreekende verhalen wilde aanhooren. Eens op een schoonen morgen kwam het hem in 't hoofd den Predikant BLUMARD te gaan bezoeken, doch nauwelijks was hij op weg, of een man van het dorp ontmoette hem, en verhaalde hem dat hun Dominé sedert drie of vier dagen zeer ziek was, dat men een Doctor uit de stad gehaald had, die sterk aan zijn opkomst twijfelde. Wel zo antwoorde SANDOR koeltjes, dat ziet 'er slecht

uit : hierop keerde hij om , terwijl hij dacht een zieke heeft rust nodig , het zal dus niet vleijen hem veel van mijn FIRTJE te vertellen , en wat zou ik 'er anders veel uitvoeren . ook zou ik te veel verzuimen . hij keerde te rug . De jonge BLUMARD , die reeds op zijne terugkomst was , eer hij tijding van zijns Vaders ziekte kon hebben , wandelde thans met een vrolijk hart naar huis , dan de wooning van zijne SOPHIE voorbij gaande , kon hij niet nalaten haar van zijn terugkomst te ver- wittigen en na haaren welstand te vernemen . SANDOR zag hem het hek inkomen , ha EDUARD ! riep hij hem te gemoet , zijt gij daar ! nu komt gij ook wel uit de lucht vallen ik dacht dat gij al lang bij uw zieken Vader zat : mijn Vader ziek ! en ik heb daar van geen bericht gekreegen : ja dat weet ik niet vriendje , maar dat uw Vader ziek is , heeft mij *Heijnbaas* daar zo even verteld , ik meende eens naar hem toe te wandelen , want sedert mijn dochter getrouwd is ... getrouwd ! getrouwd ! viel EDUARD hem in , met een gelaat dat de angstigste verwondering tekende , gij scherist ! - scher- ten ! dit wilde gij wel , niet waar ? nu dan sedert FIRTJE getrouwd is , vervolgde SANDOR bedaard , kunt gij wel begrijpen dat mij de tijd vrij lang valt , -

nu rammelde hij nog zeer veel in zijn gewoonen trant, van zijn dochter, en welk een rijk maa zij had, en van het prachtige huis, en de mooie meubelen enz. Hij had nog wel een uur kunnen praten zonder dat **BLUMARD** hem zou geantwoord hebben, deeze stond daár gelijk een beeld, het woord getrouwd trof hem als een donderslag, eindelijk vroeg **SANDOR** knorrig: hoort gij mij niet? -- *ó* God, of ik u hoor! *ó* mijne aangebedene **SOPHIE**, hoe kunt gij besluiten uwen armen **EDUARD** te vergeeten! -- maar jongeling maak u niet driftig! hoor eens, **SOPHIE** praate wel veel van u te beminnen, en dat zij u en niemand anders hebben wilde, zij schreide en zuchtte wel veel, maar hier aan sloorde zich de Vader niet, ik heb het maar eens ter deeg doorgezet; nu trouwens, het meisje zag wel wat ik gelijk had, want zij heeft uit eigen beweging haar hand aan **DELCOURT** gegeven, en ik ben verzekerd dat zij thands recht gelukkig is. -- Indien dit zo is, dan heeft zij mij nooit bemind zeide **BLUMARD**, terwijl een vloed van tranen hem uit de oogen barstte 't geen zijn gemoed mogelijk eenigzins zou verligt hebben, zo **SANDOR**, die niet wist wat gevoeligheid ware, hem niet op het hoonendste had toegevoegd,

wel nu dacht ik dat gij wijzer waart, schaamt gij u niet EDUARD te schreijen om een meisje? foei! in mijn FIETJE kon ik dat nog inschikken, gij had haar het hoofd warm gemaakt, maar dat een knaap, die moed in 't lijf behoorde te hebben, zich gaat aanstellen als een kwaade jongen, dit lijkt nergens waar, maar zulk een weekgebakken jongen zijt gij altoos geweest, hoor, weet gij wat, ik ben een vijand van al dat geschrei zo gij mij niet anders te vertellen hebt, zal uw vertrek mij aangenaam zijn. — BLUMARD, door deeze beledigende woorden op de gevoeligste wijze getroffen, zag SANDOR met een oog van verachting aan, en verliet hem ijlings zonder een woord te spreken, de oude zag hem bedaard na, terwijl hij in zich zelve zeide: wel gij word magtig gaanwboos, nu ik heb u toch de waarheid eens goed gezegd: hier op keerde hij na het hoenderhek waar hij zijn gestoord werk weder opvatte.

Intusfchen naderde EDUARD angstig de Pastorij, hij vloog naar het ziekenvertrek, en wilde in zijns Vaders boezem zijn hart ontlasten, dan hier in wierd hij op het droevigst te lergesteld, de goede grijsaardkende zijn Zoon ter nauwerneed, de koorts duurde

oafgebroken, en den volgenden avond maakte een hevige benaauwdheid een einde aan zijn leven.

BLUMARD, door de hevigste smart als oversteipt, bragt de eerste dagen na zijns Vaders dood in een soort van doffe ongevoeligheid door, hij kon niet weenen, sprak bijna niets, en scheen ongevoelig voor alles wat hem omringde, dan op den dag der begraafenis bekwam hij allengs zijn bewustheid weder en begon nu zijn verlies bedaarder, maar zo veel te grievender te gevoelen. Nog kortst geleden scheen hem het geluk allerwegen toe te lachgen, en nu zag hij zich op eenmaal berooid van alles wat voor hem op de waereld dierbaar was; hij vond zig genoodzaakt een huis te verlaten, waar de blijde dagen zijner jeugd als een schaduw waren heengefneid; een ander Predikant moest hetzelfde weldra betrekken. Hij vertrok dus naar Z. . . waar hij door *Mouval* zijn patroon, met de grootste hartelijkheid en deelneming ontfangen wierd. Getroffen over het dubbel verlies van BLUMARD, zocht *Mouval* hem zo veel mogelijk oprebeuren en te vertroosten, hij bood hem tot zijn verblijf een kamer in zijn huis aan, en vermeerderde zijn jaargeld met twee honderd guldens. BLUMARD, door deeze gule vriendschap getroffen,

vroeg nu zijn smart moediger, evenwel het beeld zijner SOPHIE zweefde hem onophoudelijk voor de oogen. Met haar in dezelfde stad te woonen, en haar niet eens zijn leed te mogen klaagen, dit viel hem hard; dikwils als hij voor het Comptoir een boodschap verrichten moest, nam hij zijn weg voorbij haare woning, nu eens stapte hij met langzame schreden voorbij, en waagde het nu en dan eens intezien, en dan weder haastte hij zich weg even of het iets misdadigs was zijne SOPHIA aldaar te zoeken, nu en dan verbeeldde hij zich haar voor het glas te zien, maar dikwils kwam het hem voor dat zij hem ontvlugte, dan overviel hem aanstonds de gedachte dat zij hem niet meer beminde, dat zij door den glans der uiterlijke pracht verleid haaren ouden minnaar vergeten had, in 't kort, dat zij zo onstandvastig als schoon zijnde, zo gelukkig was, als SANDOR hem had trachten wijs te maaken.

Dan hier in bedroeg BLUMARD zich. SOPHIE, schoon zich met de zuiverste beginsels van plicht en deugd toeleggende om haar lot zonder morren te dragen, en zich naar haaren nieuwen stand te voegen, kon den vriend haarer jeugd zo schielijk niet vergeten. Altoos bekommerd over zijn lot, beducht dat hij haar

van ontrouw en wispeltuurigheid zou verdenken, steeds beducht dat DELCOURT de waare oorzaak haarer droefheid zou ontdekken, wierd zij dagelijks door de grievendste smart overheerd, zij hoorde weldra dat de oude BLUMARD overleden en zijn Zoon thans bestendig in Z . . zijn verblijf hield. Nu groeide haar angst, en haar gezondheid leed niet weinig door deeze heimelijke kwelling; intusfchen naderde de winter. DELCOURT, die met droefheid zag dat SOPHIE, hoe zeer zij haar leed trachtte te verbergen, die blijmoedigheid, welke hem, toen hij haar het eerst zag, zo zeer bekoorde, verloren had, poogde haar te bewegen meer uittegaan en menschen te zien.

Hij was lid van een aanzienlijk Concert, en, daar hij wist dat zij de muziek bewinde, drong hij 'er telkens op aan dat zij hem aldaar vergezelde; maar te vergeefs, even dat geen wat hij tot hare herstelling nuttig achte, schuwde zij, overal vreesde zij BLUMARD te zullen ontmoeten, en wanneer zij zich dan verbeeldde dat haar echtgenoot bij deeze ontmoeting tegenwoordig zou zijn, beefde haar hart van schrik; en zij zocht telkens allerlei uitvingten om haar zucht tot 's kuis blijven te bewimpelen. DELCOURT, langs

hoe meer bekommerd over den kwijnenden staat zijner
 Vrouw, beproefde het fomwijlen haar op de zachtzin-
 nigste wijze overtehaalen om hem de oorzaak haarer
 kwelling te ontdekken; dan dit gelukte hem niet, zij
 nam dan een vrolijk-fchijnender gelaat aan, lachte hem
 half fchreiënde toe, beloofde vrolijker te zijn en be-
 gon dan over onverschillige dingen te praaten. Hier
 door geenzins gerust gefield, nam hij voor de oude
 SANDOR eens ernftig over zijne dochter te onderhou-
 den, waar toe zich de gelegenheid weldra opdeed.
 SANDOR kwam eenige dagen bij zijn kinderen door-
 brengen. Hij zag wel hoe zeer SOPHIE veranderd
 was, maar wagte zich hier van iets te laaten blijken. Op
 een fchoonen winterfchen namiddag floeg DELCOURT
 zijn fchoonvader voor om een wandeling buiten de
 ftad te doen; de oude bewilligde hier gereedelijk in,
 ongevoelig wendde DELCOURT het gefprek op so-
 PHIE, hij verhaalde hem in welk een ftat zich haare
 gezondheid bevond, hoe zij zich telkens aan de diepfte
 droefheid overgaf, dat een verborgen verdriet aan haa-
 re rust knaagde, dat hij SANDOR derhalven op 't
 vriendelijkst verzocht, hem zijne gedachten hier over
 te zeggen en welke de beste middelen zouden zijn om

SOPHIE haar vorige gemoedsrust weder te geven, -- Is het zo, mijn Zoon, was het antwoord, is FIE TJE zo droevig? Nu, mij dacht, zij zag 'er ook wat bleekjes uit; hoor, ging hij voort, terwijl hij een verzekerende houding aannam, ik weet wel waar het haar hapert, zij heeft te schielijk afscheid van al haar bloemen en planten genomen, Z., bevalthaarnier, zij heeft 'er nooit kunnen aarden, de bedompte stadlucht ondermijnt haar gezondheid, volg mijn raad ziet tegen den zomer om naar een buitenverblijf, breng 'er uw wijfje, en gij zult zien dat zij veranderen zal, ó, leer mij mijn FIE TJE niet kennen, ik weet met welk een drift zij het buitenleven bemint. Als zij geen gevaar loopt om dien BLUMARD te zien, dacht hij, zal dat wel weer schikken 'er lopen mogelijk ook wel wat grillen onder. DELCOURT bedankte zijn schoonvader voor zijnen raad, verzekerde hem dat, daar hij tot nu toe niets verzuimd had om zijn Vrouw alle genoegen te geven, hij haar ook hier in wilde voldoen, zo dra zich de gelegenheid slechts opdeed.

En dit geschiede weldra, 'er kwam omtrent twee uren van de stad eene aangename buitenplaats te koop, DELCOURT bezag dezelve, alles voldeed hem

en hij kocht de plaats zonder SOPHIE hier van het minste te melden. Kort daar na zeide hij tegen zijne Vrouw: mijn lieve SOPHIE, 'er is een allerlieft buiten open dat ik u gaarne wilde doen zien, zo wij 'er deezen middag eens heen reden? -- Met al mijn hart, antwoordde SOPHIA, die blijde was en deezen voorflag gereedelijk aannam. Het was op een aangenaamen voorjaarsdag, de frische lucht en het zachte weder bragt reeds zeer veel verandering op het gestel van SOPHIE te weeg, zij werd opgemerkt vrolijker dan DELCOURT haar in lange gezien had, het buiten geviel haar bij uitstek, het huis, het boschje de boomgaard alles droeg om 't zeerst haare goedkeuring weg. Na dat zij alles bewonderd en geprezen had, vroeg DELCOURT glimlachende, wat zegt mijne SOPHIE zou zij de zomer niet liever alhier dan in de maffe stad doorbrengen? O antwoordde zij bloozende, ik was nooit geen vriendin der stad, mogelijk komt het daar van dat haars vermaaken mij zo weinig voldoen. Wel nu, mijne lieve, zo gij slechts besluiten kunt om de wintermaanden in de stad door te brengen, zal ik uwe zucht voor het buitenleven niet tegengaan. Deeze plaats, welke u zo zeer bevalt, kunt gij van nu af als de uwe

beschouwen. Sinds lang bemerkte ik met droefheid dat gij treurig waart, en dat uwe gezondheid wankelde, ik giste dat het stadleven u tegenstond, om deeze reden kocht ik dit verblijf, en schoon het door mijne bezigheden niet wel mogelijk is u altoos gezelschap te houden, zal ik het zien te schikken dat ik het grootste gedeelte van den tijd met u hier doorbreng ; lieve, waarde CAREL, riep SOPHIE verheugd en bewoogen, hoe veel goedheid hebt gij voor mij! meer, ongelijk meer dan ik verdien, mogt ik u met dankbaarheid voor zo veel inschiklijkheid vergelden! het herstel uwer gezondheid zal voor mij de grootste beloning zijn, was zijn antwoord.

Van nu af had SOPHIE het zeer druk met alles, wat eenigzins tot sieraad of gemak van haar buitenhuis kon verstrekken te verzorgen. Terwijl haar dit bezigheid en dus afleiding verschafte, naderde de meimaand, en nu betrok DELCOURT met zijn dankbare echtgenoot hunne nieuwe buitenwooning. SOPHIE dagelijks de frische lentelucht inademende, en nu niet gestadig ont-rust door de vrees van BLUMARD onverwacht aantreffen, werd allengs meer te vreden, en dit alleen bragt veel toe tot de bevordering haarer gezondheid ; DELCOURT

ver-

verrukt over de gunstige verandering zijner *SOPHIE*, en zelf een vriend van het buitenleven zijnde, bracht slechts twee dagen van de week in de stad door, en *SOPHIE*, die de eenzaamheid beminde, viel deezen tijd zelden lang, zij las, zij wandelde of vatte haar lang vergeeten tekenwerk eens op, en zo vervloog de zomer, de herfst was reeds daar, eer men 'er op dacht; en daar *SOPHIE* zich bij de buitenlucht zo wel bevond gingen zij niet voor het laatst van October naar de stad.

Omtrent een paar maanden daarna verblijdde *SOPHIE* haaren echtgenoot met de geboorte van eene dochter, nu scheen 'er niets meer aan 't geluk van *DELCOURT* te ontbreken, hij zag met genoege hoe *SOPHIE* 'er zich met alle vlijt op toe lag, om haaren nieuwen plicht getrouw te vervullen, zij wijdde zich geheel aan de oppassing en verzorging haarer kleine *LUCIE*, en daar zij nu overvloedig bezigheid had, kwam het zeer zeldzaam te pas aan uithuizige vermakten te denken, welken haar om dezelfde reden als de voorige winter nog even weinig behaagden.

Daar *Monval* een goed vriend van den ouden *DELCOURT* was, viel 'er niets bijzonders in het huis van *SOPHIE* VOOR, of *BLUMARD* werd 'er weldra van

onderricht, hij vernam des schielijk dat SOPHIE wederd haar verblijf op het land welgestelder naar geest en ligchaam was geworden. Nu begon hij zich zelve als de verstoorder haarer rust aantemerken, en uit dit beginsel besloot hij zich van Z... te verwijderen. *Monval*, die insgelijks vreesde dat zo lang zij beide in dezelfde stad woonden, hunne rust nimmer bestendig kon zijn, versterkte hem in dit besluit. Het kwam 'er nu, maar op aan om daar *BLUMARD* van zich zelve geene middelen bezat, naar het een of ander ordentlijk bestaan in eene andere plaats te zoeken. Terwijl men hier mede bezig was, ontving *Monval* een brief van zijn eenigen broeder, die op een der schoonste plantagien te *Demerary* woonde. Deeze meldde hem dat hij oud en gebrekkig wierd, en het bestier hem hoe langs hoe zwaarder vallende, hij sijn lang een persoon, op wiens kunde en trouw hij zich kon verlaaten, verlangde, wien hij van tijd tot tijd de bezorging zijner zaken kon overgeeven; dat, daar hij geen Vrouw of Kinderen had, hij wel voor een goede belooning zonde zorgen. Hij verzocht derhalven dat *Monval* zijn best zonde doen om voor hem naar een eerlijk man omtehooren, en, zo dra hem iets goeds voorkwam, het hem terstond te melden.

Nauwlijks had *Monval* dezen brief gelezen, of zijn gedachten vielen aanstonds op *BLUMARD*. Hij twijfelde niet of deze bezat al de eigenschappen die zijn broeder begeerde. Hij las hem op een morgen den brief voor, en raadde hem sterk aan van deeze gelegenheid gebruik te maaken, als het beste middel om zijne aanhoudende finart te lenigen, de rust in het huishouden van *DELCOURT* te bewaaren. In het begin had *BLUMARD* weinig gehoor na dit voorstel. Zich zo verre van *SOPHIE* te verwijderen, kwam hem ondraaglijk voor. Schoon hij op haar bezit in 't minst geen aanspraak mocht maaken, kwam de hoop, die den ongelukigen zelden verlaat, in hem op: zo *DELCOURT* stierf, dacht hij somwijlen, maar dan beefde hij weder terug op deeze gedachten. Na lang en breed overwoogen te hebben wat hem te doen stond, nam hij eindelijk het besluit om, daar hem niets buiten zijne *SOPHIE* aan Europa kon hegen, het voorstel van *Monval* aan te nemen, en nu schreef deeze aanstonds aan zijn broeder met een Schip, dat nog die zelfde week naar *Demerary* stond te vertrekken. Hij meldde hem met weinige woorden de geschiedenis van *BLUMARD*, prees hem ten sterksten aan wegens zijn oplettendheid en trouw, en

beval hem op het nadruklijkst aan zijn zorg en genegenheid.

DELCOURT was met zijn gezin reeds lang naar buiten vertrokken, toen *Monsieur* een brief in antwoord van zijn broeder ontving, welke hem verzocht den ongelukkigen jongeling te beweegen, om zo spoedig mogelijk herwaards te komen; dat hij door zijne geschiedenis bewoogen, het oprechtste deel in zijn lot nam; dat hij hem als Zoon zou ontfangen, en in alles op een vaderlijke wijs voor zijne welvaart zou zorgen. - Meer kon BLUMARD tot zijne bemoediging niet verlangen, alleen ééne zwaarigheid bleef hem over; te vertrekken zonder zijne SOPHIE niet eens vaarwel te zeggen, scheen hem onmogelijk, hij besloot derhalven om haar door een brief van zijn aanstaand vertrek te verwittigen, en schreef met een bevende hand het volgende:

Vriendin mijner Jeugd!

Zo gij u nog kunt herinneren, dat 'er een tijd geweest is, waarin wij elkander van onze wederzijdsche liefde verzekerden, waarin de uren oogenblikken scheenen die wij bij elkander doorbragten, dan zeker zult

gij mij eene enkelde bede, de laatste waarmede ik u immer zal lastig vallen, niet ontzeggen. Ik vorder slechts een paar ogenblikken om u te zien en u voor eeuwig vaarwel te zeggen. Ik verlaat eene plaats, waar voor mij geen geluk meer te vinden is, en ga in een ander werelddeel ophouden uwe rust te stooren en mij zelven mogelijk misdadig te maken. Uw brave echtgenoot verdient u. Ach, dat gij beiden gelukkig moogt zijn, is mijn eenige wensch! mogt ik op deeze letteren weldra eenig gunstig antwoord ontfangen, dat zou zekerlijk de smart verlichten van den ongelukkigen

E. BLUMARD.

Deezen brief gaf BLUMARD aan een getrouwen bediende van *Morval*, met bevel om hem aan SOPHIE zelve te overhandigen zonder te zeggen van wien hij kwam. Gevallig stond DELCOURT aan het hek van de plaats, toen de oude *Hendrik* aan kwam stappen. -- Mijnheer, ik wilde gaarne Mevrouw DELCOURT spreken. -- Gij, mijn Vriend! had gij haar iets te zeggen. -- Ik moet heur deezen brief in eigen handen overgeven, -- een brief, van wie toch? -- dat zou ik juist niet kunnen zeggen, ik verzoek slechtsom de Me-

vrouw te spreken. -- Nu, goede man, gij zult haar spreken, zeide DELCOURT lagchende, hem op SOPHIE wijzende, die met haar lieveling op den arm het hek naderde, nu kunt gij uw boodschap verrichten. Mevrouw, begon Hendrik zich buigende, Mijneheer neem mij niet kwalijk, maar hier is een brief voor u, Ik heb geen bescheid nodig, oogenbliklijk gaf hij SOPHIE den brief over, keerde zich schielijk om, en was reeds een eind ver weg, eer SOPHIE recht wist wat haar gebeurd was. Zij brak het briefje open, zag het in, werd bleek, beefde, had werk zich staande te houden -- mijn God, SOPHIE, wat deert u, riep DELCOURT, terwijl hij na haar toevloog, haar met de eene hand het kind afnam, en haar met de andere ondersteunde en na de eerste bank bragt die hij vond. Laat mij bedaaren, stamerde SOPHIE, gij zult alles weten. Hierop gaf zij den brief aan DELCOURT, die hem met de grootste oplettendheid en verwondering las. Ongelukkige jongeling! ongelukkige SOPHIE, riep hij eindelijk uit, moest ik ontweetend de oorzaak uwer smart zijn! SOPHIE, die eerst dacht dat haar man in drift zou uitgebarssten hebben, sloeg nu de oogen op. Gij haat mij dan niet, waarde Vriend! vroeg zij schrei-

Laat my beduaren ftamerde Sophia.

jeude? Ik u haaten, was het antwoord, engelachtige Vrouw, dan was ik het snoodste monster dat de aarde immer voortbragt! ik u haaten, om dat gij eenen jongeling beminde die u waardig was! u haaten, daar ik duidelijk gezien heb, welke moeite gij gedaan hebt en nog doet om deeze, op zich zelf onschuldige hartstocht, te overwinnen! Maar hoe is het mogelijk, dat gij mij van deeze liefde, voor ons huwelijk niet verwittigde, hoe zeer ik u ook beminde, hoe veel mij u verlies ook zou gekost hebben, had ik het als een misdaad aange-merkt u van uwen geliefden te scheiden. SOPHIE meer bedoord, verhaalde nu haar echtgenoot alles wat betrekking had op **BLUMARD**, zij verhaalde hoe zeer haar Vader haare liefde afkeurde, hoe eindelijk de kinderliefde op haar hart had gezegepraald, en hoe zij, alleen om haaren Vaders gehoorzamen, haar hand aan **DELCOURT** gegeven had. **DELCOURT**, getroffen door dit verhaal, prees haare gehoorzaamheid: Maar verachtte den ouden **SANDOR** bij zich zelve. Mijn waarde, zeide hij tegen **SOPHIE**, gij moet den armen jongeling zijn bede niet ontzeggen, hier door zoud gij mij het grootste verdriet aandoen, ik zelf zal oogenbliklijk naar de stad rijden, en hem smeeken den geheelen dag hier

doortebrengen. Hij beval aanstonds zijn knecht het rijd-
tuig gereed te maaken, kwam weër bij SOPHIE, om-
helsde haar, terwijl hij zeide: nu lieve, nog voormiddag
breng ik u wven Vriend, verwacht hem zo bednaard u
mogelijk is. SOPHIE kon niet antwoorden, en knikte
hem slechts minlijk toe. Nu reed DELCOURT heenen,
en bevond zich in anderhalf uur voor het huis van
Monval.

[Het einde in een volgende]

HET DWAAZE EN ONAANGENAAME

DER

GEMAAKTHEID.

LUCIA, EMILIA en SOPHRONIA zaten aan den bloemrijken oever van eenen ruischenden beek, en luisterden naar de muziek van het nabuurig woud. De Zon vergulde met haare ondergaande stralen den Hemel in het Westen, de zagtademende zephirs zweefden rondom haar, en de gevederde zangertjes scheenen elkan- der in avondgezangen van lof en dankbaarheid den loef te willen afsteeken. Verrukt van de kunsteloze melo- die van het Roodborsje, den Vink, het Puttertje en het Zeisje, waren zij geheel en al gehoor, en hadden geen de minste aandacht op een Paauw, die, uit de me- nagerie van een nabuurig Landgoed ontloopen, hen met een majestueuschen tred, en zijne prachtig uitgebreide staart naderde. De harmonie van het concert wierd ras gestoord door het luide en schorre geluid van deezen

staatigen vogel; en schoon hem EMILIA geduurig
 wegjaagde, zette hij echter zijn geschreeuw met dat
 zelfsgenoegen voort, het welk eene schoonheid, die
 van zich zelve bewust is maar al te dikwerf uitboezemt.
 Denkt dan die dwaaze vogel, zeide LUCIA, dat hij de
 gaave van zingen heeft, omdat hij zulk een uitgebreiden
 staart heeft, of met de prachtigste kleuren versierd is? Ik
 weet niet, antwoordde SOPHRONIA, of de Paauw
 voor zulk eene beschouwing vatbaar is. Doch ik hoop,
 dat gij en EMILIA altijd vermijden zult om zekere
 vertooning te maaken van het geen voor uw geslacht,
 uwen stand en uw karakter niet voegt. Vermijd een
 gemaakte houding in alle deszelfs haatelijke gestalten,
 neemt geen geleende gelaatstrekken of gebaarden aan,
 en vergenoegt u te behaagen, te schitteren, of nuttig
 te zijn op den weg, dien u de Natuur heeft aangewe-
 zen, en die uw verstand billijkt.

*

C I N E U S

A A N

A L Z I R E.

Reeds schittert de lente , in 't bloemrijke veld ,
 Haast worden de luiten der knapen gesteld ;
 Rasch zwiert op de lokken der meisjes een krans ,
 En ieder bereid zich welhaast tot den dans ;
 De vrengde plooit lachjes in 't blozend gelaat ,
 Daar AMOR , al dartlend , zijn moeder verlaat ;
 De vogels verheffen al juichend hun lied !
 Wijl elk , vol blijdschap , zijn schuilplaats ontvlied ,
 Maar ik , mijn ALZIRRE ! verkwijs bij die vreugd .
 'k Zie , treurig en zuchtend , 't genoegzen der jeugd ;
 Bij de eenzame grot , aan den oever der stroom ;
 Waar de *Echo* mij nabruwt ! - een stronk van een boom ,
 Waarop ik , tot sieraad , uw naamletters snij ,
 Zie daar al mijn troost , in de smart die ik lij !

& Kom, mijn ALZIRE! op 't zalige veld,
 Waar zuivere liefde uw schreden verzelt;
 Verhoor mijne bede, en zie hoe natuur
 Het alles bezielt, door haar koesterend vuur,
 Verlaat eens dien kring, waar ge u zelven verliest;
 Waar dwang en gewoonte uw vrienden verkiest;
 Waar lafaarts u vleijen, u minnende in schijn;
 De laster uw daden bezwalkt met fenijn;
 Waar al uwe schoonheen omhuld zijn met pracht,
 Door dwazen bewonderd, door wijzen veracht.
 Kom, dierbare ALZIRE, op 't zalige land,
 Daar bied het genoeg en alom u de hand,
 Daar schuwt men den laster, daar haat men den nijd,
 Daar blijft men der liefde en deugd toegewijd;
 Geen knellend vooroordeel geleid daar uw daên,
 Maar vriendschap en liefde deez' lachen uw aan.
 Kom lieve, hier wacht u mijn zuivere min,
 En *Venus* en *Hymne* voert u bij mij in;
 Verlaat dan uw vleijers, verlaat dan de stad,
 Bekroon mijne liefde, gij zijt al mijn schat.
 Vervul mijne woning met blijdschap en vreugd,
 Smaak 't zoete der liefde in 't priffte der jeugd.

Zo bloeien de rozen, bij 't zalig genot,
 Zo schenken de goden ons 't heilrijkste lot!
 Zo zien we onze tafel omringd van een kroost,
 Dat ons in de grijsheid verkwikt en vertroost.
 Daar vriendschap den beker met mirthen bekroont,
 En ons met een lachje der dankbaarheid loont.
 Kom dierbaare die ik als gade verkoor,
 Geef aan mijne bede en liefde gehoor!
 En groenen de boschjes, met rozen doormengd,
 Dan word voor de veldgoën het offer geplengd.
 Kom dat dan de liefde uw schreden bestier,
 En men met dat feest ook ons echtverbond vier!
 En gij, tedere AMOR! verhoor mijn gebeen,
 En leid mij ALZIRE tog spoedig hier heen,
 Zo breng ik uw offers van bloemen en wijn,
 Dan zult gij de eerste der huisgoden zijn!

C.

CHLOE AAN EEN SCHILDER.

Is dit het beeld van mijn beminde ?

Neen, Schilder ! neen gij trof hem niet. -

Een besje moog' 't gelijkend vinden,

Die met geen oog van liefde ziet,

't Is alles koel en zonder leven ;

't Is onverdraaglijk stijf en droog :

Waar is de fierheid hem gegeven ?

Waar is zijn vrolijk lonkend oog ?

Mijn minnaar heeft veel beter trekken,

o Kost gij door mijne ogen zien,

De verkwast zou uw kunst bedekken,

Gij zoudt mij beter beeldnis bién.

o Schilders ! die voor Meisjes schildert,

En feilen volgt in 's minnaars beeld,

Waart gij nooit door de min verwilderd !

Waar liefde haare gunsten deelt,

Daar werkt haar wonderbaar vermogen:
 Zij maakt het kromme recht en frisch;
 Zij schiept de jeugd in rimplige ogen,
 En legt het al in goudvernis.
 Moet Venus u een kladder noemen,
 Die nooit de kroon der min behaalt,
 Als gij van duurgescharte bloemen
 Een misdruk van de liefde maakt!

v. M.

FILLIS AAN EEN RIJMER. 7

Gij wilt het maagdelijk schoon bezingen,
 O Rijmer! maar gij kent het niet. --
 Gij vormt slechts droge schilderingen,
 Die elk maar in verbeelding ziet.
 Maar, was uw schets natuur en leven,
 Regeerde waarheid in uw dicht,
 Maar dan geen Meisje zo verheven,
 Dat haar geleerdheid zuilen schieft;

Plaats haar niet eeuwig bij de boeken,
 Om droge letterzifrerij;
 Doet haar niet naar de alondheid zoeken;
 Drijf haar de starren niet op zij;
 Laat haar geen stroeve wijsgeer lezen; --
 Geen meetkunst, die het brein verzuft;
 Onnuttig zou het meisje wezen,
 Dat dus in 't boekvertrek vermuft.
 Neen, huisfelijke kundigheden,
 En aangename wetenschap,
 En zang, en spel, en lieve zeden,
 Verheffen haar ten hoogsten trap.
 Voorwaar uw Meisje is mistekend,
 Daar gij haar naar uw beeldnis meet,
 Die eeuwig zufr, en meet en rekent,
 Terwijl de mot uw kleedren vreet.

v. M.

CAROLINA MATHILDE

KONINGINNE VAN DENEMARKEEN,

Uit haare gevangenis te CELLE.

AAN MYLORD....

Daar nog de menschlijkheid haar stem door u doet hooren,

Geen wisling van geluk nu vriendschap keert in haat;

Zal ik voor u, *Mylord!* 't gevoel der smart niet smooren,

Maar klagen u mijn leed, in mijn bedroefden staat.

Wat blijft mij over dan mijn tranen en gebeden?

Dit is een eigendom, 't geen nooit ons word ontroofd,

Ik heb reeds duldloos veel 'k heb schriklijk veel geleden;

De rampspoed heeft welhaast mijn levensvuur verdoofd.

Ach waarom schonk ge, o God! me een hart zo zacht zo teder;

Ik zag, als vorstentelg, het eerste levenslicht,

Waarom naamt ge, o natuur! dit wreed geschenk niet weder?

Toen men mij onderwierp aan staatkunde en aan plicht.

Noch nauwlijks zag ik mij in de eersten bloei van 't leven,

Aan 't Britsche Hof, gevierd, geacht, bemind, geveleid!

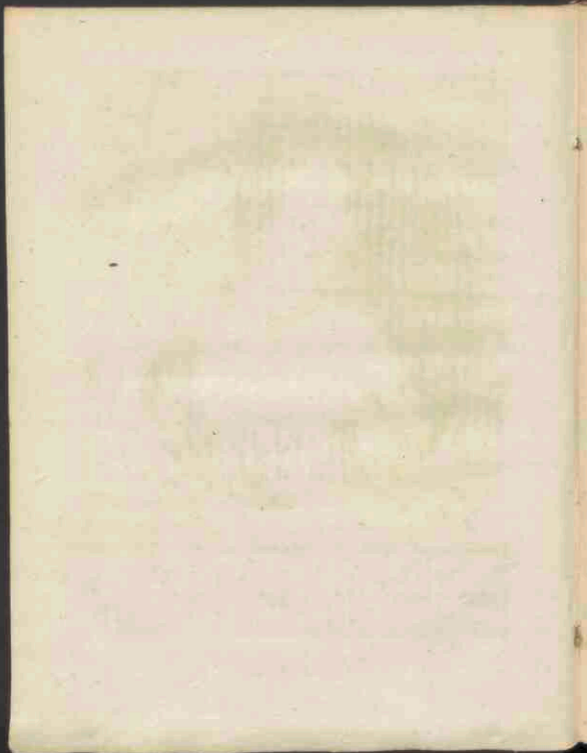
'k Had aan 't vermaak der jeugd maar pas gehoor gegeven,

Of bij het Deensche volk wierd mij een boei bereid.

Een boei die de oorsprong is van al mijn zielen-lijden;
 Een kluister dien 'k verfoei! daar zij mij schuldig drukt;
 Ja 'k had dit echtverbond standvastig moeten mijden,
 'k Was dan niet van den troon in 't kerkerhol gerukt.
 Gij weet, gij weet *Mylord!* natuur behoud haar rechten,
 Geen liefde zwijgt, of spreekt, waar 't vorstlijk purper blinkt,
 Als wijsgeer zal uw hart voor mij dit pleit beslechten;
 Ja 't spreekt voor CAROLINE, schoon haar 't heelal ontzinkd
 En ik, ik die de stem der tedre liefde kende;
 Ik die mijn hart graag aan ORANJE had verpand,
 Ik vond, voor liefde en vreugd, een schakel van ellende;
 Engaf, ondanks mij zelfs, vorst CHRISTIAAN de hand.
 Helaas! 'k moest, als vorstin, dan slaafsche ketens dragen,
 Het vorstlijk diadeem bragt mij geen rust in 't hart!
 Hoe dikwerf wenschte ik van dien dwang te zijn ontlagen;
 Mijn leed te ontveinzen, was voor mij een dubbele smart.
 Dan ach! ik droeg mijn lot, omgeven van een luister,
 Die voor het oog des volks, ons halve goën doet zijn.
 De nijd, de heerschezucht, waarde om mijne schreên in 't dui-
 Daar mij de list bespiedde, in zorg en vriendschap's schijn! (ter,
 Ja JULIANA juicht! haar list mogt zegevieren,
 Ik struikelde en viel in haar verborgen net;
 Haar invloed bleef mijn Gade in al zijn daên beskieën,
 Zij heeft mijn lot verpest, mijn naam met schand besmet.

CAROLINA MATHILDE.

Gevoelt gij wat het zij, in naam ontëerd te leven,

Door een gemaal vermaad! door gantsch Euroop veracht!
Het licht aan telgen, tot den troon geschikt, te geven,

En dan -- te weenen in een rampspoedvollen nacht?

Zie daar mijn vorstelijk lot, te kwijnen in ellenden,

Verguisd! vermaad! van hulp en vriendentrost beroofd,

Daar 't staatsbelang helaas! mijn redding af blijft wenden,

Een broeder mij vergeet -- mij mogelijk schuldig gelooft,

Ach wreede vorsten! ach! uw wil alleen mag gelden,

't Heelal weet hoe gij zelf en eer en plicht vertreed,

Ook gij kent dien gemaal, die mij in boeijen knelden,

Die, op zijn's Moeders wenk, mij doemt tot eindloos leed.

Zo moet rechtvaardigheid voor mij alleen slechts zwijgen,

't is geen vorstin vergund, dat zij haar onschuld toont,

Daar, waar elk onderdaan een eerlijk recht kan krijgen,

Word ik alleen gedoemd, en onverhoord gehoond!

Zo wierd ik, als vorstin, verwezen om te lijden,

Zo wierd ik dan, als vrouw, de ellendigste op aard;

Omdat ik wel het kwaad, maar niet den schijn kon mijden,

Wierd ik vermaad, gehoond, en boei, en kerker waard.

Ach ware ik in een stulp, in armoede gebooren!

'k Had dan geen nijd in 't hart van een vorstin verwekt,

'k Had naar de stem van 't hart blijmoedig kunnen hooren,

Geen staatsbelang had dan mijn naam met schaad bevlakt.

Dan ware ik in den arm van gade en kroost gestorven;
 Had dan, als gade en vrouw, met vreugd mijn plicht betracht,
 Nu, 't offer van mijn rang, heb ik slechts haat verworven;
 En sterf van vriende en kroost verwijderd en veracht.
 Ja! spoedig zal deez' hand geen ijszren boei meer dragen,
 Haast vind ik in het graf het einde van mijn pijn,
 Dan zal, wanneer de ziel van 't ligchaam is ontslagen,
 Een God mijn rechter, maar ook mijn ontfermer zijn!
 En gij, *Mylord!* wanneer mij 't koele graf zal dekken,
 Schenk somtijds nog een zucht aan mijn gedachtenis!
 O! laat mijn naam den *Brit* tot geen verachting wekken,
 Gij weet of *CAROLINE* zo hoogst misdadig is!

O N d .

OVER HET

WEIGEREN OF INWILLIGEN

van der

KINDEREN VERZOEKEN.

[Fragment van een Brief.]

En wat mijne beloften aangaat, Vriendin! om u mijne gedachten mededeelen, hoe te handelen bij de onbehoorlijke verzoeken der kinderen, daar aan zal ik nu voldoen.

Toen ik hier over onlangs ernstig nadacht, kwam mij in handen zeker Hoogduitsch Werkje, waarin ik vond een stukje, getiteld: DE WIJNSTOK, het welk, als zeer tot mijn oogmerk dieneende, door een mijner vrienden in onze taal is overgezet, en welk ik u hier nevens doe toekomen. Het luid aldus:

DE WIJNSTOK.

Op een landgoed, nabij *Neurenberg*, leefde de Heer van SECKENDORF -- een edel rechtschapen mensch, die geen groter zorg had, dan de opvoeding van zijn eenigen zoon, den kleine AMANDUS. Ieder gelegenheid nam hij waar, om in de nog opene ziel van zijnen lieveling de lessen van wijsheid en deugd in te prenten, en zag zijne pogingen, hoe zeer dit weinige ouderen mag gebeuren, veelal beloofd.

Eens ging hij, vanden kleinen vergezeld, in zijn tuin wandelen. Het was in het begin der lente, bloemen en planten begonden uit te schieten -- de boomen droegen knoppen, en waren hier en daar zeer schoon met witten en rooden bloeifems als overdekt; overal waasfemde het aangename geuren. Eindelijk kwamen zij in een priëel. Zonder bladen, zonder aanzien, even als dood met afhangende ranken, stond een wijnstok tuschen het latwerk van het zelve. -- Foei! welk een hatelijke boom is dit, zeide AMANDUS, men kan die

zonder ergernis niet aanzien, waarom laat gij hem niet uitrukken om verbrand te worden? -- Hierop, zonder verder bedenken, wilde de kleine die heldendaad zelf verrichten. Hij verzamelde alle zijne krachten, om den stam uit den grond te rukken; dan hij vermoeide zich te vergeefs, de wortelen des booms waren te diep in den grond vastgehecht.

de Vader. Laat de arme stam deezes Booms staan, hij zal eens bij u versooning vinden voor zijn tegenwoordig slecht uitterlijk aanzien; gij zult mij eenmaal daarvoor danken, mijn kind!

Amandus. Dat begrijp ik niet. Ziet gij niet die perliken en abrikosenboomen! hoe heerlijk zij bloeijen, hoe zoet en aangenaam derzelve gen is? Indien deeze treurige stam nog eenige nuttigheid had, hij bloeide zekerlijk thans ook, gelijk deeze, waarlijk hij ontfiert het geheele priëel. Zal ik dan den tuinman zeggen, dat hij dien nitgraave?

de Vader. Neen, mijn Zoon! hij zal hier blijven, een tijdlang ten minsten nog, ik heb u reeds gezegd, dat ik uw zin niet doen kan.

Amandus hield steeds meer en meer bij zijnen Vader aan, om het oordeel des doods tegen den hem zo hatelij-

ken boom nittespreken, maar te vergeefs! De Heer van **SECKENDORF** had hem vrijgesproken, en ligtelijk wist hij de opmerkzaamheid zijnes Zoons op andere voorwerpen te wenden. Vergeeten ten minsten was de arme Wijfstok.

Intuschen riepen gewichtiger bezigheden den Heer van **SECKENDORF** naar *Erlangen*, en eerst in het begin der Herbst keerde hij op het land terug. Weinige dagen na zijn aankomst wandelde hij met de kleine **AMANDUS** weder in den tuin. Nog had de herfstlucht de hitte der Zon niet geheel verdrongen; dus zette **AMANDUS** zich neder in het schaduwrijk priëel.

ô Hoe heerlijk is het hier, riep hij verrukt uit, ongetwijfeld hebt gij die hatelijke dorre struiken, die mij zoo ergerden, laten nittrekken, en deeze schoone schaduwrijke boomen hier doen zetten, om mij te verraschen. o Dank, duizendmaal dank! zie toch eens naar die schoone blauwe druiven, geen boom in den geheelen tuin kan zich met deeze vergelijken, en die breede-schaduwrijke bladen! welk een menigte van druiven zij bedekken, o ik wilde zoo gaerne eenige hebben, zij moeten voortreffelijk smaken!

Met een sneed de Heer van **SECKENDORF** eens

rijpe druifstros af. Hoe zoet smaakte deeze in den mond van den kleinen, en hoe verrukt was hij, toen hem zijn Vader zeide: dat men uit zulke vrugten den wijn perste, een der weldadigste gaven van den milden en wijzen Schepper.

Gij verwondert u, mijn Zoon! zeide hij over het veelvuldig nut, 't welk de menschen uit de vrugt van deezen boom ontvangen kunnen; maar gij zult u meer verwonderen, als ik u zeg, dat dit even die zelfde hatelijke en onaanzienlijke boom is, dien gij onlangs in de lente zonder ergeris niet kon aanzien. Zal ik nu ook den tuinman roepen dat hij hem uittrekke, en laat verbranden?

Amandus. O Neen! veel liever alle andere boomen uit den tuin, maar niet deeze, die zulke heerlijke vrugten draagt.

de Vader. Ziet gij nu wel, AMANDUS, dat ik recht had om niet te doen wat gij wilder hebben? duizende menschen besluiten en oordeelen, even gelijk gij besluit en oordeelt, naar het uiterlijke -- nooit naar de innerlijke waarde, en daarom handelen zij zeer ten onrechte; onder een grof overkleed schuilt dikwils een edel hart, en een hut van stroo op het stille land be-

dekt vaak grote talenten. Daarom, mijn zoon! veracht niemand, welke naar 't uitwendige onbevallig of behoeftig is, spot 'er nooit mede, oordeel nooit over-eild - bijzonder niet over menschen, welke de natuur niet regelmatig heeft geschapen. Dikwils woont de schoonste ziel in een verlamd lichaam. Denk altoos aan den Wijfstock en aan zijn onbeduidendheid -- zijn hatelijk aanzien -- en zijne heerlijke vrugten! -

Wat dunkt u, Vriendin! van dit Stukje? Zijt gij het niet met mij eens, dat het leerzame, 't welk daarin is opgesloten, zich verder dan tot Kinderen uitstrekt? - Hoe het zij, dit is zeker, dat dit eenvoudige stukje aan *Vrouwen en Moeders* kan leeren, hoe zij met kinderen moeten te werk gaan, die iets eischen dat men hun niet bewilligen kan, en hoe of door eene verstandige leiding, en door middel der gezonde reden, den kinderen hunne dwaling kan worden aan 't verstand gebragt, ja het nut van in hun oog verachtelijke dingen kan worden aangewezen. -- Maar, mijn Vriendin! wilt gij eene handleiding om niet alleen dit, maar ook in alle voorkomende omstandigheden uwe kinderen eene verstandige opvoeding te geeven, dan prijs ik u *gra* sterkten aan het Werkjen van den onvergelykelij-

ken SALTZMAN, getijteld KOENRAAD KIEFER,
 waarin gij geen Theoretische ideën, maar waarlijk in
 gebruik te brengen Practikaale voorschriften zult vin-
 den, welke door alle ouders, die het belang hunner kin-
 deren zoeken te behartigen, behoorden in overwe-
 ging genomen, en ten uitvoer gebragt te worden.
 Ik ben enz.

*

H E T L E V E N .

Wen 't leven aan den Mensch in Eden werd geschonken,
 Toen was 't de bron van heil, het aanzijn waar geluk; -
 Maar thans, door 't misdrijf aan het sterven vast geklonken,
 Is 't enkel ramp en druk.

Wat is 'er van deez' aard, in ons kortstondig leven?
 Wat is 'er van haar vreugd, wat van haar zaligheên?
 Wat zijn de goederen, die ze in staat is ons te goeven?
 't Zijn onbestendigheên.

Toont me op den levensweg, uit duizend die daar dwaalen,
 Slechts één die nimmer druk, of rampen heeft gezien: -
 Dan kon het leven, (o! mijn blijdschap kent geen paalen)
 Aan mij nog vreugde biên.

Verrakkend denkbeeld! wijk, wijk altoos uit mijn harte!
 Zoo lang 'er zonden zijn, wordt lijden ook bewaard:
 Zoo lang deez' aardbol staat, zal vreugd, en bittere smarte,
 Te saamen zijn gepaard.

Vershillend is de wijs, waar op wij 't pad doorreizen;
 Verschillend is de tijd, dien wij op de aarde zijn;
 Verschillend is de stof, die soms de vreugd doet rijzen;
 Verschillend is de pijn.

Deez' kruipt, gelijk een worm, langs 's levens duistere weegen;
 Die stapt, gelijk een held, door storm en onweers voort;
 Deez' sterft in onderdom; -- die, eer dat hij van zeegen
 Of straffen had gehoord.

Die mensch vindt vreugd in eer, in aanzien en vermogen;
 Een ander acht dit niets, en noemt het enklen schijn;
 Deez' weent om eigen ramp; -- een ander is bewoogen,
 Op 't zien van 's naastens pijn.

Gelukkig is de Mensch, die in dit wislend leven,
 Een vaster steunfel heeft, dat nimmer hem begeeft;
 En 't heuchlijk uitzicht, dat hij eens van zond' ontheven,
 Voor eenwig zalig leeft.

M. B.

H E T

L A A T S T V A A R W E L

A A N M I J N

V R I E N D

Ja! edle, die mijn ziel in boejen hebt geklonken;

In boejen, o zoo zag!

Die in mijn borst een gloed van liefde deed ontvonken;

Naar wiens bezit ik smagt.

Steeḏs zalig blijft dat uur, dat ik u leerde kennen,

Schoon 't noodlot ons, helaas! ten eeuwge scheiding dreigt;

'k Zal, als een fiere ziel, mij aan uw afzijn wennen,

De stervling is ook groot als hij eerbiedig zwijgt.

Ik min u als mij zelf; .. dit durf ik stout bezweeren,

Gij zijt mijn *al* op aard.

Maar twisten met het lot, zou u en mij ontĳeren;

Die schande moet gespaard,

Wij scheiden wijl het moet; wij scheiden toch als vrienden
 Gij leeft steeds in mijn ziel, en ik leef in uw hart;
 Een toekomst licht ons aan, waar in we elkandren vinden,
 Waar vriendschap, ééns gevest, en tijd en eeuwen tart.

Jal zoete zagte droom, schoon met een floers omtogen,
 Uw hand droogt traanen af;

In smart, in ramp, in druk, bezit gij een vermogen,
 Dat buigt voor dood noch graf.

Welaan dan, hartevrind! wij twisten niet, maar bukken:
 En 'k zweer u, voor het oog van hem die alles ziet,
 Dat tijd noch graf uw beeld zal uit mijn boezem rukken;
 Neen, eeuwig blijft het *daar*, en ik vergeet u niet.

M. R.

Derde en laatste Vervolg van de
NADERE EN UITGEBREIDE OPHELDERINGEN
 OP DE
R E G E L E N
 T E R
LIGCHAAMLIJKE OPVOEDING
 D E R
K I N D E R E N .

Zie ALMANAK voor VROUWEN voor 't jaar 1793.

Daar men het best keurt, de Kinderen in openbaare Scholen, dan in huis te doen onderwijzen; mott men, niet onverschillig zijn in de keus der Scholen.

Onze gewoone Kinderschoolen zijn waare begraafplaatzen van de gezondheid der Kinderen; dan het beste School dat is, 't welk, al het overige ter zijden gesteld zijnde, gehouden wordt, in een groot, hoog, Inchtig, boven den grond merklijk verheven, droog, en des winters, door een open vuur verwarmd vertrek; waarin slegts een middenmatig getal van kinderen

zig

zig ophoud; en, 't gene wel rein en zuiver gehouden wordt. Zulk een school, zal men misfchien zeggen, is zeer zeldzaam, en kan men nauwlijks ergens aantreffen. Het is zoo; maar, 'er zijn toch scholen, welke daar meer of min nabij komen; en, waar van men kan zeggen, dat ze onder de flegten, het minst flegt zijn. Men verkieze dus deezen, voor alle anderen.

Een kind is natuurlijk geneigd tot fpeelen. Men kan deeze neiging opvolgen, maar moet die op eene verftandige wijze regelen.

Alle fpeelen zijn niet gelijk voordelig voor alle kinderen; 'er zijn naamlijk, die verftand, 'er zijn, die kragt vorderen: 'er zijn ook, die niet meer het eene eifchen dan het andere. -- De laaften zijn dienftig voor alle kinderen zonder onderscheid; voor zwakke en domme, zoo wel als voor fterke en fchrandere. De tweeden zijn goed voor fterke, kwaad voor zwakke kinderen. -- De eerften, hoe nuttig voor kinderen, die het niet ontbreekt aan vernuft, zijn altoos nutloos, indien niet nadeelig, voor dezulken die hier van verfteeken zijn. Welke fpeelen, bijzonderlijk, tot de eene en andere deezer opgetelde klasfe behooren, ga ik met ftilzwijgen voorbij. Om niet te kort te doen aan de

kandigheden der ouders; het zij mij egter vergund, dezelve aan te wijzen. -- Te raaden, de ligchaamlijke kragten, de verstandelijke vermogens, en de waarschijnlijke bestemming uwer kinderen, wel te wikken en te weegen; en overeenkomstig hier mede, hunne speelen, zoo veel immer mooglijk zij, te regelen. -- Stellig durve ik verzeekeren, dat men zig deeze raad nimmer beklagen zal.

De Letteroëffeningen, en het spel der kinderen, moeten elkaander beurtelings afwisselen, en men moet hen niet te vreeg dringen tot de eersten.

Men moet de kinderen niet te veel vergen. Te veel bezigheden van de ziel, zijn aan het ligchaam, te veel ligchaamsöeffeningen, aan de ziel, schadelijk. Eene behoorlijke afwisseling van beiden, versterkt de een en ander, inmiddels ze de deur sluit voor de verveeling.

Wanneer men een kind aan de Letteroëffening moet onderwerpen, is eenigzints moeilijk te bepalen *Plaats*, zegt *Camper*, verkiest daar toe den ouderdom van zes jaaren: *Aristoteles*, dat ze niet, dan na de zeven jaaren, daar toe moeten geschikt worden. Zelf schijnt hij het gevoelen toegedaan van *Chrysippus*, die wilde, dat men ten allen tijden, den kinderen onderwijs

moest geeven. Behoudens de agting voor deezen verdienstelijken man zoude ik van gevoelen zijn het beter ware dat men den kinderen geen gezet onderwijs gaven, voor-en alëer de vermogens, zoo van de ziel, als van het ligchaam, ten minsten dus verre ontzwaagteld waren, dat men met reeden kon verwagten, dat ze genoeg bestand zouden zijn tegen het verzwakkend vermogen der letteroëffeningen.

Men moet zoo veel mogelijk de Kinderen gewennen, om zig niet te onderwerpen aan de tirannij der hartstogten.

Alle hartstogten, de besten niet uitgezonderd, als men 'er zig te veel aan overgeeft, zijn nadeelig voor de gezondheid. -- Men verteert niet minder van liefde, dan van haat; en sterft, zoo wel van blijdschap, als van droefheid. Waar men zig in de jeugd aangewend, blijft ons meestal bij, in den ouderdom. Had men ons, in onze jeugd, bij alle voorkomende gelegenheden, de gelâtenheid gepredikt, wij zouden gezonder geleefd hebben, en mischien een hooge ouderdom berijken. Eene der schadelijkste hartstogten bij kinderen, is de jaloufie. Ik heb 'er veele kinderen, en onder anderen, zes van dezelfde ouders, aan zien sterfen. De vrees is weinig minder schadelijk. Do

gezondheid althans wordt 'er ontwijffelbaar door bedorven. Men bevijlige hen dus vooral, voor beide deeze hartstogten. Hoe zal men zulks doen, vraagt men, met opzigt tot de eerste? Ik weet niets beter dan hen gelijklijk te doen deelen, in onze liefkoozingen; in onze gunstbewijzen: en, helpt dit niet, dan, hun te verwijderen van elkanderen. Hoe, met betrekking tot de laatste? Door zelf, de kinderen niet te doen schrikken, hen geene vrees inboezemen voor dingen welke geen vrees verdienen; en, door niet te gedoogen, dat zulks gedaan wordt door anderen: Wenschlijk ware het, dat allen, aan wien de opvoeding der Kinderen, 't zij voor het geheel, 't zij voor een gedeelte, wordt toevertrouwd, wettelijk konden verplicht worden, den Kinderen geenerlei vrees aan te jaagen; en hen niet te onderhouden over spookten, toveraars, en wat van deezen aart, zijn mogen! Wenschelijker nog, dat de Ouders, hunne Kinderen zelf bestierden; of althans wat meer onder het oog hielden; en hun gemak, hunne vermaaken, minder waardeerden, dan het welzijn hunner Kinderen!

In het straffen van kinderlijke misdrijven, moet men liever eenigzinds zagt dan streng zijn.

Kinderen moeten of geheel niet, of voor het minst, zeer zeldzaam, en met veel omzigtigheid, geslagen worden. Het slaan indedaad, is een soort van straf, welke ik nimmer zie, dan met verontwaardiging, om dat ze de natuur der Kinderen verlaagt, hen gelijk stelt met de dieren, en hunne gezondheid, dikwijls zeer veel benadeelt. Kinderen egter, zal men zeggen, als ze zig aan eenig misdrijf schuldig maaken, moeten getugtigd worden. God zelf gebied zulks; en, hoe zal men hen tot het goede brengen, wanneer men het kwaad in hun niet straft? -- Ik sta toe, dat het tugtigen der Kinderen, noodzaaklijk is; zoo zelfs, dat ouders, die het kwaaddoen in hunne kinderen niet straffen, deezen schoonen naam onwaardig zijn. -- Dan, zijn 'er geene andere middelen daar toe voorbanden, dan de stok, de roede, of de plak? Zijn deezen de besten? Onze huid kan aan slagen gewennen: maar onze begeertens, nooit, aan onvoldaan te blijven. Kinderen, zoo draa ze vatbaar zijn voor tugtiging, hebben allen eene natuurlijke en heerschende neiging tot het een of ander; tot deeze of gene voedzelen naamlijk;

tot het spel; tot gezelschap met andere kinderen; tot opschik; en wat dergelijken meer zijn. Hun in deeze neiging niet op te volgen; maar te weêrstreeven, is hun meestal veel onverdraaglijker, dan de hardste, de gevoeligste stokslagen. Op mij ten minsten, ik maak geene zwaarigheid zulks te bekennen, hadt dit middel de beste uitwerking. Kan men dus zig met vrugt, niet hier van bedienen? -- Kan men, bij voorbeeld, speelzieke kinderen, niet het spel; gezelschap minnende, het bijzijn kunnert makkertjes; tot opschik genegen, mooie kleederen, onthouden? -- Kan men het smertelijk gevoel deezer onthouding, bij kinderen, die tevens ecnigzints eerziek zijn, niet nog vergrooten, door het bijvoegen van een weinig schande? -- Niets is, naar mijn gedagten, gemaklijker, zeekerder, en onschadelijker. -- Denkt men 'er ongelukkig anders over. -- Beschouwt men stokslagen, en geeszelingen, als de eenige middelen, ter tugtiging der kinderen: en is wen wreed genoeg, om hen daar mede, zoo dikmaalen ze misdan hebben, te straffen. -- Men doe zulks: -- 'er is geene geregtelijke wet, welke het verbied. -- Maar men beklaage zig nimmer over haare nutloosheid, over de verharding der kinderen in het kwaad; over het liegen, waar aan ze zig, uit vrees, schuldig maak-

ken; en, daar het hier voornaamlijk op aan komt, over het meer of min bederf hunner gezondheid.

Men gebruike, eindelijk, bij kinderen, zonder volstrekte noodzaaklijkheid, nooit eenig geneesmiddel; althans niet, dan onder het bestuur van een verstandig Geneesbeer; maar tragte veel eer, hunne nu en dan voorkomende onpaslijkheden, door eene bedagtzaame regeling der levenswijs te werhelpen.

De geneeskunst is nuttig, is noodzaaklijk. Dit is allerovertuigendst hetoogd. -- Het gebruik van geneesmiddelen, in het geval van wezenlijke ziekten, is bewezen, dat noodzaaklijk, dat nuttig is. -- Ik moet nu aanmerken, en deeze aanmerking is gewigtig, dat men bij kinderen, als ze niet zoo zeer ziek, als wel eenigzints onpaslijk zijn, zig niet terstond moet bedienen van geneesmiddelen, inzonderheid niet van de zulken welke zeer werkzaam zijn; maar veel eer van de hulp eener welgeregelde levenswijs, zoo, ten aanzien van voedzel, als van alles wat meer daar toe behoort. Het veelvuldig, het noodeloos gebruik van geneesmiddelen, is zeer verderflijk voor kinderen, en voorbereiden hen als 't ware, tot een altoos zukkellend en genees-

kundig leven. Om hier van overtuigd te zijn, verge-
 lijke men de kinderen van vermogende, met die van
 mingevoede lieden, die van hun, welke bij de minst
 schijnbaare ongesteldheid van een kind, de toevlugt
 neemen tot de geneeskunst, en van de zulken, welke
 in een zelfde geval, alles aan de natuur beveelen, of
 voor het meest eenige, dikmaalen zeer geringe, ver-
 andering maaken in deszelfs levenswijs. -- Welk een
 aanmerkelijk verschil vind men tusschen de eene en an-
 deren? -- Hoe ongedaan, hoe zwak, hoe onbestand
 voor alles zijn de eersten? -- Hoe fris, hoe sterk de
 laatsten? -- Dit egter is nog niet alles. -- 'Er is daaren-
 boven een ander, niet minder schadelijk gevolg van
 het ligtvaardig geeven van geneesmiddelen aan kinde-
 deren. -- De natuur naamlijk, gewent 'er aan: en zijn
 ze naderhand waarlijk noodzaaklijk, als dan hebben ze
 nauwlijks eenige uitwerking. -- De gewoonte maakt
 hun nutloos. Men zegt derhalven met regt: zommige
 menschen sterven alleen, om dat ze te veel geneesmid-
 delen gebruikt hebben.

LIJST DER STUKJES.

EMILIA en LEONORE, <i>over het Huwelijksgeluk.</i> Bladz. 1.	
Het siersaad der Moeders.	7.
Huwelijksmin en Vrouwentrouw.	12.
Winterlied.	19.
DANON, Lentelied.	23.
Aan mijne Vriendin.	27.
Geschiedenis van MELISSA, door haar zelve be- schreven.	31.
Huwelijkstrouw.	42.
De Romeinsche Gade, of het Afscheid van <i>PORTIA aan haar Echtgenoot CICINNA POETUS.</i>	43.
Trek van Moederliefde.	46.
Het Afscheid.	47.
De bekommerde Moeder, bij het Ziekbed van haar Kind.	50.
CAJUS MARIUS en JULIA, <i>een Dramatisch Ta-</i> <i>freet.</i>	53.
Mijne Gedachten bij het zien eener bouwvallige Kerk.	59.
Voerzichtigheid in den Omgang van het Men- schelijk Leven.	65.

LIJST DER STUKJES.

Aan de Nagedachtenis van ANNA TESSELSCHADE ROEMER VISSCHER.	Bladz. 67.
SOPHIA of de Ongelukkige Echtgenooten.	70.
Het dwaaze en onaangenaame der Gemaaktheid.	89.
CINEUS aan ALZIRE.	91.
CHLOË aan een Schilder.	94.
FILLIS aan een Rijmer.	95.
CAROLINA MATHILDE, <i>Koninginne van Denemarken</i> , nit haare Gevangenis te CELLE aan MYLORD **	97.
Over het Weigaren of Inwilligen van der Kinderen verzoeken.	101.
De Wijnstok.	102.
Het Leeven.	108.
Het laatst Vaarwel aan mijn Vriend **	110.
Derde en laatste Vervolg der Uitgebreide Regelen ter Ligchaamlijke Opvoeding der Kinderen.	112.

Bij de *Wed. J. DOLL*, te Amsterdam, werd heden uitgegeven:

A L M A N A K

V A N

VERNUEFT EN SMAAK,

voor 't Jaar 1798.

Verfied met *uitmunsende Kunstplaatjes*, door bekende Meesters.

Deze ALMANAK, naar eene nieuwe orde ingerigt, is door deszelfs oorspronkelijke stukken van de beroemdste Nederlandsche Dichters en Dichtersfen geheel eenig in zijn soort, en is met een fraaije letter op postpapier gedrukt: In dezelve vind men de volgende MENGELINGEN in *Proza* en *Poëzij*: Ongemeene Grootmoedigheid beloond, Aan LEUCONOR. De kracht der Liefde. Bij een Beek. De Lente. De Morgen. De Middag. De Avond. De Nacht. Selinde aan een Bloem. Het Ziekbed van ALEXANDER. Aan Phyllis. Jesus verreezen. Aan Phyllis bij haar Geboortefeest. Ode aan de Zon. *Waarmond* aan Selinde. *Eerrijk* bij het Graf van Sylvia. Op de Verlichting. Vrees voor Onweder. Drinklied. Damon bij het Graf van Philas. *Tbirsts* Raadzels. De grootste Geneesheer der Droefheid. De klagt van Ferdinand. Aan Phillis. Avondgedachten in een Bosch. Moed in Rampen. *Edwin* en *Angelina*. De vrijpostige Minnares. *Larnul* of de Wanhooptige. De Dood van *Afala*. Aan Mevrouw. N. N. De Canarievogel enz. enz. Verders heeft men in dezelve (buiten al 't geen wat tot een volledige ALMANAK behoort) het Afvaaren der Volk- en Marktschuiten, *Scheepen*, *Posten* en *Postwagens*, en is in veel soorten van bandjes te bekoomen.

Bij gemelde *Wed. J. DOLL*, in de Kalverstraat, te Amsterdam, is heden van de pers gekoomen en alom verzonden:

ZEDELIIK SCHOUWTOONEEL der MENICHELIIKE HARTSTOCHTEN en DAADEN, of TOONEELSTOKKEN van *Vernuft en Smaak*, Derde Deel, met nieuw geïnventeerde Kunstplaatzen, geteekend door *R. Vinkeles* en *W. Kok*, en in 't Koper gebragt door de *Huijzer, Vrijdag* en *Markus*, behelzende dit deel:

I. CAVA van CONSEUGRA, een offer der Vrouwelijke Wraak, Treurspel, naar 't Hoogduitsch van HERBST.

II. DE JONGE RICHELIEU, of de fransche *Lovelace*, Tooneelspel, naar 't fransch van DUVAL en MONVEL.

III. VOLSAN, of de *Menschenbaaster* door *Tegenspoed*, Tooneelspel, naar 't fransch van J. D. VILLENHOVEN.

Men heeft eenige Exemplaairen op groot papier vervaardigt met eerste plaatsdrukken.

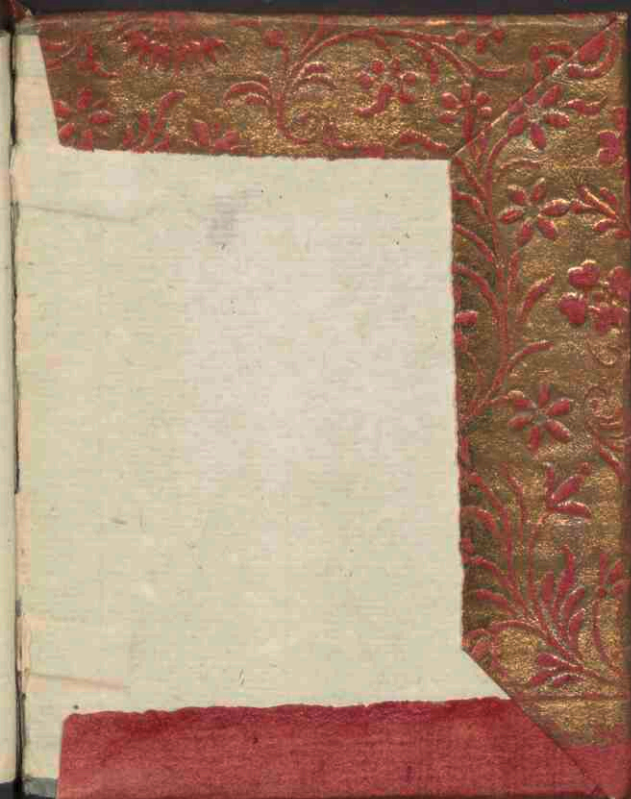
Van het I. en II. deel van dit SCHOUWTOONEEL, behelzende: 1.) de *Dood van Rolla* door KOTZEBUE. 2.) *Abellino, de Grootte Bandiet*. 3.) *Liefde en Vaderland*. 4.) *Carel en Carolina*. 5.) *De Lasteraar*, door KOTZEBUE. 6.) *De Onbekende*, zijn nog eenige Exemplaairen op groot en klein papier met fraaije plaatzen, te bekomen.

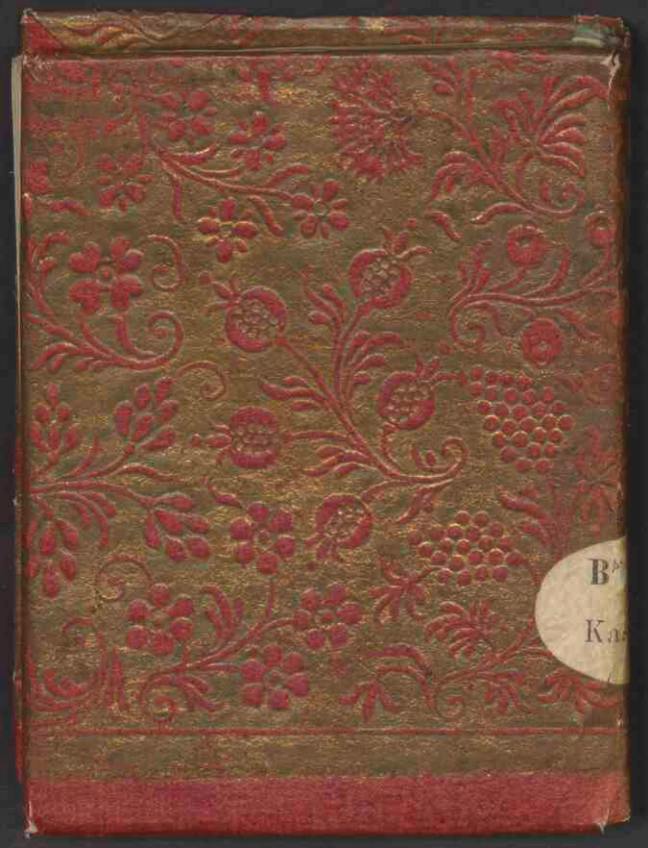
Benevens: KOENRAED RIEFER of AANLEIDING TOT EEN VERSTANDIGE OPVOEDING, een Boek voor het Volk, door C. G. SALTZMAN.

De verdiensten van SALTZMAN, inzonderheid omtrent de beste wijze van Opvoeding der Jeugd, zijn algemeen erkend. Na herhaalde proeven en veeljarige onderzinding, schijnt hij hieraan de laatste hand gelegd te hebben in dit geheel praktikaal, beknopt, en voor alle klasse van menschen zeer duidelijk en gebruikbaar ontwerp, door 's mans landgenoten met ongemeene lof en goedkeuring ontvangen, en op dien grond den Nederlanderen gerustelĳk aanteprijzen.

780000

1419493287

B

Kas